

Leto XVIII. Stev. 206

DIREKTOR »BORBE«
VELJKO VLAHOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
DUSAN BLAGOJEVIC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

Ljudska BORBA

PRAVICA

GLASILO ZVEZE

KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 3. OKTOBRA
1934 • MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
• OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

Koreja znova pred Generalno skupščino

DJORDJE JERKOVIC

Z resolucijo, sprejeto 18. aprila 1953 na drugem delu svojega rednega zasedanja, je Generalna skupščina OZN pooblastila svojega predsednika Lastera Pearsona, naj jo znova skliče na zasedanje, če bi to zahteval razvoj dogodkov na splošno, posebej pa če bi bilo na Koreji sklenjeno premirje. Ker je bil zadnje dni julija dosežen sporazum še o zadnjem neurejenem vprašanju, o demarkacijski črti in demilitarizirani coni, čemur je takoj sledil podpis premirja, je predsednik Pearson sklical Generalno skupščino na ponovno zasedanje dne 17. avgusta.

Naloga tega tretjega dela VII. zasedanja so določene dokaj natančno v členu 60 sporazuma o premirju, ki sta jo obe v vojno zapleteni strani sprejeli že 19. fe-

Sprejem na Bledu

Bled, 15. avg. — Predsednik republike Josip Broz Tito je z ženo Jovanka Broz priredil danes ob 18. uri v vili »Bled« slovenski sprejem v čast šefov diplomatskih misij, akreditiranih v FLRJ, katerega so se udeležili člani diplomatskega zbora z dojenom g. Filipom Bodetom na čelu.

Sprejemu je prisostvoval Clement Attlee, voditelj britanske laburistične stranke.

Z jugoslovanske strani so bili prisotni: podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in Aleksander Ranković, državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, veleposlanik FLRJ v ZDA Vlada Popović, Miha Marinko s člani Izvršnega sveta Slovenije, predstavniki Izvršnih svetov Srbije in Hrvaške, kakor tudi slovenski javni in kulturni delavci.

Predsednik republike sprejel g. Attleea

Brdo, 15. avg. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes na Brdu pri Kranju vodjo britanske laburistične stranke g. Clementa Attleea, s katerim se je zadržal v daljšem razgovoru.

Poslovilni obisk holandskega poslanika

Bled, 15. avgusta. Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes ob 17. uri v vili »Bled« na poslovilni obisk izrednega poslanika in pooblaščenega ministra Holandske g. Charlesa Marie Dozya. Predsednik republike je ob tej priložnosti izročil g. Dozyu Red jugoslovanske zaveze I. stopnje, s katero je bil odlikovan za zasluge pri krepitvi prijateljskih odnosov in miroljubnega sodelovanja med Jugoslavijo in Holandsko.

Sprejemu so prisostvovali državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, generalni sekretar predsednika republike dr. Jože Vilfan in načelnik protokola dr. Sloven Smodlaka.

Delegacija FLRJ za obmejne razgovore z Albanijo

Beograd, 15. avgusta (Tanjug). Jugoslovanska delegacija, ki se bo razgovarjala z albansko delegacijo o reševanju obmejnih izredov, je danes opoldne odpotovala z letalom iz Beograda. Mešana komisija bo začela z delom 17. t. m. v Podgradu na albanskem ozemlju. Delegacija bo poslovala izmenoma v Podgradu in Ohridu.

Jugoslovansko delegacijo vodi polkovnik Marko Srdić.

ŠAH

DRŽAVNI POLFINALE
V LJUBLJANI

Ljubljana, 15. avg. Danes je bilo odigrano VI. kolo z naslednjimi rezultati: Vučetič - Janošević 0:1, Zavila - inž. Vidmar remi, Matulović - Rabar 0:1, Kržišnik - Trajković remi, Sokolov - Marič remi, Zahartjev - Horvat remi, inž. Levčič - Preinfalk remi, Hočevar - Božič remi.

Prekinjene partije iz V. kola so bile zaključene takole: Horvat - inž. Levčič remi, Božič - Sokolov remi, Rabar - Kržišnik 1:0.

V VI. kolu vodijo Rabar, Marič in Janošević s inž. Vidmar 4, Preinfalk 3,5, Trajković, Sokolov, Hočevar 3, Božič, Kržišnik 2,5 (1), Horvat 2,5, Matulović, Zahartjev 2, inž. Levčič, Vučetič 1,5, Zavila 1.

bruarja 1952 v naslednji formulaciji:

»Da bi zagotovili mirno ureditev korejskega vprašanja, vojni komandi obeh strani s tem priporočata vladam zainteresiranih dežel obeh strani, naj v treh mesecih po podpisu in uveljavljenju sporazuma o premirju skliče politično konferenco na najvišji ravni z obeh strani, na kateri bodo sodelovali z obeh strani imenovani predstavniki, da bi s pogajanjimi uredili vprašanja, nanašajoča se na umik vseh tujih oboroženih sil iz Koreje, namerno ureditev korejskega vprašanja in tako dalje.«

Iz tega torej sledi, da je bilo že lani februarja dokončno urejeno vprašanje roka za sklicanje politične konference. V glavnem bi bilo urejeno vprašanje tudi njenega dnevnega reda ter sestave in načina sklicanja konference. Na zaključnem delu VII. zasedanja bi bilo treba o teh, dokaj natančnih besedah samo še bolj precizirati podrobnosti citirane odredbe sporazuma o premirju, če pri tem upoštevamo, da je ameriški predstavnik admiral Joy smatral za potrebno, da je v trenutku, ko je bil ta člen sprejet, zlasti poudaril, da izraza »itd.« na koncu citiranega pojava ne smemo tolmačiti tako, kakor da odpira vrata za samovoljno vključevanje v dnevni red politične konference kakršnih koli drugih vprašanj, ki se ne nanašajo na Korejo. Tedaj bi moral biti položaj v zvezi z dnevnim redom politične konference oziroma s točko, ki bi lahko postala na zasedanju najbolj sporna, primerno jasen in preprost za obe strani in ne bi smel biti ne na zasedanju ne po njem predmet nesporazuma in razkola.

Iz tega bi lahko sklepali, da bi utegnili bližnji zaključni del zasedanja Generalne skupščine potekati bolj ali manj gladko ali vsaj brez kakih posebnih trenj in kriz in da se bo Generalna skupščina čez nekaj tednov lahko razšla ter nadaljnje delo prepustila politični konferenci, ki se bo razvijala vzporedno in pod kontrolo rednega VIII. zasedanja z začetkom 15. avgusta; drugače povedano, lahko bi pričakovali, da ena stran ne bo brez potrebe in brez utemeljitve povzročila razkola na tem zasedanju, tako da bi skušala vključiti v dnevni red to ali ono neurejeno vprašanje. To je tem manj verjetno, ker je Kitajski po črki in duhu sporazuma zagotovljeno enakovredno sodelovanje na politični konferenci in ker takšna vprašanja prej sodijo v pristojnost rednega zasedanja, ki se bo kmalu začelo, in tako bi bilo njihovo obleganje na sedanjem tretjem delu zasedanja morda sprejeto kot preracunana razbijaška demagogija.

Prav tako bi bilo treba pričakovati, da tudi druga stran ne bo težila za tem, da bi otežila ali morda onemogočila delo zasedanja z zahtevo, naj pridejo na dnevni red vprašanja, kakor so Indokina, Formoza in njim podobna, ki po svojem poreklu in bistvu niso v nobeni zvezi z vprašanjem likvidacije ali agresije in ureditvijo ostalih oblik korejskega problema, kar je glavna in edina naloga sedanjega zasedanja in politične konference.

Morda bo vprašanje sestave konference zahtevalo nekaj več časa, ker vse kaže, da se med obema vodilnima zahodnima državama še ni izoblikovalo složno stališče glede števila dežel, ki bi na konferenci predstavljale OZN. S tem pa ne žele, da bi na njej sodelovale samo štiri velesile, Severna in Južna Koreja ter Kitajska. Povečanje števila sodelujočih bi sprejeli samo, če bi se razširilo na nekatere dežele, katerih čete so se borile na Koreji. Temu nasprotujejo do sedaj močni razlogi za delno razširitev sestave konference, toda ne v gornjem smislu, marveč z vključitvijo razen naštetih še nekaterih vplivnih dežel, kakor Indije in morda

skim. Isti krogi sodijo, da Sovjetska zveza ne bo silila, naj bi Kitajsko in Severno Korejo poklicali na zasedanje Generalne skupščine.

Verujejo tudi, da bo zasedanje Generalne skupščine trajalo dlje kot sedem oziroma deset dni zaradi nesoglasja med ZDA in državami Britanske skupnosti narodov. V ponedeljek bodo opravili formalnosti v zvezi z zasedanjem Generalne skupščine OZN, razprava pa bo brzčas odgodena za nekaj dni, da bi lahko medtem glavne delegacije izgladile nesoglasja.

Ponovni sestanek 16 držav

New York, 15. avgusta (UP). Vodja ameriške delegacije Henry Cabot Lodge je po sestanku zastopnikov 16 držav, katerih oborožene sile so se vojskovale na Koreji, seznanil predstavnike tiska s stališčem ZDA do sestave politične konference o Koreji. Na tem sestanku je izjavil, da ni bil dosežen sporazum o skupni resoluciji, ki naj bi jo predložili Generalni skupščini OZN. Lodge je pripomnil, da se bodo zastopniki 16 držav danes zopet sestali.

Podoba je, da je poglavitno nesoglasje med ZDA in Veliko Britanijo o vprašanju sestave politične konference. Britanska vlada bi želela, da bi se zastopstvo na tej konferenci omejilo na določeno število držav izmed tistih, ki so se vojskovale na Koreji.

Na vprašanje nekega novinarja, ali so ZDA mnenja, da bi morala tudi sovjetska vlada sodelovati na politični konferenci, je Lodge odgovoril, da lahko kitajsko-severnokorejska stranka odredi ZSSR kot eno izmed držav, ki bi sodelovale v njihovi delegaciji.

Kanade ter nekaterih njima podobnih iz drugih delov sveta. Vsekakor pa bi bilo samo koristno, če bi se v sestavi konference kar natanko zrcalila dejanska slika razpoloženja in tveganja Generalne skupščine za problem vojne in miru. Zato bi morala iti vsaka takšna razširitev po poti vključevanja neodvisnih in miroljubnih dežel, ki bi lahko s svojim sodelovanjem pripomogle k resničnemu uspehu konference.

Če kaže, da bližnjega zasedanja Generalne skupščine ne moremo presojati brez nekakšne posebne zaskrbljenosti, ne bi mogli tega reči tudi glede uspehov politične konference, ki žal, kakor že zdaj kaže, ne bo začela svojega dela v posebno ugodnem vzdušju.

Razen Kitajske in Severne Koreje bo na njej zadržno sodelovala tudi Sovjetska zveza. Spriče tega pač ne bo nikogar presenetilo, če bo na tem mestu in ob tej priložnosti skušala s spretnim manevriranjem v duhu po-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Leo Mates odpotoval v New York

Zagreb, 15. avgusta. (Tanjug). Stalni jugoslovanski delegat v OZN Leo Mates je davi odpotoval z letalom v New York, kjer bo vodil jugoslovansko delegacijo na izrednem zasedanju Generalne skupščine OZN. Izredna skupščina se bo sešla 17. t. m. in bodo na njej obravnavali probleme v zvezi z združitvijo Koreje.

Na Jonskih otokih je ostalo 60 tisoč družin brez strehe

Prvo sporočilo posebnega dopisnika »Borbe« Miodraga Avramoviča, ki je odpotoval v prizadete kraje

Patras, 15. avgusta. (Telegram ob 16.55). Po štiri dni trajajočih potresnih sunkih, ki so hudo prizadeli tri Jonske otoke, se etaja sedaj normalizira. Vsi naporji oblasti in ljudstva so usmerjeni na reševanje ranjenecv, dobavljanje hrane ter drugih potrebščin za prizadeto prebivalstvo. Po prvi uradni ocenitvi je na teh treh otokih brez strehe kakih 60.000 družin.

Patras na Peloponezu je že od prvih potresnih sunkov glavno oporišče, od koder prenašajo grške, ameriške in britanske vojne ladje živež in druge potrebščine, n. pr. vodo, saj so potresni sunki uničili vse vodovode na teh otokih.

V bolnišnicah Patrasa se je nastanilo več sto ranjenecv iz prizadetih krajev.

Pojemanje potresnih sunkov zboljšalo položaj na Jonskih otokih

Atene, 15. avgusta (Agencija Atene). Čedalje bolj redki in šibki potresni sunki so danes nekoliko izboljšali položaj na Jonskih otokih. Podoba je, da vedno manj ljudi zapuščajo otoke zaradi preplaha in zmede od prvih potresnih sunkih. Vendar pa je položaj še vedno tragičen spričo strahovite katastrofe, velikega števila žrtev in pomanjkanja.

Zaradi naporov grške vlade in solidarnosti britanskih in ameriških zaveznikov, katerih ladje so prve prispele na pomoč nesre-

česnično in edino učinkovito pot in se znebila nevarnosti, da se zadesi v birokratski zabudljeno- sti in duhovni otopelosti. Kajti brž ko so bili postavljeni temeljni socialistične demokracije s samoupravljanjem neposrednih proizvajalcev v gospodarstvu, smo našli živ in neizčrpen vir družbenih sil, ki morajo enakomerno potiskati naprej socialistični družbeni napredek. Socialistična demokracija, ki se razvija po lastni nujnosti, se kaže kot neutrudljiv motor napredka naše družbene skupnosti. Pomen praktične uporabe spoznanja o katerem sem govoril, sega daleč čez naše državne meje, postaja dejstvo, ki ima splošen družbeni pomen, saj pomeni neizpodbiten dokaz, ki je vsak dan bolj očiten, o pravilnosti tega pomembnega spoznanja o možni poti k ustvaritvi socializma. V graditvi našega pravnega sistema na socialističnih načelih zavzemata važno mesto kazenski zakonik in kazenski postopek, saj imata oba velik pomen za zjamčenje pravice človeka, kakor tudi celotne družbene skupnosti. Spremembe, ki so nastale po objavi našega kazenskega postopka iz leta 1949, z ustavnim zakonom, prav tako pa tudi novi kazenski zakonik, izdan v začetku leta 1951, terjajo, da se tudi kazenski postopek pri-

Tovariš Moša Pijade

o pomenu osnutka zakona o kazenskem postopku

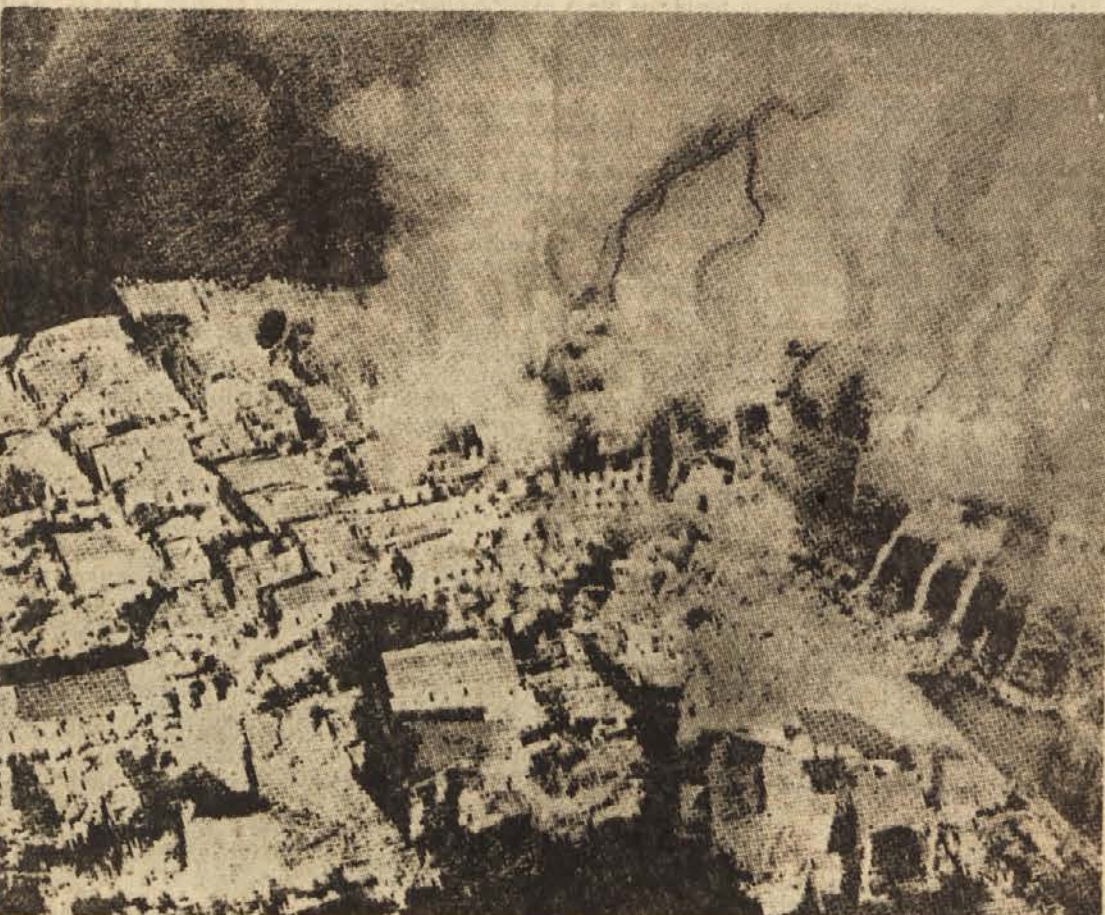
Včeraj ob 17. uri sta nadaljevala delo zakonodajna odbora Ljudske skupščine FLRJ.

Odbora sta imela skupno sejo, na kateri je podpredsednik Zveznega izvršnega sveta tov. Moša Pijade na kratko obrazložil osnutek zakona o kazenskem postopku. Poudaril je, da je k osnutku natisnejna posebno obširna obrazložitev, ki bo dragocen pripomoček pri delu zakonodajnik odborov.

Tov. Moša Pijade je dejal:

Neizpodbitno dejstvo je, da je največja temeljna pridobitev za zagotovitev graditve socializma v naši državi in za socializem sploh — spoznanje, do katerega smo prišli v hudem spopadu z napačnim sovjetskim imperializmom, ki sloni na stalinističnem birokratskem potvarjanju socializma, spoznanje, da je mogoče graditi samo s socialistično demokracijo, da sta socializem in socialistična demokracija v bistvu enoten in neločljiv pojem. Da smo do tega spoznanja prišli in ga spremenili v trdno prepričanje in živo akcijo, dokazuje vsa naša praksa v zadnjih letih, vse globoko spremembe, ki smo jih doslej uresničili tako v našem gospodarskem življenju kot v celotnih naših družbenih odnosih, ki pa jih nenehno nadaljujemo in dopolnjujemo. Tako je naša socialistična revolucija naša svojo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Po enem izmed potresnih sunkov je zajel požar glavno mesto na otoku Zakintos

POLITICNI RAZGOVORI

Komunisti hočejo odstraniti vse, kar zavira npraedek

Član Izvršnega komiteja CK ZK Makedonije Strahil Gigov, član CK ZK Hrvatske Mika Špiljak in organizacijski sekretar PK ZK Srbije za Vojvodino Paško Romac o uveljavljanju sklepov II. plenuma CK ZK

Sodelavcem »Borbe« so pripovedovali svoje ugotovitve o uveljavljanju sklepov II. plenuma CK ZK ZK tovariši Strahil Gigov, Mika Špiljak in Paško Romac. »Organizacije Zveze komunistov Hrvatske še premalo časa proučujejo pismo CK ZK, da bi mogli presoditi, koliko so napredovali pri izpolnjevanju sklepov II. plenuma. Toda ostrina, s katero člani Zveze komunistov kritizirajo slabosti in napake svojega dosedanjega političnega dela, dovolj očitno kažejo, da je večina organizacij trdno odločena, odstraniti iz partijskega življenja vse, kar zavira napredek, kar otežkoča širši razmah politične dejavnosti v mestu in na vasi.« je dejal Mika Špiljak, in nadaljeval:

»Pismo ni samo sprožilo razprave o mnogih problemih organizacije Zveze komunistov, marveč je vzpodbudilo komuniste k neposredni akciji, tako znotraj organizacije, kakor tudi glede družbenih gospodarskih problemov tistega področja, na katerem organizacije Zveze komunistov delujejo. V železarni Sisak so bili še nedavno za to, da bi dosegli presežek plačnega sklada takoj razdelili. Slo je za štiri mesečne plače, ki bi jih izplačali razen rednih. V kolektivu so komercialisti razširili govorice, da morajo presežek razdeliti in da nima nihče pravice nasprotovati temu sklepu. Člani Zveze komunistov so razumeli svojo dolžnost in pravico, da zastopajo koristi širše skupnosti. Zato so na sestankih proučili položaj in sklenili nasprotovati razdelitvi neupravičeno visokih zneskov, doseženih z uspešno prodajo železa, ki se je podražilo.

Delavci so razumeli razloge komunistov in se na seji delavskega sveta postavili na stališče, da so koristi železarne važnejše od koristi posameznikov. Lahko bi navedli še več takih primerov. Vsi kažejo, da je pismo CK ZK pomenilo veliko vzpodbudo.

PISMO CK JE VZPODBUDILO KOMUNISTEK ŽIVAHNEJŠEMU DELU

Podoben položaj je nastal tudi v Makedoniji takoj po objavi pisma CK ZK.

»V Makedoniji so sklepi II. plenuma naleteli na ugoden odmev,« pravi tov. Strahil Gigov. »Povsod poudarjajo, da je pismo prišlo o pravem času in da bo omogočilo okrepitev organizacije Zveze komunistov in prekalitvi njihove člane. Pismo je precej razbiralno vse organizacije, pa tudi posamezne člane. K temu so zlasti pripomogli člani CK ZK Makedonije, ki so obiskali osnovne organizacije in pojasnili sklepe II. plenuma. Poudarjali so, da proučevanje pisma ni samo začasno, marveč bo dolgo usmerjalo delo organizacij.«

»Pismo CK je močno vplivalo tudi na tiste komuniste, ki so izgubili politično orientacijo in ideološko perspektivo,« pravi tovariš Paško Romac. »Ti so se zdaj temeljito zdramili.«

»Prve izkušnje glede uveljavljanja sklepov II. plenuma kažejo, da je pismo CK Pokrajinskemu in okrajnim komitejem znatno pomagalo pri razkrivanju, analizi in odstranjanju mnogih slabosti in pomanjkljivosti dosedanjega dela osnovnih organizacij.«

V ČEM GREŠE OSNOVNE ORGANIZACIJE

»Posamezne organizacije ZK,« je poudaril tov. Strahil Gigov, »zlasti pa nekateri komiteji niso razumeli bistva pisma in njegovega duha. Pri njegovem proučevanju so ponekod slabosti samo zabeležili in napake očitali vsem drugim organizacijam, samo ne svojim. Nekateri so mislili, da je pismo prehodnega značaja in da bo vse v redu, če ga bodo samo proučili. Nekateri se niso niti potrudili, da bi si bolj prizadevali konkretizirati sklepe II. plenuma na pogoje, v katerih živi in dela njihova organizacija.«

O podobnih pojavih na Hrvatskem je govoril tudi tov. Špiljak: »Posamezne organizacije so proučevale pismo čisto formalno. Sklepeali so sestanke, prebrali pismo in mislili, da to zadostuje. To se je pripetilo zlasti v nekaterih organizacijah v Zagorju, kjer niti vsi komiteji niso konstruktivno analizirali svojih napak. V okraju Zlatar so pismo proučile vse organizacije, toda

Popravek

V večerajšnji številki »Ljudske pravice« »Borbe« je na 5 strani prišlo do tehnične napake. Pod naslov »Iz sodne prakse« je namreč pomotoma prišel tudi članek »Dve skrajnosti«, ki nima s prvimi nobene zveze.

zaradi slabe udeležbe komunistov na posvetovanjih in pomanjkljive razprave so sklenili, da bodo po občinah pismo še enkrat proučili. Tako je bilo tudi v krapinskem okraju. Tam so se komunisti razgovarjali na splošno, ker, kakor so izjavili, nekateri tajniki organizacij ZK »niso poznali problemov svojih delovnih področij.«

»Poudariti moramo,« je nadaljeval tov. Špiljak, »da sedaj po okrajih, kjer smo opazili, da pismo proučujejo samo zato, da bi nalogo izpolnili, skrbimo predvsem za to, da bi ovrgli škodljivo in oportunistično mnenje in upostavili pravilen odnos do nadaljnjega razvoja političnega življenja. Napačno mnenje se je pojavilo tudi po okrajih, kjer so okrajni komiteji ZK uveljavljali nov delovni sistem tako, kakor da je napočil čas, da lahko s pičlimi napori in z manjšo politično dejavnostjo marsikaj dosežemo. To kaže, da se nekateri komiteji in dobri komunisti v novih pogojih niso popolnoma znašli in niso razumeli, da je moč vsak, pa tudi najmanjši uspeh pri delu z množicami doseči samo z vsakdanjim smotrnim in vztrajnim množičnim delom.«

»Pri proučevanju pisma,« pravi tov. Špiljak, »smo opazili, da nekateri organizacije usmerjajo svojo kritiko izključno na slabosti posameznikov. Omenjajo greh, storjen pred nekaj meseci, pri tem pa pozabijo ali pa se ognejo dejstvu, da organizacija Zveze komunistov dejansko ni imela svojega določenega stališča v posameznih primerih in da ni politično delovala.«

NETOVARISKA KRITIKA

Tov. Paško Romac je v pogovoru s sodelavci »Borbe« poudaril, da v mnogih osnovnih organizacijah posameznih članov ZK ne opozarjajo tovariški na napake in slabosti. Cestokrat jih kritizirajo tako, da kritizirani tovariši ntkakor ne more razumeti, da ga dobrohotno opozarjajo na storjene napake, marveč začnejo sovražiti tovariša, ki ga je kritiziral in išče priložnosti, da bi mu vnil »milo za drago«. Tako se kritika spreminja v medsebojne obtožbe, malomeščanska pričkanja in podtikanja.

Redki so primeri, da so posamezne osnovne organizacije svoje delo kritično ocenile: n. pr., kako so na sestanku kak problem proučili, kako so ga posamezniki ocenjevali, ali so sprejeli pravilne sklepe, ali so sodelovali tudi nekunisti in podobno.

»Samokritika osnovnih organizacij,« je poudaril Paško Romac, »je prvi pogoj za hitro odstranitev vseh napak. Razen tega ima samokritika tudi velik vzgojni pomen.«

MEDSEBOJNO SPOZNAVANJE IN ZBLIŽEVANJE KOMUNISTOV

Glede izobraževanja voditeljev osnovnih organizacij ZK, ki je ena najvažnejših nalog pri nadaljnjem uveljavljanju sklepov II. plenuma, je Paško Romac poudaril, da bo treba v bodoče opustiti prakso, da sekretarji osnovnih organizacij vse naloge in probleme samo načelno obravnavajo in čisto ne upoštevajo sestave osnovne organizacije in sposobnosti vsakega člana.

Sklepi II. plenuma naročajo osnovnim organizacijam, zlasti sekretarjem, naj se v bodoče mnogo bolj ukvarjajo s problemi osebnega življenja svojih članov, ker jih bodo tako še tesneje navezali na Zvezo komunistov. Dosedanje delo sekretarjev osnovnih organizacij ni pospeševalo komunističnega tovarištva in pristranih odnosov med člani Zveze komunistov. Mnogi člani osnovnih organizacij se med seboj skrajdajo ne poznajo, ker so se doslej srečavali samo na sestankih svojih osnovnih organizacij.

OSNOVNE ORGANIZACIJE SO SE OSAMOSVOJILE

Tov. Mika Špiljak je dejal, da je pismo mnogim organizacijam omogočilo, da so razčistile marsikatero nejasno vprašanje. Zato imajo te organizacije določen načrt in vedo, kaj morajo v bodoče storiti, da bi politični vpliv komunistov še bolj povečali. V bjelovarskem okraju so se nekateri organizacije popolnoma osamosvojile in njihovi načrti ter delo, ki ga zdaj opravljajo obetajo, da bodo dosegli glede političnega dela veliko večje uspehe.

V nekaterih zagorskih okrajih je brezbržnost komunistov za politična vprašanja okreplila sovravno dejavnost dela katoliške

duhovščine. Le-ta skuša z raznimi »cerkvenimi« akcijami, ki imajo politično ozadje, odtrgati ljudstvo od njegove oblasti.

RAVNODUŠNOST NEKATERIH KOMUNISTOV

Tudi tov. Strahil Gigov je govoril o nekaterih negativnih pojavih, kakor so malomeščanski nazor, šovinizem, gospodarski kriminal, verski predsodki itd. Pri reorganizaciji kmetijskih delovnih zadrug se je pojavilo nekaj malodušnosti in napačnega pojmovanja socialistične demokracije. Nekateri namreč mislijo, da lahko zdaj vsak govori in počne, kar hoče, in da za to ne bo nikomur odgovarjal. To izrabljajo sovražniki in groze posameznim predstavnikom ljudske oblasti in komunistom.

Posamezni komunisti, ki so bili še nedavno dobri borci za uveljavljanje linije ZKJ, so se zdaj, ko so dobili kos zemlje, popolnoma spremenili. To kaže, da se je pohlep po zemlji, ki je bil prej precej zatrt, spet razmahnil.

Nas ne skrbe ti pojavi, marveč dejstvo, da posamezni člani ZKJ ravnodušno gledajo nanje.«

O pomenu osnutka zakona o kazenskem postopku

(Nadaljevanje s 1. strani)

lagodi tem spremembam ter novim postavnim načelom in jamstvom. I kazenski zakonik i kazenski postopek sta pomembno orožje v boju za obrambo družbe pred nevarno dejavnostjo ter za uveljavljanje pravic državljanov in zakonitost. Omogočiti, da bi bili nedolžni državljani omejeni v vseh pravicah ali celo obsojeni, zaščititi osebe, oškodovane s kaznivim dejanjem, to je naloga kazenskega postopka, toda naloga, ki je neločljiva od uspešne zaščite družbe kot celote pred kriminaliteto. To je treba jasno poudariti, saj pogosto pripisujejo zaščiti družbene skupnosti nepravilno manjši pomen, kot zaščiti osebni pravic državljanov. Poudariti pa je treba, da kazenski zakonik in kazenski postopek ne moreta in ne smeta biti edino sredstvo zaščite družbene skupnosti. Socialistična demokracija se ne more utrditi in še razvijati, če se nenehno ne razvija socialistična zavest, zavest državljanov, kolektiv in organizacije, da so člani socialistične družbene skupnosti.

Ce je namreč socialistična demokracija edina pot in sredstvo socialistične družbene graditve, je najtežavnejša, in sicer prav zato, ker edina vodi k stvarni družbeni preobrazbi. Ostanke kapitalističnega razreda se vsiljujejo, da bi izkoristili novo demokracijo za svoj prerod in bogatitev. Organi delavskega samoupravljanja v gospodarstvu in organi ljudske oblasti pa sem in tja zaradi svojih ozkočrtnih koristi pozabljajo na družbeno celoto. Je pa mnogo zavestnih in nezavestnih vsiljivcev, ki bi se radi vrinili skozi najmanjši razpoko v naš družbeni sistem. Tisti, ki so poklicani varovati koristi družbene skupnosti, tu pa tam pozabljajo na svojo dolžnost, ali pa se ne znajdejo pred negativnimi protisocialističnimi pojavi. Teh ni malo. Vsi, ki delujejo negativno in tudi kriminalno, se sklicujejo na demokracijo, na zajamčeno zakonitost, na zakone, oziroma pomanjkanje predpisov četudi učinkujejo proti samim socialističnim družbenim osnovam.

Verujem, da bo Ljudska skupščina že na prihodnjem zasedanju obravnavala različne negativne in nesocialistične pojave v

Nepravilnosti pri razdeljevanju cementa

Senta, 16. avgusta.

Nad 40 milijonov din je dobil sentski okraj za investicijska dela. Večino tega denarja namerava porabiti za graditev posameznih gradbenih objektov. Težave pa imajo z nakupom cementa, ki ga je tajništvo za gospodarstvo v APV po načrtu razdelilo na podlagi prijav posameznih okrajev. Sentski okraj je dobil do konca leta 30 ton cementa, ki ne bo zadostoval niti za dovršitev začetih investicijskih del, čeprav z njim zelo varčujejo. Na nekaterih gradbiščih si pomagajo z mešanjem apnenca in peska, da prihranijo čimveč cementa.

Posamezne tovarne in podjetja izkoriščajo ta položaj in nepravilno dobavljajo cement tistim gradbenim podjetjem, ki ga nujno ne potrebujejo. Objektivnih težav je sicer precej, vendar pa se v sedanjem položaju nepravilnosti v razdeljevanju cementa ne bi smele dogajati.

POLITIČNI BOJ KOMUNISTOV JE TREBA ZAOSTRITI

Tov. Paško Romac je poudaril, da je vprašanje ideološke vzgoje komunistov zelo pereče. »Ce bi ideološko delo presojali samo po številu predavanj, bi bili lahko popolnoma zadovoljni. Toda mnoge organizacije nimajo ustajljene in sistematične ideološke politične vzgoje komunistov. Mnogi člani ZK ne prebero niti zelo pomembnih člankov in govorov, ki jih objavlja naš tisk.«

Tov. Strahil Gigov je k temu pripomnil, da morajo organizacije ZK znova dobiti tisti borbene polet, ki je odlikoval komuniste pred vojno in med narodnoosvobodilno borbo.

»Toda,« je nadaljeval tov. Gigov, »ponekod presojajo dejavnost samo na temelju njihove ideološke izobrazbe. Zato je nevarnost, da bi v posameznih krajih odpadlo nekaj dobrih članov ZK, zlasti iz vrst delavcev.«

Na koncu je tov. Gigov dejal, da je treba pismo CK še nadalje proučevati. To velja zlasti za čas pred volitvami, ko bodo imeli komunisti priložnost, misli iz pisma prenesti na široke plasti delovnih ljudi.

zadnjem času ter izdala ukrepe za odpravo le-teh. Tudi kazenska zakonodaja mora dopolniti kazenski zakonik, ki je zlasti pri vprašanih gospodarske kriminalitete sedaj že zadosten in zastarel. Vendar pa bodo ostali tudi tedaj, ko bomo dopolnili vse sedanje formalne zakonske vrzeli, tudi ko bomo končali pravno graditev celotnega novega gospodarskega sistema, zakoni zgolj pomožno sredstvo, glavno bitko za socializem in obrambo socializma pa moramo biti s političnimi sredstvi. Čim bolj bomo razvijali socialistično demokracijo in čim bolj odločno bomo utrjevali zakonitost in pravice državljanov, tem močnejši bodo tudi napadi ostankov reakcije in birokratizma na socialistične družbene temelje, in tem močnejše in ostreje moramo razvijati politični in idejni boj proti vsem silam, ki dvigajo glavo proti socializmu.

Predlagani kazenski postopek daje vsa jamstva za zaščito državljanov pravic, za popolno zakonitost. Preostane samo to, da z vsemi silami zagotovimo in dejansko uresničimo vse tiste demokratske ustanove, ki jih zajemajo predlagani postopek. Zato se moramo boriti, saj tu nastajajo resnične težave. Dosledno in strogo izvajanje zakona ne pomeni politične slepote, ne pomeni in ne sme pomeniti, da pozabljajo

III. kongres evropskega biroja za hmeljarstvo v žalcu

Zalec, 15. avg. — Danes ob 13. uri popoldne je začel z delom III. kongres evropskega biroja za hmeljarstvo v domu Partizana v Žalcu. Prisostvujejo mu delegacije Vel. Britanije, Francije, Zapadne Nemčije, Belgije in Jugoslavije. Poleg delegatov je na kongresu tudi vrsta domačih gostov, predstavnikov hmeljarskih odborov kmetijskih zadrug.

Kongres je otvoril predsednik delovnega predsedstva tov. Jošt, ki je pozdravil vse delegate in goste. Nato je prevzel besedo ing. Levstik in pozdravil kongres v imenu Zadrugne zveze Slovenije. Hkrati je pokazal, kakšen je namen zadrugištva v Savinjski dolini, v deželi, kjer pridelujejo hmelj. V imenu Evropskega biroja za hmeljarstvo je pozdravil kongres g. Luks, dosedanji predsednik, ki je med ostalim naglasil, da je zelo srečen, da prisostvuje kongresu v mestu, kjer pridelujejo žlahtni hmelj, ki slovi po vsem svetu. Nato je predal predsedstvo biroja jugoslovanskemu biroju za hmeljarstvo. Po pozdravnih govorih so sledila poročila delegatov Anglije, Francije, Belgije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije.

Po končanem zasedanju so si delegati ogledali inštitut za hmeljarstvo in razstavo o razvoju savinjskega hmeljarstva, ki je prirejena v okviru III. kongresa biroja za hmeljarstvo. Kongres se nadaljuje. J. J.

Termoelektrarna v Djakovu bo začela v kratkem obratovati

Djakovo, 14. avgusta. V novi termocentrali v Djakovu, ki bo dajala 1.250 kWh, oblagajo kotle s samotno opeko in montirajo komandne table. Nova elektrarna bo začela obratovati čez 30 ali 40 dni. Denar zanjo so dali mestna občina in podjetja v Djakovu, kjer imajo zelo šibko

elektrarno, kar je zaviralo industrijski razvoj mesta. Ker bodo imeli odslej dovolj električne energije, se v Djakovu že pripravljajo na graditev tovarne suhega testa in mernih izdelkov. Nova tovarna naj bi začela obratovati v začetku prihodnjega leta. V Djakovu imajo ugodne pogoje tudi za graditev tovarne za predelavo sadja.

Naši potapljači v Grčiji

Split, 14. avgusta. Iz splitskega pristanišča so te dni odplule v grške vode potapljaške ekipe »Brodospasa« z matično ladjo »Labin« ter ladjama »Skuša« in »Komizac«. Naši potapljači bodo v Grčiji na dnu morja razrezali 12 potopljenih ladij. V Grčiji je odpotovalo 40 pomorskih delavcev z našimi splošno znanimi potapljači Lerkom Tanfarom, Vladom Kočekom in Jovom Kaliničem. Naše ekipe bodo najbrž pripravile tudi vse potrebne za dviganje neke ladje, ki bi jo lahko še obnovili. Razen tega bodo potapljaške ekipe »Brodospasa« opravile še druge storitve za lastnike grških ladij. Med drugim bodo pregledale nekatere potopljene ladje.

Sladkorne tovarne se medsebojno podpirajo

Osijek, 15. avgusta. Včeraj je bilo tu končano dva dni trajajoče posvetovanje predstavnikov sladkornih tovarn iz vse države. Na njem so ugovorili, da so vse tovarne končale popravila svojih naprav, da pa posamezne sladkorne tovarne ne bodo imele dovolj surovine. Zato so se predstavniki tovarn dogovorili, da si bodo tovarne medsebojno pomagale. Sladkorne tovarne v Srbiji so v boljšem položaju in tovarnam na Hrvatskem so obljubile, da jim bodo dale na razpolago večje količine sladkorne pese. Letošnji pridelek sladkorne pese je večji od lanskega, vendar pa ni tolikšen, kakor so pričakovali strokovnjaki.

Delo zakonodajnega odbora Sveta narodov

Na večerajšnji posebni seji v zakonodajnem odboru Sveta narodov je bila na dnevnem redu načelna diskusija o osnutku zakona o kazenskem postopku. V diskusiji je govoril tov. Ninko Petrovič, ki je podčrtal načelo materialne resnice, razširjeno možnost obrambe, pravico branilca, da prisostvuje preiskavi itd. Nato je zakonodajni odbor soglasno sprejel osnutek zakona o kazenskem postopku.

Prebivalstvo Jesenic preprečilo klerikalno-beogardistično zborovanje

Ljudje so na sestanku očitali obtoženim, da so kot člani in odborniki planinskega in drugih društev odvrčali ljudi od nedavne proslave 60-letnice Planinskega društva Slovenije in jih začeli javno in skrivaj vabiti na »tradicionalno proslavo« smrti triglavskega župnika Jakoba Aljažja, ki naj bi bila danes v Vratih. Ko so pošteni ljudje zvedeli za izdajalsko nakano uslužiteljev »proslave«, so zahtevali, da se jim takoj preprovo zlorabljanje Aljaževega imena. Nič ni pomagalo izgovarjanje in ne skrivanje pravice in prvega začetnika »Aljaževe proslave«. Ljudska sodba je bila: Vsi navedeni so krivi zločin na proti lastnemu ljudstvu. Značilna je izjava predsednika PD Mojstrana Jožeta Koširja, ki je na vprašanje nekega zborovalca, ali bi on, oziroma PD Mojstrana, dovolil zborovanje klerofašistov pod stenami Triglava, brez sramu izjavil, da bi on kot nepolitičen človek tako zborovanje vsakakor dovolil. Torej bi on kot nepolitičen človek dovolil tudi zborovanje »nepolitičnih« Hitlerjevih turistov? Med ljudmi je bilo tudi nemalo govora o tem, kaj je delala krajevna organizacija Zveze komunistov, da navedenim sovražnikom ljudstva že prej ni prišla na sled? Ljudje zahtevajo, da komunisti v Mojstrani resno preručajo svoje lastne vrste.

Ljudje so na sestanku očitali obtoženim, da so kot člani in odborniki planinskega in drugih društev odvrčali ljudi od nedavne proslave 60-letnice Planinskega društva Slovenije in jih začeli javno in skrivaj vabiti na »tradicionalno proslavo« smrti triglavskega župnika Jakoba Aljažja, ki naj bi bila danes v Vratih. Ko so pošteni ljudje zvedeli za izdajalsko nakano uslužiteljev »proslave«, so zahtevali, da se jim takoj preprovo zlorabljanje Aljaževega imena. Nič ni pomagalo izgovarjanje in ne skrivanje pravice in prvega začetnika »Aljaževe proslave«. Ljudska sodba je bila: Vsi navedeni so krivi zločin na proti lastnemu ljudstvu. Značilna je izjava predsednika PD Mojstrana Jožeta Koširja, ki je na vprašanje nekega zborovalca, ali bi on, oziroma PD Mojstrana, dovolil zborovanje klerofašistov pod stenami Triglava, brez sramu izjavil, da bi on kot nepolitičen človek tako zborovanje vsakakor dovolil. Torej bi on kot nepolitičen človek dovolil tudi zborovanje »nepolitičnih« Hitlerjevih turistov? Med ljudmi je bilo tudi nemalo govora o tem, kaj je delala krajevna organizacija Zveze komunistov, da navedenim sovražnikom ljudstva že prej ni prišla na sled? Ljudje zahtevajo, da komunisti v Mojstrani resno preručajo svoje lastne vrste.

Drugo dejanje sramotne igre

Ko so jeseniški kovinarji zvedeli, da se nahajajo v njihovi sredi redki mojstranski belogardisti, je njihova sindikalna organizacija takoj zahtevala od uprave železarne, da jih odpusti iz službe. V petek dopoldne (medtem ko so zvedeli, da je bivši belogardistični oficir Lovro Limoni zaposlen pri znanem klerikalnem

in elektrikanu Jožetu Markežu) so delavci ustavili stroje in zapustili delo ter v močnejši povorci krenili skozi Jesenice — naravnost do Limone in Markeža. Ko se je množica pojavila pred delavnico Markeža Jožeta (ki je zastopnik ELMA — Elektro-materialij Cručič), je izdajalec Limoni najprej hotel pobegniti, pozneje pa je pred razjarjeno množico začel tajiti svoje ime. Toda nobeno izvijanje mu ni pomagalo. Ljudje so nekdanjega krvnika prisilili, da je stopil na višji prostor, da so ga lahko vsi videli. Medtem pa je zastopnik delovnega kolektiva Železarne Jesenice prebral resolucijo, ki zahteva od delovnega kolektiva ELMA v Cručičah, da obručeno z bivšim aktivnim oficirjem bele garde, ki še danes ni spremenil svojega nepoštenega odnosa do naše družbene ureditve, čeprav je bil obsojen na 8 let. Podobno resolucijo so poslali jeseniški planinci tudi Planinskemu društvu v Mojstrani.

Ker Limoni kljub ogorčenju množice ni pokazal niti najmanjšega sramu, ga je množica pogrnala pred seboj na cesto in mu na Plavzu na cesti proti Mojstrani zaukazala, da mu za vselej zabrani vstop na proletarske Jesenice in da najkasneje v šestih urah zapusti tudi radovljiški okraj.

Ker pa je za početje belogardista Limonija skrivaj tudi njegov delodajalec Markež Jože, se je množica še enkrat vrnila v njegovo delavnico in zahtevala tudi od Markeža, da zapusti za vedno Jesenice. Tako se je v petek dopoldne končala ključna vloga hlapcev tujih gospodarjev, ki so našo socialistično demokracijo hoteli izrabljati za svoje osebne in tuje koristi. V. G.

CRIKVENIŠKI JUBILEJ

Vsi gosti, ki bodo letos obiskali Crikvenico, bodo prisostvovali redkemu jubileju: proslavi 60-letnice crikveniškega turizma. Pred 60 desetletji, ko je bila Opatija bolj zimsko klimatsko zdravilišče kot kopališče, so tu, v Crikvenici izdali prvi kopalniški statut in mesto proglasili za turistično.

Od takrat pa do danes so desetine in stotine tisočev ljudi našli na tej dolgi peščeni plaži mnogo lepih ur počitka, zabave in zdravja. V teh 60 letih se je podoba mesta in meščanov popolnoma spremenila. Naselje ribicev, siromašnih kmetov in kamnosekov, naselje ljudi, ki so po širnem svetu iskali kruha, je dobilo lepe zgradbe, hotele, vile in parke, pa tudi ljudje so se počasi prilagodili novim razmeram. Sedeset let je bilo dovolj, da se mesto zaradi svojih naravnih lepot proslavi daleč naokoli.

Jubilej se je začel že 23. maja. Prireditve, koncerti, »svetlični korzo«, noči na morju, razstave. Zaključili ga bodo 20. septembra. Mesto smo obiskali samo mimogrede in zato smo utegnili obiskati samo plažo, hotele, razstavo o razvoju Crikvenice, pogovarjali smo se s Crikveničanin in njihovimi gosti ter obiskali prijetnega starca v parku.

NA RAZSTAVI

Razstavniki prostori v novem in lepem Domu kulture na morjski obali so bili zaprti, toda po naključju smo našli vodiča, domačega študenta. Odprl nam je in začel razlagati.

»Za 1412 je Nikola Frankopanski sezidal tik morja ob izlivu Dubračine cerkev, po kateri se je naselje kasneje imenovalo Crikvenica...»

To je primorska soba iz 19. stoletja, to so vrči za vino in kotliček za polento, tisto tamle pa »gradele« za ribe. Domači bi posedli, kakor kaže tistele ribe, okrog ene same skledice... Moški so odhajali v svet, vse ženske pa so delale. Poglejte, po ulici gredo

V pristanišču na Rabu

in pletejo, s čolni se vozijo na trg, da bi obdelale kos zemlje. Tako je bilo na Primorju: moški se je oženil, odšel, po 20 letih pa je prišel po sina... Ob nedeljah so se zbrali stari mornarji, kle-

sarji in ribiči »pod murvico«, da bi pokramljali o minulih časih. To tule so čipke primorskih žena, ki so s svojo lepoto posekale vse beneške svilene brokate.

Brali smo razne dokumente, listine in turistične prospekte iz starih časov. Iz steklenih vitrin so nas srepe gledali portreti crikveniških gospodarjev, »zaslužnih za razvoj turizma«. Zvedeli smo, da je prišlo 1939 semkaj 17.000 obiskovalcev, a 1949. leta deset tisoč. Slike in dokumenti so pričali o udeležbi tega ljudstva v osvobodilni borbi, pisani grafikoni in moderni prospekti pa o povojnem razvoju in napredku.

ZELJE IN ZMOZNOSTI

Zunaj je pripekalo sonce. Na plaži od »Miramara« do Crnega mola se je trlo tri tisoč gostov. Tretjina jih je bila v vodi, tretjina na žgočem pesku, ostali pa v hladnem parku.

Tu se je mudil tudi naš znani balneolog, dr. Trauner, eden izmed naših znanstvenih delavcev, ki žele izkoristiti ogromen zdravstveni učinek morske vode, zraka in sonca in vzpostaviti na naši jadranski obali zdraviliško središče svetovnega pomena. Hitro nam bodo naštel kakih 20 bolezni, ki jih je moči na tej obali pozimi ali poleti uspešno ozdraviti.

Ko smo stopali po vročem pesku, se nam je zdelo, da hodimo po dragocenem rudniku, ki se ga človeška roka še ni dotaknila.

Predsednik občine pa nam je pripovedoval prozaično in enolično:

»Imeli smo veliko leseno kopališče. Lansko leto nam ga je jugo odnesel. Zdaj se mučimo, da bi vsem ljudem omogočili kopanje na plaži. Postavili smo 240 platenih kabin. In še 60 jih bomo. Za to bomo porabili skoraj ves kredit 4.500.000 dinarjev. Morje nam ogroža sprehajališča, razsvetljava je slaba, mučimo se s kanalizacijo pa tudi z vodovodom, trga nimamo, niti avtomobilske postaje...»

Teško je reči, ali je bilo kosilo v »Crikvenici« bolj drago kot dobro. Potem smo šli spet na plažo. Plačali smo, drugi pa so pokazali vstopnice za »abonente«. Za 10 din dnevno lahko desetkrat prideš in spet greš. Pod večer so nekateri odšli z motornimi čolni na Krk. Tam je, pravijo, čudovito: slavno vrbeniško vino, prekajeno meso, sir, sveže ribe. Drugi so se zbrali na »igrišču za golf« v parku, ostali pa so prej večerjali, da bi se lahko pripravili za baletni koncert in zabavo na terasi »Terapije«.

Odšli smo na obalo čakati ladjo. Na poti nas je nek gost vprašal:

»Mar ni Crikvenica lepša od Opatije?«

»To je težko reči.«
Ob slovesu smo soglašali: to je druga Opatija!
D. Vukobratović

Srečanje z Rabom

Rab, avgusta.

Nekega sončnega popoldneva nas je sprejel Rab s svojimi zidovi, portali in vitkimi zvoniki. V mraku se nam je zdelo, da je to staro mesto pomorščakov in gusarjev, galjotov in puntarjev, gospode, menihov in plemičev preživelo stoletja samo zato, da bi pričalo o časih, ko je dleto

otočanov klesalo mračne zgradbe. Na kamniti terasi je nekoč bila zvezdarna in marsikatero noč so upokojeni kapetani poučevali mlade rodove pomorščakov, »kako je treba brati z neba«. Doli pa, globoko v mraku, šumi nemirno morje in lete iskre okrog čeri. Legenda pravi, da se tako umrli pomorščaki vračajo iz hladnih globin oceana in pozdravljajo svoje rodno mesto.

Po mnogih morjih so plule ladje rabskih kapetanov. Njihova bela jadra so napejali pasatni vetrovi južnih morij in trgali tajfuni. Bogastvo je prihajalo v rabske hiše in mesto se je krasilo z marmorjem. Z njegovih zidov so grmeli na sovražnike topovi in mozarji.

Pa vendarle je malo domačih in tujih gostov, ki bodo na Rabu zvedeli kaj o njegovi slavni preteklosti, o mračnih postavah svetnikov v katedrali, osamljenih stolpih in o spretosti pri obdelavi zlahnega lesa, slonove kosti in kamna. Ni ljudi, ki bi povedli potnika po teh zanimivih in bleščočih poteh minulosti.

Odšli smo na morje. Široka brazda za našo ladjico je hitro izginjala v sinjini morske gladine. Prebijali smo se skozi ozek prekop med strmimi obalami enega izmed mnogih otočkov, katerega golo kamenje je zrasko iz morja med otokoma. Tu, so nam rekli, na »Solznem otoku« je na golem kamenju gladovalo nekaj sto naših ljudi, ki so jih internirali fašisti med vojno. Viharji so jih bičali in sonce jih je ubijalo.

Za nami je ostalo kopališče in zdaj plujemo v širokem loku proti Barbatu. Zvonik v daljavi in desetina jaborov v malem pristanišču nam kažejo smer.

Pogled na Crikvenico

Počitniške dogodivščine

Polni vlaki in avtomobili z zaprašenimi tablicami iz različnih evropskih dežel. Vrste pisanih gostov. Grmade kovčkov, nahrbtnikov, torbic. Objokani otroci, ženske, rdeče v obraz, preznojeni moški. Pozdravi, poljubi, srečanja...

KRATKO MALO: POLETJE NA MORJU

Iz pristanišče ladje polagoma odhajajo. Na palubah je polno potnikov. Eni odhajajo z lepimi

spomini, drugi prihajajo s še lepšimi željami.

Ladje plujejo in nosijo počitniške radosti, spomine, sanje in tesnobna pričakovanja.

Ladje plujejo in v njihovem drobovju ječe stroji. Tam doli je temperatura narasla na 50 stopinj. In okrog razžarjenega kotla vlada neznozna vročina.

To je, v nekaj besedah, okvir velike počitniške slike, na kateri se prepletajo številni barvni odtenki nemogočih oblik, svetlobe in senec.

V KITOVI ČELJUSTI

Pomislite samo, kako je presenečen potnik, ki si ogleduje izložbe fotografov na Crikvenici in Rabu in vidi na fotografiji

nasmejan kopalčev obraz v kitovih čeljustih. Dosti gostov je odneslo domov takšne spomine na morje, da bi jih pokazali svojim prijateljem in znancom. Seveda je vse to fotografova domisljica, trik. Na veliki deski je narisana kit in na mestu, kjer ima usta, je izrezana odprtina za kupeca. Kopalčev vtakne glavo v »kitove čeljusti«, fotograf ga slika in vse je v redu. Za navčne je to prepričljiva utvara, manjka samo še, da bi kit pomigal z repom.

INTERVJU NA MORJU

Na morsk gladini se štirje kopalci zibljejo na velikih valovih, ki jih je napravila ladja »Vladimir Nazor«. Hitim k njim, željan kratkega razgovora. Enega izmed njih nagovorim.

»Pustite, kasneje se bova pogovarjala, ko bova prišla na obalo. Veste, jaz sem »dober plavalec«, v litru te vode pa je 37,8 g soli.

»Ali ste morda zdravnik?«
»Ne, imam samo malo slabši želodec. In velik ponos: hotel sem plavati z družbo, da bi mi več ne rekli, da sem strahopetec in slabič.«

»Vrnite se, saj je obala že daleč.«

»Ne morem, tamle je moja žena, potem se bom pa sramoval.«

Tako se je končal »intervju na morju«. »Dobri plavalec se je obrnil na hrbet, da bi počival. Ušesa so mu utonila v vodi in nič več ni slišal. Samo čuval je svoj ponos in pazil na tistih 37,8 gramov soli.

DRUZINSKI DOBIČEK

Vsi crikveniški hoteli niso polni, a se vendar lahko komu pripeti, da ne bo dovolj prostora. Posamezniki iz uprave namreč ocenijo gosta, pa če se jim zazdi, da je dovolj naiven ali če jim ni všeč, ga sprejmejo samo na hrano, spat pa ga pošljejo v zasebna stanovanja. Seve k svojim sorodnikom. To je tako imenovana družinska kupčija. S hoteli dužna pa že kako uredili. Le-tj tako in tako poslujejo z veliko denarja, kadar izgubljajo ali kadar imajo dobiček.

REDKO TEKMOVANJE

»Terapija« je najrazkošnejši crikveniški hotel. Ima najlepšo teraso in zelo veselega šefa dvorane, ki se trudi, da bi goste čim bolj razveselil. Nekega večera je priredil nenavadno igrano tekmovanje. Vsak plesni par je dobil surov krumpir in ga je moral s čeli držati.

Orkester je neprenehoma igral, menjal ritem in vrsto plesov, pari so se sukali, stiskali z glavami krampir in se trudili, da bi ga obdržali. Če jim to ni uspelo, so bili izločeni iz igre.

Šef dvorane je prek mikrofona komentiral potek tekmovalne in zbijal »duhovite sale«. Na koncu so ostali samo trije pari s krampirji na čelih. Bili so proglašeni za zmagovalce in šef jim je razdelil nagrade: dva koščka torte in ovenel šopek.

Ko je bilo vse opravljeno, so nekateri gostje protestirali zaradi takšnega načina razveseljevanja, drugi so se smejali, šef dvorane pa si je zadovoljno mel roke: uveljavil je svojo pobudo in koj napovedal novo presenečenje.

INCOGNITO

Na Rabu sem na terasi »Imperiala« srečal šahovskega velemojstra in tovariša iz uredništva Svetozara Gligoriča z ženo. Svoj počitek je praktično združil s pripravami na bližnje svetovno prvenstvo.

»Kopljem se, sončim in dnevnoro tri ure delam. Navadno delam popoldne. Po naporni turneji po Ameriki sem se že precej odpočil. Telesno in duševno se dobro počutim. Sredi avgusta bom odšel v Svico, da bi se do konca meseca prilagodil podnebnju« in bi bil na boj povsem pripravljen.

Ves velemojstrov »pribor« obsega žepni šah, ki ga uporablja, ko leži v postelji, in normalni šah iz plastične snovi, ki so mu ga darovali v Ameriki.

»Ali vas ljubiteljji šaha nadlegujejo?«

»Ne. Trudim se, da bi bil čimbolj incognito.«

Medtem je orkester bučno naznanil novo točko in konferencier je s slovesnim glasom napovedal:

»Argentinski tango v čast g. Gligoriča.«

Z incognitom na morju ne uspeš. Z »gospodom« pa ogovarjajo vsakogar. Al. Petković

Ob obali največjega otoka

Izmed tisoč in več otokov in otočkov ob naši jadranski obali je Krk največji. Sele po prvi svetovni vojni, ko je nastala kriza vinogradništva, se je tudi na tem otoku začel razvijati turizem, ki pa še ni kaj prida napredoval. Prebivalci Krka bi radi zdaj bolj izkoriščali naravna bogastva svoje obale, pa med drugim pogrešajo ugleda turističnega središča.

VELIKI IN MALI

Ce pridete v hotel »Istra« v Malinski, vam porečejo, da si prikskrbite kosilo kje drugje, ker nimajo dovolj krožnikov. Jedo v izmenah in najprej postrežejo seveda stalnim gostom. Ravnatelj gostinskega podjetja pripoveduje, da so prvi podruzi milijon kredita dobili šele letos. V »Malinski« stane penzion 660 din, v podobnem hotelu v Opatiji pa kakih 900 din. Ta ravnatelj razvija svojo malo teorijo o »velikih in malih« po njegovem mnenju o neopravičeni prednosti velikih in slovesnih turističnih središč. »Naši gostje« pripoveduje, čakajo na Reki celo popoldne na parnik, da bi se odpeljali v Malinsko. Iz Malinske odhaja parnik ob šestih zjutraj, prvi vlak z Reke pa šele ob treh popoldne.

Na planoti pred obalo v Malinski ves dan vira nad 16 šotori zastava Rdečega križa. V šo-

torih prebiva četa članov gorske pomožne službe Rdečega križa iz Zagreba, mladinci, mladinke in 20 pionirjev. Otroci se vrnejo čez mesec dni v Zagreb, starejši pa odpotujejo na Skadrsko jezero. To taborišče je v Malinski privlačnost. Kopalci se radi ustavljajo pred njim in poizvedujejo, kako se mladina počuti. Taborišče vodi prof. Pavič. Kuhajo si sami in hrana je dobra.

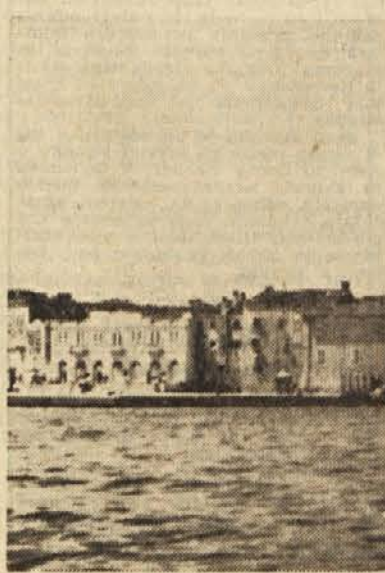
TIHE NJIVICE

Za počitek in razvedrilo niso primerni vsi kraji, kamor ljudje poleti hodijo. Ponekod je preveč hrupa, drugod prevročje ali pa premalo prostora. Njivice so kakor ustvarjene za ljudi, ki si žele samo počitka. V mestu je samo en hotel, kar pomeni, da hodi v Njivice malo letoviščarjev. Vse je tu tiho, mirno, da človeka kar uspa. Ob obali je mnogo zelenja, celi nasadi limon in pomaranč, pa tudi lepi gozdiči. Iz zelenja le tu pa tam štrli rdeča streha z belim zidom. Sonce sije od jutra do večera. Redki gostje so zelo zadovoljni in vsi pravijo, da se bodo prihodnje leto vrnili. Morda se bodo sčasoma tudi Njivice razvile in dobile več hotelov.

PLES NA VALOVIH

Tovorna ladjica »Galiola« je v nedeljo priplula v Malinsko in

Njivice. Z njo se je pripeljalo kakih 50 izletnikov z Reke. V začetku je bilo morje mirno, pozneje pa je čedalje bolj valovilo. Od zahoda so se pripodili temni oblaki in začelo je treskati. Potniki, ki so se peljali iz Njivice, so pri Omišlju že ugotovili, da jih je zajel pravi vihar. Ob ladjico so butali do tri metre visoki valovi.

Krk na otoku Krku

STAVKOVNI VAL ZAJEL TUDI TEKSTILNO IN KEMIČNO INDUSTRIJO

Po desetih dneh še vedno nejasen položaj v Franciji

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Pariz, 15. avg. — Odredi policije in mobilne garde so obkrožili pet velikih pariških plinarn. Če ne upoštevamo prejšnjih aretacij stavkajočih, ki se niso odzvali civilni mobilizaciji, je to prvi očitni znak, da vlada uporablja ostrejšje ukrepe. Doslej se je namreč v svoji borbi proti stavkam omejevala na ponovno pošiljanje pozivov za civilno mobilizacijo uslužbencev in delavcev, uporabljala je vojsko za delno opravljanje mestnega prometa in nadaljevala z vpisovanjem prostovoljcev za raznašanje pošte.

Ker je danes verski praznik, jutri pa nedelja, industrijska in trgovska podjetja, banke, ustanove socialnega zavarovanja in mnoge druge ustanove že tako ne bodo delale, tako da si bomo lahko prišli na jasno glede valovanja stavkovnega gibanja šele v ponedeljek. Toda železničarji, poštarji, rudarji, delavci plinarn in električnih central — ki so hrbenca sedanega stavkovnega gibanja — še vedno stavkajo z nezmanjšano vztrajnostjo.

Včeraj je stavkovni val zajel tudi tekstilno in kemično industrijo skoraj v vseh krajih Francije. Delavci tovarn za orožje v Cherbourg, Brestu, Toulonu, Lionu, Limogesu in v drugih mestih še vedno stavkajo. Stavkajo tudi pristaniški delavci v mnogih francoskih pristaniščih.

Začetek prihodnjega tedna bo odločil nadaljnjo usodo stavke. Če vlada ne bo sprejela pravičnih zahtev delavcev in uslužbencev, se bo kriza, ki je v temeljih pretresla vse življenje dežele, še bolj poglobila.

Sedanje okoliščine kažejo v glavnem na dva mogoča izhoda iz tega položaja. Eden so pogajanja. Sindikalne organizacije so

in do zahtev nameščenecv in delavcev.

Lahko predvidimo nov stavkovni val v primeru, če pogajanja ne bodo privedla do pozitivne rešitve — če se sploh bodo pogajali. V ponedeljek bo začel delati eden izmed največjih francoskih metalurških zavodov, tovarna avtomobilov Renault v Parizu, v kateri je zaposlenih nad 30 tisoč delavcev. Delavci te tovarne bodo namreč do ponedeljka na letnem dopustu in zato je bila tovarna zaprta.

Druga mogoča rešitev je izredno zasedanje parlamenta. Vlada za to ni navdušena in se tega, kot kaže, celo boji. Kako bi si mogli drugače razlagati vztrajno nasprotovanje vlade zahtevi nad 200 poslancev?

Toda če vlada ne bo kmalu sprejela delavskih zahtev, se bo težko izognila izrednemu zasedanju narodne skupščine. Nedvomno bo do ponedeljka potrebno število 209 poslancev že doseženo. Če bodo sklicali francoski parlament, je težko verjeti, da se bo razprava omejila samo na vprašanje uradnih odlokov.

Položaj vlade v skupščini, sklicani med stavkovnim gibanjem, bo najbrž povsem negotov. Presenečenja glede tega niso izključena. Še več, današnji »Franc Tireur« odkrito napoveduje možnost sestave »nove leve demokratične večine«, katere obrisi so se že precej jasno pokazali pri nedavni investituri Pierre Mendès-Francea.

M. Vitorović

NOVA ČISTKA V SEVERNI KOREJI

Enajst članov CK obtoženih protivladnega delovanja

Washington, 15. avg. (USIS). Kakor poroča severnokorejski radio Pjongjang, je bila v Severni Koreji nova čistka, ki je prizadela 11 visokih partijskih in državnih funkcionarjev, obtoženih, da so delali »proti partiji in proti vladi«.

To je že druga čistka po osmem avgustu, ko je bilo deset visokih severnokorejskih funkcionarjev obsojenih na smrt, dva pa na zaporne kazni. Si Ua, bivšega severnokorejskega veleposlanika v Pekingu Noun Oh Cika, Kim O Sunga, An Ki Songa, Kim Vang Sua, Kim Ung Mina in drugih visokih severno-

korejskih funkcionarjev.

Radio Pjongjang je tudi poročil, da sta bila preosnovani CK partije in vlade, dosedanja organizacijski odbor partije je bil odpavljen ter ustanovljen nov stalni Centralni komite, ki šteje 15 članov, med katerimi je tudi predsednik vlade Kim Ir Sen, ki je hkrati tudi član politbiroja partije, ki šteje 5 članov.

Churchill: Sing Man Rija ne bomo podpirali

London, 15. avgusta (UP). — Predsednik britanske vlade Churchill je danes izjavil, da Velika Britanija ne bo vojaško podpirala južnokorejskega predsednika Sing Man Rija, če bo leta kršil premirje.

Ta Churchillova izjava je prvi politični korak britanskega predsednika po odhodu na zdravljenje junija tega leta. Churchill je dal to izjavo spriču nesoglasij ob izjavi deklaracije 16 držav. Churchill je poudaril, da se bo Velika Britanija ravnala po sporazumu 16 držav le tedaj, če ne bo Severna Koreja prekršila premirja.

Sing Man Ri spet grozi

Seul, 15. avg. (AFP). »Sklenili smo, brž ko mogoče napraviti pohod na Sever, da bi rešili naše severne brate pred grozečo smrtjo.« je izjavil predsednik Južne Koreje Sing Man Ri v govoru, ki ga je imel danes na proslavi 5. obletnice ustanovitve republike.

Zatem je govoril o razlogih, zakaj se je začasno strinjal z mnenjem Združenega poveljstva, in poudaril, da je bil odhod na Sever le odgojen na poznejši čas.

Pekiški radio o korejskem miru

Tokio, 15. avgusta. (UP). Pekiški radio poroča, da je sprejel Kitajske v OZN »nujno potrebno za ohranitev miru na svetu«. Radio trdi, da bi moral mirovni program na Koreji sprejemati tudi obnovi Koreje, miriljubno rešitev korejskega vprašanja.

Severno poveljstvo protestira

Tokio, 15. avgusta. (AFP). Pekiški radio poroča, da je Severno poveljstvo včeraj izročilo Združenemu poveljstvu noto, v katerem protestira proti trpinčenju njegovih ujetnikov in proti prisilnemu zadrževanju nekaterih ujetnikov, ki naj bi jih po njegovem mnenju izpustili.

PREJŠNJI TEDEN na svetu

Odsev globoke krize v Franciji

Kapljica, ki je naglala čašo nezadovoljstva zaradi težkega življenja francoskega delovnega ljudstva, je kanila v začetku preteklega tedna. Vlada Josepha Laniela se je po komaj nekaj več kot mesec dni trajajoči upravi lotila svojega načrta »za odpravo finančnega temelja in ponovno uravnoteženje proračuna«, ki ga je francoska skupščina po najdaljši povojni vladi krizi potrdila še pred parlamentarnimi počitnicami. Objavljeni so bili namreč prvi odloki tega načrta, po katerem naj bi leta 1954 prihranili 220 milijard frankov. Državni uslužbenci in delavci so s temi ukrepi »klasificirani« oziroma »nepotrebitni«, da bi doseželi starostno mejno za pridobitev pravice do pokojnine, ki se je pomaknila od 57 let za 2-7 let itd.

Odgovor prizadetih uslužbencev in delavcev je bila stavka, ki so jo sprejeli in podprli najprej socialistični sindikati, za njimi pa vsi ostali. Poštarji in železničarji so prenehali delati še pred objavo odlokov in za sedaj še ne mislijo prekiniti stavke, medtem ko so druge kategorije uslužbencev in delavcev državnih in javnih ustanov začele enotno ali dvodnevno splošno stavko, ki je kot požar zajela vsa država ter ohromila dober del gospodarstva in upravnega krvnega obtoka Francije.

Toda Joseph Laniel ni klonil. V sredo je imel po radiu govor, v katerem je priznal bedo v mnogih francoskih domovih, je pa ostro nastopil proti stavki in zahteval od državljanov, naj zaupajo v njegov načrt, ki terja »disciplino in žrtve od slehernega državljanca«.

Ta poziv na domoljubnost, zavest in žrtve kot zdravilo gospodarski krizi, ki jih Laniel propagira že od vsega začetka, sklicujoč se na svoje sodelovanje v odpornem gibanju med vojnjo, ni napravil nobenega vtisa na prizadete delovne plasti. To je razumljivo in je tu več vzrokov. Prvim je kupna moč delovnega človeka v Franciji za 50% manjša kot leta 1938. Lanielovi predhodniki so spoznali te probleme in so redno napravili breme na hrbet delovnih ljudi. Navzlic obljubam pa so cene čedalje bolj narasle in so se večali življenjski stroški. Bivši ministriški predsednik Pinay je celo razglasil, da je moč cen znatno »psihološkimi sredstvi«.

»Franc Tireur« je pred kratkim pisal, ne da bi priporočil boljše zdravila, da nihče ne predlaga davčne reforme, ki bi omogočila, da bi ustvarili več sto milijard frankov, ki primanjkujejo državi blaginji, da nihče ne zahteva strogega nadzora nad cenami, da nihče ni dovolil pogumen, da bi rekel — napravimo komunizem v Indokini, ki nas stane 600 milijard na leto, in ki je pravi vzrok naših finančnih težav.

Kar zadeva davke, je znano, da se večina v parlamentu že leta bori pro-

ti spremembam v davčnem sistemu, ki v glavnem sloni na posrednih davkih, kar pomeni, da največji del dohodkov prihaja od delovnih množic. Parlament je pred mesecem dni tik pred parlamentarnimi počitnicami pooblastil Laniela, da lahko dela s finančnimi, kar hoče, da se ne vrti v davke. Ko pa je Pierre Mendès France stopil pred parlament s koledarskim načrtom o razširitvi proizvodnje in o investicijah za modernizacijo proizvodnje, ki je v zadnjih 25 letih narasla samo za 8%, je bil gladko zavržen.

Odločilo in enotnost obubožanih in ogorčenih francoskih delovnih množic, ki se razkriva v tej stavki, je edina sila, ki lahko prisili parlamentarno večino, da polše druga pota za odpravo težav francoske države in blaginje. Vrh tega so te množice, kot kaže, vmešale, da si utrojo pot iz gmožnih težav, v katerih žive in da uresničijo pravičnejšo razdelitev sadov svojega dela.

Tretji poskus v Rimu

Italija je že malone dva meseca brez vlade in so se doslej izjalovili vsi poskusi, da bi le-to sestavili. Prvi se je spotal De Gasperi in za njim njegov naslednik Piccioni, in sicer v hipo, ko so domala vse časopisne agencije objavile vest, da je vlada kriza končno rešena. Namesto da bi objavili sestavo vlade, je Piccioni izjavil po razgovoru s predsednikom republike nestrpnim novinarjem, da je doživel neuspeh.

Sedaj je na vrsti finančni strokovnjak in minister državne blaginje in prejšnji De Gasperijevih vladah Giuseppe Pella. Le-ta naj bi, kakor poročajo iz Rima, sestavil tehnično vlado, ki bi do jeseni vodila državno upravo in spravila skoz parlament proračun za to finančno leto.

Pella naj bi našel takšne sodelavce, ki ne bodo, čeprav politiki, vodili v novem kabinetu politike, temveč bodo izključno tehnične osebe. Naloga je nedvomno težavna, saj je sleherni vlada v sedanji politični krizi hote ali nehoti dobila poudarjen politični značaj.

In vendar sodeljo politični krogi, da bo imel Pella več sreče kot njegovi predhodniki. Njegova vlada naj bi pomirila duhove in stranke ter pripravila »popolnejše rešitve« za jesensko sezono, ko bodo poslanci bolj mirnih živcev prisostvovali selam parlamenta. Pella naj bi potemtakem ustvaril kratek odmor v srditem boju med desnico in levico, saj je center v resnici že likvidiran.

Prognose, zlasti za daljši čas, je težko dati. To je najbolj pokazal primer Piccionijeve vlade, ki je propadla, še preden se je pojavila na političnem poprišču. Se težje pa je zdraviti hudo krizo celotnega političnega življenja neke države s polovičnimi ukrepi in dogovori, ki nujno ustvarjajo nezadovoljstvo na eni in na drugi strani. Zatorej je verjetno, ne rešitve, čeprav se od vseh strani slišijo protesti, časopisje pa opozarja politike, naj za božjo voljo upoštevajo, kaj bodo rekli politični mednarodni krogi o Italiji in njeni politični netrdnosti.

Dosedanja neuspeha pri reševanju krize ni kriv, sodeč po izjavah

strankarskih prvakov, seveda nihče, ali bolje rečeno, vsi so krivi. Demokratični doživi socialne demokrate, da so s svojimi nezmernimi zahtevami povzročili neuspeh Piccionija. Sami pravi odgovarjajo, da je v celoti kriva zgolj enostranska stranka, katere desno krilo ni moglo dopustiti močnejše poudarjene socialno neto Piccionijevega nedonošenca. Nemilje socialisti niso zadovoljni z akcijo, ki jo je vodil Saragat niti v prid, itd. Edino monarhisti, ki največ pričakujejo od teh preprirov, molče in podgizajo nezadovoljstvo volivcev, čimer pripravljajo pot preobrtu Pella ali kakšne druge vlade v desno.

In prav v tem podtalnem boju desnice, ki je minirala celo svojega ljubljena Piccionija, ko je skušal polskati rešitve izven nje, vidi del italijanskih političnih krogov največjo nevarnost. Po njihovih izjavah naj bi Pella pripravil prehod na drugo tloravico, gorvorce o nekakšni tehnični vladi pa so samo prazne pripovednice. Po neuspelem podpisu, da bi najprej sestavil enostransko demokršćansko vlado, zatem pa vlado centra, ki bi dala dočelna jamstva levici, prestane sedaj samo še zveza demokristijanov z monarhisti ali — nove volitve.

Vsekakor je razdobje trenj, krize, negotovosti in neurejenosti, ki zavirajo sleherni politični dejavnost, že dokaj dolgo. Sadovi junjskih volitev so nepričakovano hitro dozoreli. Tri sadovi so precej počasni, tako da se sami vrtnarji začudeno sprašujejo, kako je do tega sploh prišlo, ko so si vendar taborokor zamislili in jeli urejevati stari vatikanski vrt.

V tej hazardni igri sodeluje vodja italijanskih povojnih vlad De Gasperi le kot opazovalec. Nepričakovano je privolil, da bo v vladi svojega nekdanjega namestnika Piccionija samo minister. In sedaj, dasi kar mrklj različen in nemogočih kombinacij, pa čedalje manjšajo De Gasperija kot kandidata za ministrski stolček v katerikoli vladi, razen če bo Pellova »administrativna vlada« poleg ostalih nalog, rehabilitirala za politiko Vatikana tudi njenega nekdanjega knjižničarja.

D. C.

Koreja znova pred Generalno skupščino

(Nadaljevanje s 1. strani)

litike, ki jo je tako podrobno obdelal Malenkov v svojem zadnjem govoru, spravitvi v skripcie in če se ji bo bolj ali manj posrečilo napraviti na azijske dežele določen vtis, na konferenci pa ustvariti položaj, ki bi dovolil prebiti obroč sedanje Moskvi tako neprijetne osamitve.

Ce sploh ima kaka točka na svetu ugodna tla za takšne spletke, je to žal v največji meri prav Koreja, kjer so z ameriške strani do sedaj storili nekatere takšne poteze, ki so že zelo škodovali ugledu ZDA in ugledu politike OZN, ker so kakor po naročilu ustvarili ugodna tla za spletke z druge strani.

Že od začetka akcije OZN na Koreji so prizadevanja, da bi njene stike izstovelili s cilji Sing Man Rijeve politike, presojali kot neugodne in nevarne, zdaj pa je svetovna javnost na splošno prepričana, da je v tem glavni greh vse politike, ki je doslej povzročila precej sprememb samega bistva korejskega vprašanja, katerega glavni smisel kot sodobne oblike agresije je sčasoma prepuščal svoje mesto drugim vprašanjem in težavam korejskega položaja.

Normalizacija odnosov v teh delih sveta zdaj ni več predmet zgodovinskopravnih preudarjanj ali moralnih načel, marveč predvsem in najprej predmet praktične politične potrebne modrosti: normaliziranje odnosov v tem delu sveta in odnosov upravnega sveta z mnogimi področji tega dela sveta je zdaj življenjsko važno vprašanje za mir na svetu. Takšnega razvoja si celo za nekaj časa ne moremo misliti brez aktivnega sodelovanja teh narodov kot svobodnih in enakih partnerjev. Če po ničemer drugim, so že po svoji številni moči te dežele zdaj nujno potreben činitelj v svetovnih odnosih, če hočemo zagotoviti normalen razvoj teh odnosov.

Bilo bi neoprežno oceniti vpliv in tehtnost daljnovzhodnih odnosov na dogajanja v ostalem svetu, prav nič pa ne bo pretirano, če rečemo, da bi utegnili vztrajanje na dosedanjem stališču glede vprašanj tega dela sveta na bližnjem zasedanju Generalne skupščine in na politični konferenci privedi do tega, da nihče ne bi smel biti presenečen, če bi

Parafiranje vojaškega sporazuma med ZDA in Sing Man Rijejem tik pred začetkom zasedanja Generalne skupščine lahko samo izdatno prejudicira sklepe in poteke same politične konference, kar kaže na odločnost najbolj vplivne in čedalje manj razumljive politike, da bi sedanji južnokorejski režim po vsej sili konsolidiral na jugu in da bi ga — če bi naneslo — tudi ne oziraje se na sredstva »razširila na sever«. V tem smislu je svet vsaj razumel izjavo, da bosta ZDA in Južna Koreja samo z določnimi pogoji do konca sodelovali na politični konferenci. Napovedi, da so ZDA sklenile pustiti svoje čete na Koreji, ne glede na sklepe politične konference, lahko samo potrdijo takšne sklepe in utemejuje čedalje večjo zaskrbljenost zaradi morebitnih posledic takšne politike. Če mislijo po tej poti k politični konferenci zapreti vrata obravnavanju korejskega in drugih neurejenih vprašanj Daljnega vzhoda (na primer upostavitve enotne neodvisne Koreje, normalizacijo mednarodno pravnega in političnega položaja Kitajske itd.), tedaj moramo takoj pripomniti, da to ni nič kaj posrečena politika in da od tega ne moremo pričakovati nič kaj dobrega.

Normalizacija odnosov v teh delih sveta zdaj ni več predmet zgodovinskopravnih preudarjanj ali moralnih načel, marveč predvsem in najprej predmet praktične politične potrebne modrosti: normaliziranje odnosov v tem delu sveta in odnosov upravnega sveta z mnogimi področji tega dela sveta je zdaj življenjsko važno vprašanje za mir na svetu. Takšnega razvoja si celo za nekaj časa ne moremo misliti brez aktivnega sodelovanja teh narodov kot svobodnih in enakih partnerjev. Če po ničemer drugim, so že po svoji številni moči te dežele zdaj nujno potreben činitelj v svetovnih odnosih, če hočemo zagotoviti normalen razvoj teh odnosov.

Bilo bi neoprežno oceniti vpliv in tehtnost daljnovzhodnih odnosov na dogajanja v ostalem svetu, prav nič pa ne bo pretirano, če rečemo, da bi utegnili vztrajanje na dosedanjem stališču glede vprašanj tega dela sveta na bližnjem zasedanju Generalne skupščine in na politični konferenci privedi do tega, da nihče ne bi smel biti presenečen, če bi

bila sedanja pomiritev na svetu ogrožena ali morda omrtvičena.

Med dolgo trajajočo korejsko vojno je bilo dokaj težko doseči uspeh proti agresiji, ker je slo za vojno, ki je po svojem pomenu daleč presejala krajevne korejske okvire. Zdjaj pa zadostujejo mnogo manjši napori, da uničijo dosežene uspehe, toda zato bi bile posledice iste, kakor če bi agresija na Koreji dosegla zastavljene cilje.

Priznati moramo, da je takšen razvoj na Daljnem vzhodu, ki gre v glavnem v znamenju vpliva ameriške politike, vzlic vsemu sam po sebi nerazumljiv. Se manj je razumljiv, če pomislimo, da se je ZDA na drugi strani posrečilo sočasno, kakor kažejo sklepi washingtonske konference, naiti v glavnem vprašanje evropske politike — v nemšem vprašanju — tisto formulo in tisto pot, ki obeta, da bo rodila enako pozitivne sadove, kakor bi utegnili biti negativni in zaskrbljenost vzbujajoči sadovi ameriške daljnovzhodne politike.

Zato bo za udeležence politične konference, še bolj pa za OZN, vseeno priložnost, v kateri bodo morali prestatiti nove hude izkušnje. Kakor pred tremi leti, v trenutku, ko so bili sprejeti srečni sklepi o kolektivni akciji proti agresorju, bodo morali namreč tudi zdaj prevzeti odgovornost in izpričati hrabrost, da bodo začeto akcijo privedli do polnega uspeha, ne da bi dovolili, da bi demagogije in spletke na eni ter nespamet in kratkovidnost na drugi strani v odločilni fazi ogrožale sadove dosedanjih naporov in še bolj celotno pomiritev na svetu.

Uspeh proti agresiji na Koreji in premirje poimujemo povsod kot enega izmed vzrokov in kot znanilca dobe popuščanja napetosti na svetu, dobe pomiritive. Vplivanje na razvoj korejskega vprašanja brez zadostne odgovornosti in daljnovidnosti bi lahko v sedanji fazi razširilo področje manevriranja v politiki, ki se zdaleč ni dvojl dokazala, da so so njeni cilji spremenili in da je postala miroljubna. To bi utegnili ustvariti pogoje, da bi po tej poti skušala spremeniti sedanje neugodno razmerje med silami in se izmotala iz dušljive osamitve, ki je pod njenim neposrednim pritiskom predvsem tudi prišlo do politike popuščanja, pomiritive in sodelovanja z njeno strani.

Stavka v Parizu: Policija zapira železniško postajo St. Lazar

se od začetka prizadevale doseči takšno rešitev, toda predsednik vlade Laniel je kot pogoj za začetek pogajanj postavil ustavitve sedanjih zgodovine sindikalnih bojev kažejo, da je moč s pogajanj zadovoljiti delavske zahteve samo, če jih vodijo med stavko. Sindikalna vodstva nedvomno poznajo to poučno resnico in ne kažejo nikakšne pripravljenosti, sprejeti ta pogoj, ki bi dejansko pomenil likvidacijo stavke. Glede tega množice stavkajočih popolnoma podpirajo sindikate in njihov polet ni niti najmanj popustil, čeprav stavka traja že nad deset dni.

V Parizu so se razširile govorice, da so ministri nekaterih resorjev že stopili v nesužben stik s sindikalnimi krogi. Prav tako trdijo, da so v vladi nasprotni nazori glede nadaljnega stališča do stavkovnega gibanja

češ da so pripravljali »oboroženo vstajo« v prid ZDA.

Vsi ti so bili člani CK KP Severne Koreje, ki šteje 15 članov. Sedem izmed njih jih je bilo izključenih iz CK in partije, ostali štirje pa samo iz CK, med njimi je tudi nekdanji severnokorejski veleposlanik v Moskvi in pomočnik zunanjega ministra Cu Njong Ha, za katerega trdijo, da je bil v tesnih stikih z nekdanjim podpredsednikom vlade in zunanjim ministrom Pak Mon Vongom, ki je bil pred kratkim obsojen na smrt.

Navajajo tudi imena nekdanjega ministra za trgovino Cang

Sindikati delavcev in uslužbencev PTT Jugoslavije pozdravljajo stavkajoče v Franciji

Beograd, 16. avgusta. Splošne stavke francoskih delavcev in uslužbencev je poslal Centralni odbor sindikata delavcev in uslužbencev PTT Jugoslavije sindikalni federaciji PTT delavcev in uslužbencev Francije Force Ouvrière tole brzojavko: »Navdušeno spremljamo vaš boj proti novim reakcionarnim ukrepom zoper francoske delovne ljudi. Veseli nas, da ste v tem boju enotni, saj je to najboljšje jamstvo za vaš uspeh.

Delavci in uslužbenci PTT socialistične Jugoslavije pozdravljajo vaš junaški boj in vam žele, da bi vztrajali do konca — do končne zmage vaših upravičenih zahtev.

TUNIZIJA

Izgred 400 km južno od Tunisa

Tunis, 15. avg. (UP). Danes je prišlo do oboroženega spopada med policijo in skupino tuniških nacionalistov v Ben Miteru 400 km južno od Tunisa. Pri tem je izgubilo življenje 8 oseb, ranjena pa je bila ena oseba. Policija je imela tri mrtve.

JAPONSKA

Tajfun v hitrosti 155 km na uro

Tokio, 15. avg. (UP). Tajfun, ki je dosegel hitrost približno 155 km na uro, je divjal nad Okinavo, medtem ko so hudi nalivi zajeli severni del Japonske na področju Kiota, kjer je izgubilo življenje 82 oseb, 150 oseb je dobilo hujše in lažje poškodbe, 100 pa jih pogrešajo.

Ameriško letalo strmoglavilo

Tokio, 15. avg. (AFP). V bližini Tokija, Šikokas je včeraj tresčilo na

tla ameriško vojaško letalo, ki se je pri padcu na goro Kertid vnelo. Vsi člani posadke so zgoreli skupno z letalom. Krajevne oblasti poročajo, da se je nesreča pripetila zaradi goste megle, ki je letala ta dan nad tem delom Japonske.

KITAJSKA

Navarnto velikih poplav

Tokio, 15. avg. (UP). Pekinški radio poroča, da se Kitajskemu mobilizirajo prebivalstvo za boj proti grozečim poplavam na širokih področjih srednje in severne Kitajske. Reke so nevarno narasle, zlasti v porečju rek Jangcekiang, Han, Huaj, Liao in Rumene reke zaradi velikih nalivov v mesecu juliju. Poudarjajo, da je največja nevarnost poplav na področju Cingoa in Sjangjanga severno od Hankova v srednji Kitajski.

VZHDNA NEMCIJA

Čistka v polnem razmahu

Berlin, 15. avgusta. — DPA poroča, da je sedaj v polnem razmahu čistka funkcionarjev kominformovske enotne socialistične stranke Vzhodne Nemčije, ki so po množinih stvkih in demonstracijah 17. junija t. l. zahtevali odstranitev generalnega tajnika stranke Walterja Ulbrichta. To

P I S M O S K O R E J E

Kako in zakaj je general Clark sam podpisal premirje v Munsanu

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Tokio, avgusta

Za vse, ki so od podpisa premirja pričakovali velik direndaj pomirjenja, prijateljskega stiskanja rok in vseljudske veselja, je bila kratka in hladna ceremonija podpisovanja v Pan Mun Jomu samo uvod v ceremonijo podpisovanja v Munsanu, kjer se je general Clark v imenu Združenega

cijo, ne pa premirje, pravi neki dopisnik.

Kaj še, meni drugi, Clark skuša samo z vojaško držo prikriti, kako je srečen in zadovoljen.

Navsezadnje, se oglasi tretji, je Clark nezadovoljen, da je premirje podpisal sam samcat, pripravljaj pa se je, da bi ga svedčano podpisal s Kim Ir Senom in Peng Te Uajem.

čili soočenje Kim Ir Sena in svetovne javnosti.

ZAKAJ

Več dni pred podpisom premirja je krožila vest, da so Kim Ir Sena kot pristaša in somišljenika pokojnega Berije »očistili« in da Severnokorejci namenoma zavljučujejo premirje, da bi se odločili, koga in kako bodo vtaknili na njegovo mesto. Ker je to vest spr-

so deževale verzije o strmoglavljenju Kim Ir Sena in dopisniki iz Seula so trdno sklenili po vsej sili izvedeti od svojih tovarišev iz Pjongjanga polno in nepopačeno resnico.

Toda drugi dan je bil ob podpisovanju panmunjongskega premirja stik z novinarji z juga in severa onemogočen in tako je ostala usoda Kim Ir Sena nepojasnjena.

Tako sta premirje v Pan Mun Jomu podpisala Harrison in Nam Il, potem pa so protokole poslali v Munsan, da bi jih podpisal še Clark. Protokole so poslali tudi v Pjongjang (ali Kesong), kjer je pač kitajsko-severnokorejski glavni štab, da bi jih podpisala Pen Te Uaj in Kim Ir Sen.

Ali v falzificiranje podpisov — kdo ve?

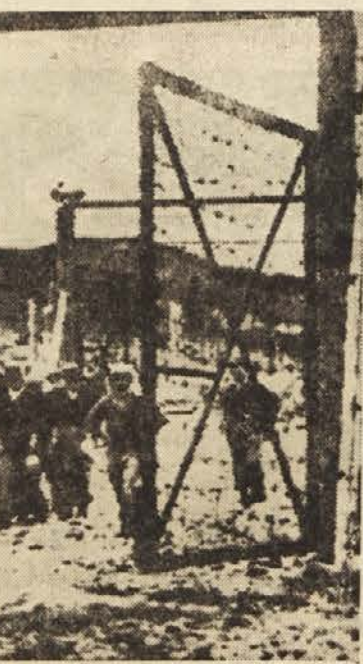
KOSTA TIMOTIJEVIČ

Propadanje tržaškega pristanišča

Trst, 15. avgusta (Tanjug). Po podatkih, ki jih je objavila tržaška trgovinska zbornica, je bil promet skozi tržaško pristanišče junija t. l. najmanjši po vojni. Promet skozi tržaško pristanišče je znašal junija samo 222.670 ton, medtem ko je bil celo junija 1938 za 290.000 ton večji. Vrh tega se je v letošnjem juniju poslabšal tudi ustroj prometa.

Neodvisni »Corriere di Trieste« zahteva od zavezniške vojaške uprave, naj ukrene karkoli, da bi preprečili škodo, ki jih italijanska pristanišča s svojo konkurenco delajo tržaškemu pristanišču.

Leta 1950 je promet naravnega tržaškega zaledja skozi Benetke znašal 290.000 ton, l. 1952 pa je že dosegel 735.000 ton. V istem razdobju je promet skozi Trst nazadoval od 1.112.000 ton na 953.000 ton. »Corriere di Trieste« opozarja, da preti tržaškemu pristanišču nova nevarnost zato, ker bodo v kratkem v benetškem pristanišču začele veljati nove pristojbine, ki določajo posebne ugodnosti za prevozne linije Benetke-Brenner in Benetke-Trbiž.

Vojni ujetniki zapuščajo taborišče na otoku Kodje

poljelstva podpisal na protokole, ki sta jih pred njim »na nižji ravni« podpisala generala Harrison in Nam Il.

Ob enih popoldne, natanko tri ure po podpisu panmunjongskega premirja, so oficirji in novinarji do kraja napolnili barako vojaškega gledališča v Munsanu. V sredini je stala miza za generala Clarka, pred njo pa so se nagneli dopisniki, fotoreporterji, radioreporterji, kinoreporterji in vsi, ki poznajo ravnanje s kakršnimkoli aparatom za fotografiranje in snemanje. Za mizo pa so se v gostostrjenih vrstah železnih stolov razvrstili predstavniki vseh enot, ki so se na strani OZN borile ali stikale po Koreji.

Razen več sto ameriških oficirjev iz vojske, mornarice, letalstva, so bili tu angleški, francoski, turški, grški in drugi oficirji, nekateri izmed njih iz enot s fronte, drugi pa posebej poslani iz Amsterdama, Nanite in Adisabebe, da bi prisostvovali svečanemu dogodku. Skratka predstavniki vseh narodov in enot, ki so »podpisale« premirje, kar pomeni, da Južnokorejci, ki niso »podpisale« pre-

Več mesecev so ljudje pričakovali in zatrdno računali, da bodo premirje na Koreji skupaj podpisali vrhovni komandanti v vojni zapletenih dežel — general Clark v imenu Združenega poljelstva, general Peng Te Uaj v imenu kitajskih »prostovoljcev« in maršal Kim Ir Sen v imenu severnokorejske vojske.

Tik pred panmunjongskega ceremonijo pa je Clark objavil sporočilo, v katerem med drugim pravi, da bodo premirje na skupni ceremoniji podpisali šefi delegacij, ki so se pogajale, vrhovni komandanti pa bodo žal podpisali protokole naknadno, vsak v svojem štabu, po krivdi severnokorejske strani, ki je kot pogoj, da bi maršal Kim Ir Sen osebno prisostvoval ceremoniji v Pan Mun Jomu, zahtevala, naj tisku prepovedo dostop, v kar Združenega poljelstvo ni moglo pristati.

Hkrati so nekateri novinarji v Seulu iz »najzaneslivejših virov« izvedeli, da Severnokorejci sploh niso postavljali nobenih pogojev, marveč da so nasprotno odklonili, da bi Kim Ir Sen prisostvoval skupni ceremoniji podpisovanja in da zato tudi druga dva vrhovna komandanta nista prišla v Pan Mun Jom.

Naj drži katerakoli teh dveh vesti (bile pa so tudi kombinirane verzije), je očitno, da je šlo Severnokorejcem za to, da bi prepre-

vil v javnost južnokorejski minister za informacije Karel Hong Ki, ki mu nihče nikoli ni prav verjel, so oprenejši novinarji takoj »polovico odšteli«. Ko je general Clark nenadoma priletel iz Tokia v Seul, je kazalo, da je za veliki dogodek vse pripravljeno in da bodo trije vrhovni komandanti vseh v vojni zapletenih strani nudili občinstvu v Pan Mun Jomu edinstveno zgodovinsko zadovoljstvo skupnega nastopa.

Ko pa so uradno razglasili, da bodo premirje podpisali šefi delegacij, ne pa vrhovni komandanti,

Foto- in kinoreporterji snemajo kordon vojaške policije

P I S M O I Z N E W Y O R K A

Dvoboj „LIFE“ : QUAI D'ORSAY

Kako Amerikanci gledajo na Indokino in kako jim Francozi odgovarjajo

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

New York, avgusta

»V preteklih šest in pol letih je francoska armada izgubila v Indokini velika področja in zdaj je zaprt v bunkerjih ter večidel negibna,« piše ameriška revija »Life«. »Podnevi nadzoruje nekateri poti od enega bunkerja do drugega. Ponoči pa sovražne patrulje prevzemajo oblast, pobirajo celo davke, in v mestih, v katerih vladajo Francozi, mobilizirajo ljudi.«

Velika ilustrirana reportaža »Life« iz Indokine nadaljuje: »Francozi so izgubili milijarde dolarjev in svoje najboljše mlade častnike, niso pa se borili tako, da bi dobili vojno, in manjkala jim je politična modrost, da bi ponudili Indokini neodvisnost, ki bi jim omogočila doseči mir... Nad pol milijona vojakov je zajela ta vojna. Častniki imajo delovni čas, ki bi navdušil celo vsakega bankirja. Weekendi so redni, kajti ob sobotah delajo malo, ob nedeljah pa nič. Enote se ravna po svojih predstojnikih in dolgo počivajo. V zaledju je družba postala podkupljiva. Vse je na prodaj, od majhnih policijskih uslug do najvišjih oficirjev. Desetina državnega proračuna odpade na koncesije od hazarda, v katerem vodi velika igralnica v Saigonu. Vlada dobiva od zakonjete trgovine z opijem milijon dolarjev...«

Takšna ocena francoske po-

litike v Indokini je naletela v Parizu na oster odziv. Brž ko so začeli to številko »Life« prodajati, je že »Quai d'Orsay« javno protestiral proti »klevetniškemu pisanju« revije, ki se je znova postavila na takšno protifrancosko stališče. V poročilu francoskega zunanjega ministrstva je rečeno, da bi po veljavnih francoskih zakonih »Life« lahko prepovedali, vendar bodo tokrat pustili javnosti, naj sama sodi o »teh žalitvah in obrekovanjih« proti francoskim vojakom.

Francoski protest je nekaj novega in nenavadnega. Podoben je uradni noti — tuji reviji. Tukaj pa domnevajo, da je naperjen proti močni smeri v Ameriki, ki ima do francoske politike v Indokini podobno stališče kakor »Life«.

Tukaj govore, da so Francozi odvisni od ZDA in ameriških pošiljk. Vojna v Indokini stane na leto milijardo in dve sto milijonov dolarjev. Od tega dajo ZDA eno tretjino, pretežno v vojaškem gradivu. Toda »kamioni« ne morejo voziti po zabarikadiranih cestah in tanki zelo malo koristijo enotam, ki so se zakopale v bunkerje.«

KRITIKA FRANCOSE POLITIKE V INDOKINI CEDALJE OSTREJŠA

V Ameriki narašča tudi kritika francoske politike, ki se ne na naša neposredno na vojno v Indokini. »Celo ponižne in udomačene francoske lutke, kakršna je

I N D I J S K I M O Z A I K

Sramežljivi ljudje

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Agra, avgusta.

Pravijo, da skozi Agro še nihče ni šel, ne da bi obiskal Tadž Mahal. Saj drugače tudi ni mogoče, ko pa je Tadž Mahal za Agro tisto, kar je Eiffelov stolp za Pariz ali cerkev sv. Petra za Rim.

Vitki stolpi okrog masivnega marmornega poslopja, okrašeni s kamnitimi vezeninami in čipkami, cvetlice v mozaiku iz rubinov in drugih draguljev, monumentalno poslopje, pred katerim človeku zastane sapa, nakopičeno bogastvo celega cesarstva in izraz volje še mogočnejšega cesarja mogulskega cesarstva, čigar prestolnica je bila Agra, in cesarja Sandzahana, ki je ubil svojega ministra, da bi mu ugrabil lepo ženo, za katero je zgradil to grobnico. Pripovedujejo, da je cesar, ko je zagledal Tadž Mahal, ukazal graditelju odsekati obe roki, da nikoli več ne bi mogel zgraditi kaj podobnega. Tako je Tadž Mahal ostal edinstven v Indiji, morda pa tudi na vsem svetu.

Tadž ima tudi svojega čičerona, kakor v Italiji (samo da ne sprejema japitnine). Pove vam vso zgodbo o cesarju in njegovi ljubici, pokaže vam dragulje gori na stropu in luknjice na grobnici spodaj, v katerih so bili nekoč tudi dragulji. Sodeč po luknjicah so morali biti dragulji dokaj veliki. Vodnik vam pove, kolikšni so bili stroški za zgraditev Tadža, pove vam, da bi zadostovali za financiranje petletnega plana Indije, da so dragulje z grobnice odnesli Angleži in da je kadilo, ki se kadil v glavni dvorani, podaril bivši podkralj.

Težko je preveriti pripovedovanje teh čičerona. V Baedekerjih namreč nikjer ni rečeno, da je bivši podkralj podaril kadilo, pravijo pa, da je bil ta podkralj sramežljiv in da ni trpel, da bi o njem pisali.

Agra ima še eno znamenitost, namreč hotel Lucie. Znan je po tem, da ima plavalni bazen. Če drži, da nihče ni šel skozi Mahal, ne da bi si ogledal Tadž Mahal, drži tudi, da noben Evropejec ni potoval skozi Agro, ne da bi se kopal v tem bazenu.

Kopalci ne bi bili zanimivi, da slučajno neki ženski glas ni zaklinal nekaj besed v madžarsčini. Ko sem pristopil k plavalni, se je sramežljivo smehljala. Da, Evropejka je, tu je tudi njen mož. Zdjaj sta prispela in tu ostaneta teden dni. Se bolj se je razveselila, ko sem spregovoril z njo nekaj besed v madžarskem jeziku.

»Tu, v srcu Indije, slišati madžarsko besedo, kako lepo je to!« je gostolela sramežljiva žena. Ona in njen mož sta Madžara, uradnika na veleposlanstvu v New Delhiju.

Tudi mož je bil navdušen. »Kako lepo govorite madžarski. Od kod pa ste?«

»Iz Jugoslavije.«

»I?«

Sramežljiva žena je prebledela, mož pa zardel.

»Hladno je, pojdiva.« je rekel kratko.

Obrnila sta se in odšla. Pospravila sta svoje stvari in se preselila iz hotela. Morda sta zapustila tudi Agro.

Pogledal sem na termometer. Bilo je 46° nad ničlo. Kaže, da je bila misel o daljni deželi tunder in ledenih pustinj tako močna, da jima je postalo hladno.

Poklicali so me na policijo. Odsek za tužce je v starem Delhiju. Voziš se dolgo. Potlej čakaš. Sedel sem sam in čakal, da bi registrirali moj potni list. Vstopil je debeluhast mož kostanjevih las in ves prepoten. Lase je imel pristrizene »po prusko«, drugače pa je bil zelo »nepruski.« Sedel je poleg mene in položil predse temnozeleni potni list: »SSSR pasport.«

Ozrl sem se na debeluha. Vljudno se je smehljaj, razumel je, da sem tudi jaz tujec. Potem ko se je že stotič obrisal, se je raztreseno obrnil na moj potni list. In ko da sem ga zasačil na nečem nedovoljenem, je svoj potni list obrnil. Potlej se ni več smehljaj. Bil je resen. Ko sem mu ponudil cigarete, je pokazal s prstom na svoje. Kadil samo svoje.

Takšen sramežljiv mož je bil.

Na češkoslovaškem veleposlanstvu so prikazovali film »Olimpijske igre«. Vse ekipe si videl na filmskem platnu, videl si tudi Zatopeka, tekmovalce vseh dežel, samo Jugoslavije ni nikjer, ne na filmu in seveda tudi ne v dvorani. V filmu je ime Jugoslavija izbrisano celo iz seznama udeležencev. Film je lep. Vsi so občudovali slavnega Zatopeka, ki se je svzgaljal ob sovjetskih izkušnjah ter premagal vse in vsakogar, kar je treba pripisati sovjetskim metodam v športu.«

Neki brezvestni novinar pa je razpoloženje pokvaril. Po predstavi je stopil k svetniku in ga vprašal:

»Kje pa je Jugoslavija? Kaj ni sodelovala na olimpijskih igrah?«

Druzi so ga potegnili za rokav. Brezbožnež. Najbrž o dogodkih ni informiran.

»Toda,« se je branil novinar, »zdaj ni več tako. Sovjeti so poslali v Jugoslavijo veleposlanika.«

To je svetnika za hip zbegalo, potlej pa se je znašel.

»Veste, v Evropi se ljudje tako malo zanimajo za Jugoslavijo, da ni bilo vredno posneti za film tudi Jugoslovane.«

Ko so se ostali na glas zasmejali, je zardel.

Nekateri pravijo, da je zardel od sramu, jaz pa mislim, da mu je jeza pognala kri v glavo.

Ladislav Bruner

General Mark Clark podpisuje listino o premirju v Munsanu

mirja, (čeprav so obljubili, da ga bodo spoštovali), niso bili zastopani. Edini južnokorejski predstavnik (navzoč kot opazovalec) general Čoi Dak Sin, sedel sredi prve vrste negiben, majhen in kisel kot zmrznjena kapljica kisa.

Vstopil je general Clark, ki ga spremljata komandant 8. armade general Taylor in vodja zavezniške delegacije general Harrison. Z izrazom človeka, ki naj opravi neprijeten in dolgočasen posel, stopi Clark k mizi, sede na stol in ne da bi se ozrl. jame v mrtvi tišini podpisovati panmunjongske protokole.

Potem ko je vse v pičlih treh minutah podpisal, vstane in z nevoljnim glasom prebere pripravljene kratke govore: »Preplavanje krvi je hvala bogu prenehalo... Premirje pa še ni mir... pripravljene moramo biti na vse, če bo treba tudi na obnovitev sovražnosti... prosim boga da do tega ne bi prišlo...« itd. Potlej se brez nasmeha postavi pred fotografe in brez nasmeha odide.

Kakor da je podpisal kapitulacijo.

Poslopje francoskega vrhovnega štaba v Indokini

Zadnja poročila

REPRESIVNI UKREPI LANIELOVE VLADE

PROTI STAVKOVNEMU GIBANJU BODO LE ŠE ZAOSTRILI GOSPODARSKO IN POLITIČNO KRIZO V FRANCIJI

Pariz, 15. avg. (AFP). Stavkovno gibanje je danes nekoliko popustilo. Ze včeraj je vojaštvo razdelilo več kakor 32 ton pošte v Parizu in poskrbelo za odvoz 2 ton pošte v inozemstvo. Tudi v metropoli, na pariški podzemski železnici vozi skoraj polovica vlakov. Vlada si očitno na vse načine prizadeva, da bi s pomočjo stavkokazov, s člani neodvisnih sindikatov, ki so se ločili od ostalih v sindikatih organiziranih delavcev in nameščencev, pa z vojaštvom in policijo, zlomila odpor delavskega razreda proti nezadržnemu gospodarskemu stanju, ki naj bi se po Lanielovih načrtih za delovne ljudi dejansko še poslabšalo. Tudi na želez-

nica in v ostalem prometu je danes vozilo nekaj več vlakov in drugih prometnih sredstev kakor prejšnje dni. Toda v glavnem ravno železničarji in poštarji poleg rudarjev še vedno najtrdneje vztrajajo v stavkovni borbi. Mnogo ljudi so danes odpeljali iz Pariza avtobusi. Za promet na dolgih progah uporabljajo tako imenovane avtobusne vlake, v katerih je prostora za 200 ljudi. Danes jih je bilo 250.

Stvarno pa je prišlo danes francosko stavkovno gibanje najhujše do izraza. V zahodnih deželah veljajo dnevi okrog 15. avgusta za čas najintenzivnejšega turističnega prometa. Kakor v Italiji in Španiji odhajajo te dni

tudi v Franciji iz vseh večjih mest milijoni ljudi na deželo, kjer prebijejo po dan, dva ali tri. Danes je francoska železniška uprava utrpela milijardno škodo zaradi tega, ker je večina ljudi morala ostati v mestih. Isto velja za vso hotelsko in ostalo turistično industrijo.

Na drugi strani je bila vladna komisija za ukrepe proti stavkovnemu gibanju prisiljena seči po ostrih sredstvih, da je vsaj kolikor toliko zagotovila osnovne življenjske možnosti po vseh večjih mestih. Ko je policija zasedla plinarne in elektrarne v Parizu, Reimsu, Lyonu, Bordeauxu, Marselleu, Le Havreu in drugod, se je delavstvo, ki je tovarne okupiralo in zastražilo, sicer brez incidentov umaknilo, toda vlada si je s tem svoj politični položaj le še bolj omajala. Stavka pa se je v plinarnah in elektrarnah kljub temu nadaljevala. Sprično mobilizacijskih ukrepov so carinski nameščenci danes prišli na delo. Toda na poziv svojih sindikalnih organizacij so ga opravljali s pasivno resistenco na ta način, da so do pike izpolnjevali vse predpise, potnikom so pregledovali prtljago s tako natančnostjo, da so imeli vlaki, avtobusi in ladje samo zaradi tega še večje zamude.

Splošno napovedujejo, da bo prišlo do odločilnega političnega spopada med vlado in sindikati ter strankami, ki jim posamezne sindikalne organizacije pripadajo, takoj po praznikih, verjetno že v ponedeljek ali torek. Policijske in vojaške intervencije bodo politično borbo le še zaostri-

PREDVOLILNI BOJ V ZAHODNI NEMCIJI

Stranke vladne koalicije so samo pomožni organ, kapitala!

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Bonn, 15. avgusta. — Predvolilni boj v Zahodni Nemčiji se bje čedalje očitneje na notranje-političnih vprašanjih. To je važen moment, čeprav je težko reči, komu koristi. Petek je v tem pogledu prinesel pomembne nove momente.

Na tiskovni konferenci, ki se je udeležilo kakih 150 domačih in tujih novinarjev, je namestnik predsednika SPD Wilhelm Me-

da bi se ponovilo leto 1933.

Kanceler Adenauer je zatem rekel predstavnikom nemškega gospodarstva, lastnikom in delničarjem, da so te volitve za bodočnost nemškega naroda odločilne. Če bi CDU zmagala, je poudaril kanceler, bo ameriški kapital še nadalje podpiral Nemčijo, kar je za njen izvoz odločilnega pomena, če pa bi zmagala SPD, bi se stvari zasukale čisto dru-

kapitala, podoben pritisku iz leta 1933, kakor je poudarjeno v dokumentih, ko je Hitler ob pomoči velikega kapitala prišel na krmilo in strmoglavil vaimarsko republiko. V dokumentih so našteje razne organizacije (na primer »društva za podpiranje«, ki se posebej ukvarjajo z zbiranjem sredstev in podpiranjem strank vladne koalicije, registrirane pa so kot pomožne gospodarske organizacije).

Vzponedno je citirana korespondenca med Hitlerjem, Göringom in Göbbelsom z ene in bankirji z druge strani, ki so jih našli leta 1945 v Kölnu. Citirana je tudi Schachtova izpovedba na nürnberškem procesu po sestanku s Hitlerjem v Göringovi hiši tik pred volitvami 5. marca 1933, ko je Göring rekel: »Ta žrtve (misli je na 3 milijone mark, ki jih je zahteval Hitler za volitve) vam ne bo težka, če veste, da so volitve 5. marca zadnje za prihodnjih 100 let.«

»Ne gre samo za to, da bi CDU, liberalci in DP dobili parlamentarno večino in sestavili vlado, marveč za strahoten udarec peščice posestnikov po svobodi in pravicah vsega naroda, posebno delovnih ljudi,« je rečeno na koncu članka, ki pojasnjuje dokumente.

Kanceler Adenauer je ob objavi teh dokumentov rekel: »Za te dokumente vem že dolgo. Udi mi imamo dokumente, ki jih bomo objavili.« Pripomnil je, da je to spletko, ki ga ne vznemirja, ni pa zanikal vsebine dokumentov, marveč je pripomnil, da ima na razpolago imena industrijskih tvrdk, ki tudi finansirajo SPD na volitvah.

Tudi katoliški del sindikatov je na te dokumente reagiral, poudarjajoč, da SPD »zapravlja delavski denar za volitve« (misljena je pomoč sindikatov SPD).

Politični opazovalci v Bonnu pazljivo spremljajo nadaljnji razvoj dogodkov in z zanimanjem pričakujejo objavo dokumentov, ko jo je napovedal kanceler Adenauer.

Ti dogodki kažejo na zaostritev političnega boja in njegovo usmeritev na glavna notranje-politična vprašanja, čeprav bi zdaj težko rekli, koliko bo to vplivalo na odločitev nemških volivcev 6. septembra. Položaj je zelo zamašen. Pečat mu daje zelo budni razvoj nemškega gospodarstva, ki je v privatnih rokah. Na podlagi tega razvoja so na eni strani čedalje izrazitije skrajne desničarske težnje (Naumann, Reichsblock, zahteve zborov volivcev itd.), na drugi pa pritisk delovnih množic glede socializacije v raznih oblikah.

Rade Vujović

Socialnodemokratski poslanci v zahodnonemškem parlamentu

dies izročil javnosti knjigo dokumentov z naslovom »Veliki kapitalisti kupujejo z milijoni politično oblast«. V njej so na 107 straneh navedeni razni dokumenti, ki kažejo, da se stranke vladne koalicije čedalje bolj spreminjajo »v uvozni politični odred velekapitala«. Nemške volivce pa v knjigi opozarjajo na nevarnost,

gače. »Povzemite, prosim, iz tega posledice,« je poudaril kanceler Adenauer.

Neuradno se širijo vesti, da bo ameriška pomoč prenehala, če bi na volitvah zmagala SPD. Včeraj je imel bivši tajnik Göbbelsovega ministrstva za propagando Naumann v Ronnu pollegalni sestanek, dostopen samo s posebnimi dovoljenji. Za potrebe predvolilne kampanje se je mož nekoliko demokratično prepleskal, da bi prikrl svojo znano nacistično ustalitev. Danes ima v Dortmundu konferenco, o kateri je rekel, da se je lahko udeležil tudi novinarji. Kot nosilec liste stranke nemškega Reicha je napovedal tudi velik predvolilni miting.

Objavljeni dokumenti so vse-kakor najvažnejši politični logodek včerajšnjega dne, v njih je prikazana črta vzpona in stabilizacije velikega kapitala ter proces njegovega čedalje močnejšega vpliva na vlado in njeno politiko od leta 1949. Iz teh dokumentov je videti, da so dali kapitalisti leta 1949 za volitve štiri milijone mark, in sicer: 56% za CDU, 25% za liberalce in 10% za DP. Za sedanje volitve so dali tem strankam na razpolago »najmanj 36 milijonov«, dobe pa »lahko tudi 150 milijonov mark«.

Ne gre samo za finansiranje, marveč za močan pritisk velikega

Nekatere izmed njih bodo predlagale v posebni resoluciji, naj OZN na konferenco povabi tudi SZ. Poleg tega je treba računati tudi s predlogi, da se tudi Indija udeleži korejske konference.

Kaže, da se prav v zadevi indijskega sodelovanja na konferenci danes na sestanku delegacij 16 držav Anglije in Američani še vedno niso mogli sporazumeti. Velika Britanija je za sodelovanje z Indijo, ZDA so proti. Delegacije 16 držav se jutri znova sestanejo, malo pa je verjetno, da se bodo sporazumele glede Indije. Zato bo morala Generalna skupščina OZN sama z dvetretjinsko večino odločiti, ali naj tudi Indija pride na politično konferenco o Koreji.

SEVERNOKOREJSKA PRITOŽBA

Kesong, 16. avgusta (Tanjug). Agencija Nove Kine poroča, da so se delegati severnokorejskega Rdečega križa štiri dni mudili na otoku Kodžu, kjer je veliko številu kitajskih in severnokorejskih ujetnikov. Delegati so bili prisiljeni, da so se vrnili v Pan Mun Jom, ne da bi na Kodžu kaj opravili. Izjavili so, da so pri taborišnih oblasteh našli na velike ovire, tako da se niso mogli svobodno gibati in jim tudi ni uspelo, da bi se razgovarjali z ujetimi kitajskimi prostovoljci.

Švedski kontingent za nadzorstvo nad ujetniki v Koreji

Stockholm, 16. avg. (AFP). Švedsko zunanje ministrstvo je danes objavilo, da je generalni štab na zahtevo švedske delegacije v komisiji za premirje v Koreji odredilo nadaljnjih 10 oficirjev, ki se bodo priključili osebbju delegaciji. Nadalje je objavilo, da je sestavljen tudi že švedski kontingent v okviru komisije za repatriacijo vojnih ujetnikov. Odledku poveljuje polkovnik Franke. Sestavljen je iz 50 ljudi, oficirjev, pravnikov, zdravnikov in tolmačev. Konec avgusta bo odpotoval v Korejo.

38.000 VOJNIH UJETNIKOV IZMENJANIH V KOREJI

Pan Mun Jom, 16. avg. (AFP). Izmenjava vojnih ujetnikov se je tudi danes nadaljevala. Doslej je Združeno poveljstvo vrnilo 27.000 Kitajcev in 7000 Severnih Korejcev. Iz severnega ujetništva pa se je vrnilo 2400 Južnih Korejcev. 500 Američanov in nekaj nad 1000 pripadnikov tujih narodnosti.

KONFERENCA ŠTIRIH V PARIZU?

Washington, 15. avg. (UP). Noč je se izvedelo, da nameravajo tri zahodne sile predlagati SZ, da bi bila konferenca štirih zunanjih ministrov proti koncu septembra v Parizu.

Nesoglasja med Anglijo in ZDA

o udeležitvi korejske konference še niso poravnana

New York, 15. avg. (Reuter). Nocoj je kazalo, da so se nesoglasja, ki so nastala med vodilnimi delegacijami iz vrste 16 držav, ki so se borile v Južni Koreji, glede udeležencev korejske mirovne konference nekoliko izravnala. Najnovejša angleška deklaracija o tem, da se bo Anglija premislila, preden bi v smislu sklepov zastopnikov teh 16 držav, ki so bili sprejeti pred mesecem dni, da bodo nadaljevali vojno v Koreji, če bi kdo prekršil premirje, sodelovala pri nadaljnjih sovražnostih, če le-teh ne bi povzročili Severni Korejci ali Kitajci, je bila očitno uspešna. Se večerajšnji sestanek zastopnikov omejenih 16 držav ni privedel do nikakega zblizanja med njimi. Nocoj je bil nov sestanek in ta-

koj nato je vodja ameriške delegacije za izredno zasedanje Generalne skupščine OZN Cabot Lodge izjavil, da so današnji razgovori potekali tako, da je treba pričakovati nagel sporazum v mnogih vprašanjih, ki se tičejo udeležencev politične konference o Koreji. Cabot Lodge sicer ni hotel dati novinarjem nikake izjave o tem, v koliki meri Velika Britanija se sili, da bi se tudi SZ in Indija udeležili korejske konference, pa tudi ne, ali Amerika še nadalje brezpogovorno odklanja njuno sodelovanje na konferenci.

Nocoj so se v New Yorku že razširili glasovi, da bo izredno zasedanje Generalne skupščine OZN celo odgodeno za nekaj dni, če do sporazuma z zastopniki prizadetih 16 držav ne bi prišlo. Na ameriško pobudo naj bi se zedinile o skupnem stališču, ki naj bi ga zagovarjale na zasedanju Cabot Lodge je k svojim izjavam nocoj še pristavil, da bo verjetno na izrednem zasedanju Generalne skupščine prišlo do izražanja več stališč.

New York, 16. avg. (UP). Kolikor je bilo mogoče izvedeti, so delegati ZDA na današnjem sestanku udeležencev korejske vojne pristali na sodelovanje SZ na korejski konferenci. Sklenjeno je bilo, da bo OZN povabila SZ na konferenco.

Generalni skupščini OZN bo predložila več resolucij. 16 držav, ki so se udeležile vojne, bo predložila dve resoluciji. V prvi bodo priznale sporazum o premirju in predlagale politično konferenco. V drugi bodo predlagale, kdo naj se konference udeleži.

INDIJSKA MIROVNA POLITIKA

New Delhi, 16. avg. (AFP). Za šesto obletnico indijske neodvisnosti je imel danes Pandit Nehru pred veliko množico ljudi govor, v katerem je poudaril, da si bo Indija še nadalje prizadevala ne

samo, da prepreči vojno, marveč da v svetu tudi odpravi vojno atmosfero. Miru ni mogoče zagotoviti, dokler bodo narodi drugega sovražili in ustrahovali. Kar se tiče Koreje, je dejal, da je indijska vlada pristala na to, da bodo indijske čete nadzorovale ujetnike, ki se ne marajo vrniti domov, toda šele, ko sta tudi oboje nasprotnika v Koreji na to pristala. Zato je indijska mislija tudi v Koreji v interesu miru.

Kar se tiče Kašmira, je dejal, da bo moralo o svoji usodi odločiti predvsem kašmirsko ljudstvo.

Na drugi strani pa prihajajo iz Kašmira vesti o novih krvavih incidentih. V Srinagaru je sicer vladal zadnja dva dni mir. V nekaterih drugih mestih pa je prišlo do spopadov s policijo. Od povsod poročajo o večjem številu ranjenecv. V Kasigulangu so bili trije demonstranti ubiti. Ponekod je policija danes streljala na demonstrante, ki so jo napadali s kamenjem. Tako je bilo v Ragu 5 policistov ranjenih. Število ranjenecv med množico ni znano.

Francosko posredovanje v Maroku

obtičalo na pol poti

Marakeš, 16. avg. (AFP). Sem je danes prispel francoski generalni rezident general Guillaume. Sestal se je z marakeškim pašo El Glauijem in imel z njim daljši razgovor. Maroški paše in kadije so sicer v resnici opustili prvotno namero, da odstavi maroškega sultana in imenujejo za njegovega naslednika njegovega nečaka. Zato pa so danes proglasili za novega verskega poglavarja v Maroku Mulaja Mohameda Ben Arafata, strica sedanjega sultana. S tem je sultanov položaj močno izpodkopen. Francosko posredovanje očitno ni docela uspelo.

Guillaumeov razgovor z El Glauijem je trajal 4 ure. Razgovoru je prisostvoval šef kabineta v francoskem zunanjem ministrstvu Vimont. Ta je pozneje izjavil, da je med maroškimi prvaki opaziti precejšnjo odločnost glede spremembe v maroškem sultanatu, toda na drugi strani je Francija dolžna ohraniti sedanje stanje.

Vimont je tudi demantiral vesti, po katerih naj bi bil sultan pod pritiskom podpisal vrsto ukrepov o javnem redu v Maroku. Vimont je dejal, da je bil to kvečjemu pritisk dogodkov. Maroški sultan je popolnoma prost. Pri nocojšnjih demonstracijah v Rabatu pred rezidenco novega verskega poglavarja sta bila dva francoska policista ubita.

SMRTNE OBSODBE MAROČANOV V CASABLANCI

Casablanca, 16. avgusta (UP). Francosko vojno sodišče je danes tu obsodilo na smrt tri Maročane zaradi uboja treh Evropevc za časa nemirov v decembru preteklega leta. V teh nemirih je bilo ubitih več kot 50 ljudi. Nadaljnja dva Maročana sta bila obsojena

ZRAČNI MOST MED PATRASOM IN JONSKIMI OTOKI

REŠEVALNA DELA NA KEFALONIJI IN DRUGIH OTOKIH

Atene, 15. avgusta (Reuter). Potresni sunki, ki so se še v pretekli noči in tudi danes nadaljevali, so bili že tako neznačajni, da niso v ničemer vplivali na velikopotezno reševalno akcijo, ki je sedaj v polnem teku. Med Patrasom in Jonskimi otoki so Anglije in Američani vzpostavili zračni most. Letala nenehno prevažajo na otoke živila, vodo, zdravila, oddelke siniteljev in zdravilne, ki jih spuščajo v izoliranih krajih s padali. Na kopnem promet sam še vedno ni mogoč. Ponekod so zemeljski premiki in novo nastali prepadi odrezali cele skupine ljudi od ostalega sveta. Oddelki angleških vojaških plezalcev so sedaj na delu, da prizadetim po težkem terenu dostavijo najnujnejše. Oddelki ameriških mornarjev si ponekod z dinamitom utirajo pot skozi ruševine. Se vedno izkopavajo ranjence izpod porušeni hiš in zemeljskih skladov.

Admiral Mountbatten, ki se že tretji dan mudi na Kefaloniji, je davi sporočil, da bo nemara število žrtev večje, kakor so od kraja računali. Zgodilo se je, da so po prvih hudih potresih ljudje zapustili domove, a so se v torek spet vrnili in pričeli reševati premoženje. Prav tedaj pa je nastal najhujši potres, ki je terjal veliko število žrtev.

S helikopterji odvažajo vedno več ranjenecv. Pri akciji za pomoč prebivalstvu je angažiranih tudi 14 velikih transportnih letal, ki prevažajo po 75 ton živil in zdravil. Danes je prispela na otoke francoska križarka z oddelki reševalcev in sanitijskim orodjem.

Demokrščanska uradniška garnitura naj bi izgledila vladno, gospodarsko in politično krizo v Italiji

Rim, 16. avg. (AFP). Bivši italijanski minister za državno blagajno Giuseppe Pella je obvestil danes predsednika republike Einaudija, da je sprejel mandat za sestavo nove vlade. Hkrati mu je tudi že predložil imena članov novega kabineta. Vlada je sestavljena iz izključno pristavev krščansko-demokratske stranke, vedar bo imela predvsem uradniški značaj. Predsednik republike je na predloženo sestavo vlade pristal.

Pietro Campilli in Salvatore Scocca, ministri brez portfelja, Amintore Fanfani notranje zadeve, Antonio Azzara pravosodje, senator Ezio Vannoni finance, senator Silvio Gava, državno blagajno, Pablo Emilio Taviano narodno obrambo, Antonio Segni prosveto, senator Rocco Salomone kmetijstvo, Fernando Materella promet, Giuseppe Spataro pošto, Leopoldo Rubinacci industrijo in trgovino, Constantino Bresciani Turoni zunanjo trgovino, Fernando Tambroni trgovinsko mornarico, Umberto Merlin javna dela.

Mosadek zahteva volitve medžlisa

Teheran, 16. avg. (AFP). Ministrski predsednik Mosadek je danes predložil šahu dekret, s katerim naj bi razpisal volitve novega medžlisa. V tujakajšnih krogih z napetostjo pričakujejo, kakšno stališče bo šah zavzel. Zankrat se zbornica še ne smatra za razpuščeno. Zunanji minister Fatemi je sicer izjavil, da je rezultat ljudskega referenduma odločilen za usodo zbornice. Sedaj bi utegnili celo odreči pravico imunitete tudi onim 22 opozicijskim poslancem, ki so se pred

nekaj tedni zatekli v parlament, da se zavarujejo pred iransko policijo. Po mnenju iranskih pravnikov pa bo razpust parlamenta končno veljaven šele, ko bo šah podpisal dekret o volitvah nove zbornice.

Zahvala grškega kralja

Beograd, 16. avg. (Tanjug). Grški kralj Pavel je poslal predsedniku republike maršalu Titu brzojavko v odgovor na njegove izraze sočustvovanja spriču potresne katastrofe v Grčiji. V zahvalni brzojavki pravi:

Globoko se Vam zahvaljujem za sočustvovanje, ki so ga pokazali Vaša ekscelencia in narodi Jugoslavije spriču naše nesreče. Globoko se Vam zahvaljujemo za simpatije, ki nam jih izražate.

Clement Attlee

o svojih vtisih v Jugoslaviji

Bled, 16. avgusta. Vodja laburistične stranke Clement Attlee je bil danes popoldne v Bohinju. Po večernem sprejemu pri predsedniku republike je v razgovoru z novinarji izjavil, da je napravnivo bivanje v Jugoslaviji, posebno pa v Dalmaciji nanj izreden in nepozaben vtis.

ZADNJE ŠPORTNE VESTI

KOSARKA

Lokomotiva : Železničar 50:35

Stadion Železničarja v Siskli, gledalcev 500, sodnika Počkar in Tošič. Lokomotiva: Cabaković 8, Polinović 2, Miletić 11, Sinković, Kajnik 6, Pijacun 4, Vučić 7, Znidavec 6, Zoran, Prižlić 6, Dolenc, Muhović. Železničar: Dvorak 4, Remić 1, 6, Vračko 5, Brumen 12, Perovšek, Radmellić, Kapelj, Fegaš 2, Cretnik 6, Remić II, Zupančič, Bezeg.

V sinočnji košarkarski tekmi za državno prvenstvo na novem igrališču Železničarja v Siskli, ki spada med najlepše v državi, sta se spoprijela domači Železničar in zagrebška Lokomotiva. Po nezanimivi in slabi igri obeh nasprotnikov je zmagalo taktič-

no boljše moštvo gostov predvsem zaradi koristne igre njihovih visokih igralcev Miletića, Kajnika in Prižlića. Železničar ki je nastopil brez vodilja, se je resneje upiral le v prvem polčasu. Lokomotiva igra drveni proti ASK. To bo nena tretja zaporedna tekma v treh dneh pred njenim gostovanjem v Italiji.

Riccione, 16. avgusta. Tu se je nadaljeval mednarodni košarkarski turnir. Crvena zvezda je premagala ekipo Victoria iz Augsburga z rezultatom 73:33 (34:16), kombinirana ekipa italijanskih reprezentantov (Azurri) pa Virtus iz Bologne z 48:44 (27:19).

IZ NAŠIH KRAJEV

Neodgovorno poslovanje nekaterih podjetij

S IV. seje OLO Ljutomer

V Ljutomeru sta zasedala oba zbora okrajnega ljudskega odbora. Razpravljali so o gospodarskem kriminalu, spremembah v proračunu in drugih aktualnih vprašanjih.

V razpravi so ugotovili, da je v okraju več kričečih primerov, ki kažejo na neodgovorno poslovanje v nekaterih podjetjih in gospodarskih organizacijah.

V zadrugah Ljutomerskega okraja so v tem letu zabeležili precej primanjkljajev, ki so na-

stali zaradi malomarnega poslovanja ali pa nepoštenja trgovskih uslužbencev. Samo v zadruzi Stogovci v Apaški kotlini so ugotovili nad 700.000 din, pri Tomažu nad 100.000 din, na Razkrižju nad 100.000 din primanjkljaja itd. V prvem polletju so v okraju nastali 52 primerov gospodarskega kriminala. Skodo cenijo na 8 milijonov dinarjev. Kljub temu pa ponekod še vedno sprejemajo v službo ljudi, ki so že bil večkrat kaznovani zaradi povelj in

podobnega. Diskutanti so predlagali, da je treba izpopolniti službo revizorjev, ki naj ne bodo zgolj navadni nadzorniki, temveč tudi pomočniki knjigovodjem in gospodarskim organizacijam. — Sklep je bil soglasno sprejet.

Nasteli so tudi nekaj primerov, da posamezniki izkoriščajo ugodnosti, ki jih uživajo kmetijske zadruge pri nakupu kmetijskih potrebščin. Na Razkrižju je poslovođa zadrževal trgovine na svojo roko kupil večje količine bencina, petroleja in motornega olja in vse to prodal po nižji ceni privatnemu traktoristu. Podobno se je zgodilo tudi s krožno žago in elektromotorjem. Skupnost pa je tako utrpela nad sto tisoč din škode.

Nekatera trgovska podjetja, zlasti republiška, še vedno navijajo cene kmetijskim pridelkom. Na podeželju imajo na desetine svojih nakupovalcev. Ti ljudje kar tekmujejo med seboj v navijanju cen kmetijskim pridelkom, hkrati pa služijo mastne dobičke na račun kmetov in potrošnikov. Tudi nekatera domača podjetja ne zaostajajo. Podjetje »Les — Kurivo« iz Ljutomera plačuje deske in rezan les po 1000 in še več dinarjev za kubni meter nad povprečjem, ki je v navadi pri drugih podjetjih.

Tudi delavsko upravljanje je v nekaterih podjetjih čudno. Nemogoči odnosi so v podjetju »Konfekcija«. Direktor si često lasti pravice organov samoupravljanja, samovoljno kopiči velike zaloge blaga, krši poslovne predpise itd. V okraju je tudi nekaj podjetij, v katerih si ves zaslu-

žek prav tako kot privatniki razdelijo med seboj, svojih obveznosti do skupnosti pa ne izpolnjujejo.

Ob zaključku seje so odborniki sklenili, da bodo ustanovili v okrajnem središču klub ljudskih poslancev. Imel bo 4 sekcije, v katerih se bodo odborniki vzgajali in seznanjali z vsemi aktualnimi problemi v okraju. Za predsednika svoje organizacije so izvolili predsednika Sveta za kulturo in prosveto tov. Aleksandra Pirherja. — kok

Uspela turistična konferenca

V celjskem in šoštanjsem okraju se vedno bolj zanimajo za razvoj turizma

Pri »Mlinarjevem Janezu« na Teharju je bila pred dnevi uspešna turistična konferenca; udeležili so se zastopniki gostinskih zbornic, turističnih društev, oglevalnih društev in zastopniki gospodarskih svetov iz Celja, celjskega okraja, Šoštanja in šoštanjkega okraja. Razpravljali so o stanju turizma v obeh okrajih in o prioritetah nalogah, ki jih bodo morali uresničiti letos in pa prihodnje leto. Napori vseh odgovornih činiteljev, da bi dvignili in naprej razvijali turizem v tem osrednjem delu Slovenije, so nalezli na polno razumevanje pri gospodarstvenikih. Mestna in Okrajna ljudska odbora bosta v proračunu za 1954. leto predvidela večje vsote za komunalno ureditev in turizem v pomembnejših turističnih krajih.

Perspektivne naloge v razvoju turizma zahtevajo, da o njih

razpravlja širši krog ljudi, strokovnjaki in gospodarstveniki, in bodo zato v bodoče še sklicevali turistične konference za celjsko področje. F. K.

Narava se je poigrala

Pred nekaj dnevi so pri posestniku Francu Ivančiču v Veržetu mlati pšenico s cepci. Pri tem so mlatici našli nenavadno veliko, ki ima sedem pšenčnih klasov normalne velikosti. Ko so si to igro narave od blizu ogledali, so ugotovili, da gre za bilko znanega plevela — kukola, ki ima dva stranska poganjka. Iz obeh poganjkov sta zrasti po dve pšenčni bilki z normalnim klasjem. Tri podobne tvorbe pa so nastale pri sklepih. Vsak klas ima normalno število zrn, ki se po zunanji obliki in barvi prav nič ne razlikujejo od plodov normalnih pšenčnih bilk.

Gospodar, ki skrbno čuva to naravno igrčko, pravi, da bo na jesen vrzel zrna v zemljo; morda pa se mu bo potkus posrečil? Kako je prišlo do te nenavadne tvorbe, še ni pojasnjeno. Vsekakor zanimiv primer za kmetijske strokovnjake! — kos

Uspešno samoupravljanje v Topolšici

V zdravilišču Topolšica je imel pred kratkim upravni odbor sejo. Obravnaval je stanje v bolnišnici, predvsem od 1. junija t. l. dalje, ko jo je pričel delovni kolektiv sam upravljati. Upravni odbor je ugotovil, da se gospodarsko stanje medtem ni

poslabšalo, temveč v marsičem celo izboljšalo. Težave so v finančnem poslovanju. Največji znesek v proračunu predstavlja oskrbnina. Število bolniških oskrbnih dni je ekonomska podlaga poslovanja. Upravni odbor je moral vzeti posojilo pri Narodni banki, da je lahko obdržal oskrbo v zavodu tako, kot je bila pred samoupravljanjem. Vendar bi ljudski odbori in socialno zavarovanje lahko prihranili bolnici te težave, če bi pravočasno plačevali stroške za oskrbino.

Razpravljali so tudi o kadrovskem vprašanju, o nagrajevanju in sestavi so komisijo, ki bo proučila stanje v drugih podobnih ustanovah, da ga bodo lahko primerjali s svojim. Kolektiv v bolnišnici se bo moral pozanimati pri republiških organih, kako je z investicijami, s katerimi bi lahko dogradili objekte »Smrečina« in »Novi blok«. Sklenjeno je še bilo, da bo upravni odbor odločil o vseh operativnih vprašanjih v zavodu, zlasti o načinu gospodarskega samoupravljanja in da bo pošteno zastopal koristi bolnikov. M. K.

Taborniki bodo odšli na Okroglico

Starešinska uprava Združenja tabornikov Slovenije že dalj časa pripravlja I. zlet tabornikov. Zlet z razvitjem zastave Združenja bodo vključili v okvir slavnosti na Okroglici.

Na tem zletu se bo zbralo nekaj sto tabornikov in bodo postavili šotore zase in po možnosti tudi za druge obiskovalce prireditve. Na predvečer glavne slavnosti bo kulturna prireditev pri tabornem ognju, pri kateri bodo sodelovali taborniki iz vseh rodov Slovenije. Ob tej priložnosti bodo razvili tudi zastavo. Tega dne bo popoldne tudi razširjena seja Starešinskega sveta.

Na zlet so naši taborniki povabili tudi hrvaške, srbske, bosansko-hercegovske in makedonske tabornike. Nekateri od teh so svojo udeležbo obljubili že na letošnjem skupnem taborjenju ob Ohridskem jezeru.

Starešinska uprava ZTS je že izdala prva navodila za organizacijo zleta.

LETOVANJE TOLMINSKIH OTROK V CERKNEM

Iz tolminskega okraja je letovalo okrog 160 pionirjev, otrok padlih borcev, v Cerknem. Telesno šibkejši pa so šli v obmorsko kolonijo v Novi grad. S pionirji v Cerknem se je ukvarjalo 8 vzgojiteljev, upravnik, star partizanski bорец in botničarka. Kolonija je bila nameščena v internatu Elektrogospodarske šole. Zivljenje v domu so izpopolnjevali izleti, zanimiva predavanja, obiski kinematografskih predstav, raznovrstne igre, fantje pa so se zlasti navduševali za zračne puške. Najbolj zanimiv dogodek je bil obisk bolnišnice »Franje«, pa tudi grob narodnega heroja Zveznika in grobišče 47 padlih mladih partizanov bo ostalo mladim v nepozabnem spominu. Na sliki so pionirji s svojimi vzgojitelji ob grobišču padlih junakov.

Desetletni načrt daje pomembno mesto turizmu

Maribor z okolico naj bi se razvil v turistični kraj

Okraj Maribor okolica ima v gostinstvu obsežne načrte za prihodnjih deset let. Načrt zajema vse, kar je potrebno, da se razvije mariborsko okrožje s Pohorjem, Kozjakom, Bočem in Slovenskimi goricami v turistično področje. Vsota, predvidena v te namene, dosega skoraj dve

milijardi. Več ko polovica tega je namenjeno samo gostinstvu. Ostalo je porazdeljeno za komunalne in prometne naprave, za kulturne in prirodne znamenitosti, za kulturne in športne objekte in končno za propagando. Dela so se lotile Gostinska zbornica, planinsko in turistično društvo.

Kamniški gasilci so razvili prapor

V Kamniku je bila preteklo nedeljo popoldne velika gasilska svečanost ob razvitu novega prapora. Toliko gasilcev še ni bilo zbranih v Kamniku, saj so poleg okoliških društev prihitali tudi s štajerske strani. Stroške za novi prapor, ki je drugi v kamniškem okolišu — prvega so razvili lani gasilci v Mostah pri Komeni — so pokrili predvsem darovalci spominskih žebričkov. Kurnoval sta tov. Ela Uršičeva in Franica Kratnarjeva, ki je tudi napravila osnutek za prapor. Ob prevzemu prapora je načelnik tov. Tomo Homar v imenu kamniških gasilcev obljubil, da bodo člani pod novim praporom zvesto vršili svojo dolžnost. Z. I.

GLAVNI DOGODEK PRINAŠA TOLMINSKEMU OKRAJU IDRJSKI RUDNIK

Okrajni gospodarski svet v Tolminu je na rednem zasedanju Okrajnega ljudskega odbora podal izčrpno poročilo o letošnjem polletnem delu. Površna analiza na osnovi družbene evidence nam pove, da je bilo vplačane 71,9% akumulacije. Skoraj vsa akumulacija pa sta ustvarila le industrija in rudarstvo, v glavnem idrijski rudnik, ostale pa noge pa ne dosega niti 50% polletnega povprečja.

Letni plan proračunskih dohodkov okrajnega ljudskega odbora so v prvem polletju dosegli 55,2 odstotno. Poleg rednih dohodkov izkazuje plan še nad 12 milijonov presežka akumulacije in nad 8 milijonov prispevkov iz skladov za samostojno razpolaganje podjetij. Oba zneska izvirata iz idrijskega rudnika.

Družbeni plan predvideva za potrebe OLO 27 milijonov dinarjev iz viška akumulacije idrijskega rudnika. T.

Nova postaja v Šmartnem ob Paki

V Šmartnem ob Paki so pred kratkim zabetonirali temelje za novo postajno poslopje, ki bo še pred zimo pod streho. Dolgoletna želja Šmarčanov in vseh prebivalcev Zgornje Savinjske doline se je začela tako uresničevati. Postaja je potrebna tudi zaradi tega, ker je Šmartno izhodišče v znane letoviške kraje v Zgornji Savinjski dolini, posebno v Logarsko dolino. Dnevno nalozijo tu 15—20 vagonov lesa, ki gre v druge kraje naše domovine. K. Z.

Bralci nam oišeio:

Milica naj bi poiskala razgrajae

Na železniškem postajališču Podhom, nedaleč od Bleda, je posebno poleti precejšen tujski promet, zato se železniska uprava stalno trudi, da bi bilo postajališče čim boljše. Nekateri prenapeteži pa so tam okrog že večkrat razgrajali in razbijali. V noči od 9. na 10. avgusta t. l. okrog ene ponoči je nekaj mladih ljudi močno poškodovano leseno ograjo in odneslo nekaj delov. Po tem »junaškem« dejanju so razgrajali kar po sredini tira odšli skozi predor proti Vintgarju. Srečali jih je železniški čuvaj in jih opomnil, da je hoja po tiru prepovedana. V odgovor so ga neznanci napadli.

Železniški uslužbenec so proti razgrajaeem brez moči, zato bi bilo potrebno, da bi organi Ljudske milice to preprečili in krivce kaznovali.

»Mi zaradi Vas, ali Vi zaradi nas, tovariš direktor!«

Ni dolgo tega, ko sem bila na dopustu v Portorožu. Zadnji dan me je na ulici zajela plaha. Zatekla sem se v »Potovalni urad«, da bi počakala, da naliv preneha. Za menoj je prihitalo še nekaj potnikov, ki so čakali na avtobus. Dež je bil kot iz škafe in ko je uslužbenec odpravil poslednjo stranko iz urada, se je že oglašil tovariš direktor: »Pojdite ven, ker moram na večerjo!« — »Kam? Pa vendar ne bomo šli v tem nalivu. Avtobus bo čez nekaj minut tu. Potrpite še nekaj minut!« so se oglašali potniki. Tovariš direktor pa: »Ne bom čakal

niti dve minuti. Uradnih ur je konec. Jaz nisem tu zaradi vas,« je rjovel in porival potnike iz urada, med katerimi je morala na dež tudi noseča žena. Prijel je za rame še poslednjega moškega in ga vrgel na ulico ter zmagovalno zaprl vrata.

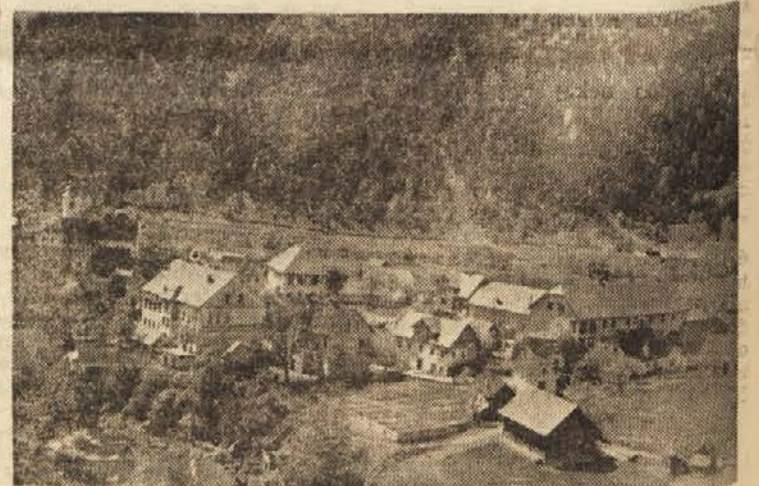
Oprostite, tovariš direktor Ahčin, ker je minilo že 14 dni in tako pozno izpolnjujem obljubo, ki sem jo dala tedaj vsem navzočim. Toda tenaj sem bila preveč presenečena in bi vam skoraj verjela, da smo mi zaradi potovalnega urada in zaradi Vas, ne pa obratno. P. S.

Ali Litostroj potrebuje kanal?

Pred leti je bilo na širnih poljanah za Bežigradom kaj živahno. S pesmijo in harmoniko so prihajale iz vseh delov glavnega mesta Ljubljane prostovoljne brigade ljudi, ki so kopale kanal, ki naj bi povezal Savo in Ljubljano, tekla pa naj bi mimo Litostroja in bežigradskega stadiona. Toda, ko so prišli marljivi prostovoljni delavci do stadiona oziroma do Titove ceste, je bilo delo na mah ustavljeno. In tako že leta in leta gledamo nekaj metrov široki in globoki kanal ter ob njem hribe izkopane zemlje. Toda zob časa deluje, hribi zemlje se sesedajo, a tudi kanal postaja od leta do leta ožji in plitvejši.

Vendar bi bilo le dobro nekaj storiti s tem kanalom. Ali je Litostroj potreben ali ne? Če mu je potreben, tedaj naj bi delo nadaljevali, sicer naj bi ga zopet zasuli. S. M.

Rdečji križ na področju okraja Maribor okolica bo še letos kupil 3 rešilna avtomobile in ustanovil tri področne rešilne postaje pri odborih Rdečega križa: v Rušah za pohorsko področje, v Slovenski Bistrici za Dravsko polje in pri Lenartu za področje Slovenskih gor. Za nakup rešilnih avtomobilov prispevajo kmetje les in poljske pridelke, ki jih odbori Rdečega križa vnovičjo pri kmetijskih zadrugah, ostali pa prispevajo denarna sredstva.

V Poljčanah se lesna industrija lepo razvija. Iz nekdanjega podjetja »Zadruga les« se je ocepil obrat, ki ima žago, zabojarjo, delavnico lesne volne in mizarsko delavnico za pohištvo. Namesto zadrug, ki so prej upravljale podjetje, odločajo sedaj o proizvodnji delavci sami.

Od vsepovsod

V Celju se je minulo nedeljo zbralo nad 30 upokojenih profesorjev in učiteljev iz raznih krajev Slovenije na proslavi 80-letnice dela in življenja profesorja dr. Matka Potočnika. Profesor Potočnik, ki živi v Lescah pri Bledu, je bil več let vzgojitelj na mariborskem učiteljskem. Bil je eden redkih profesorjev, ki si je z vsem srcem prizadeval, da bi vzgojil čim več narodno zavednih učiteljev. Tak je profesor Potočnik ostal v spominu svojih dijakov, ki so se ga dostojno spomnili ob njegovi 80-letnici. F. K.

Gostinska zbornica okraja Maribor okolica urejuje vodič za Pohorje, ki bo lepo ilustriran, v besednem delu pa bo zajemal vse pohorske planinske postojanke poleg opisa področja. S.

Prostovoljno gasilsko društvo mesta Maribor slovi kot najboljšje v Sloveniji. Nedavno so iz neopornega avtomobila izdelali nov gasilski avtomobil za hitre vožnje. V načrtu imajo, da bi izdelali specialni avtomobil za gašenje gozdnih požarov. Vozilo bo sodobno opremljeno z motornimi žagami, varilnimi aparati, dvigalnimi napravami itd. S.

Klub za konjski šport »Drava« v Ptujju je preteklo nedeljo priredil prvi nastop na dirkališču Kobilarne v Turnišču. Sodelovalo je več kot 70 konj; prišli so vozači z Murskega polja, Lenarta, Maribora, Kobilarne Turnišča je dala 9 konj, žrebčarna na Pragerskem 4, Ljubljana in Maribor sta poslala po tri in še domači klub je dal 7 konj. Pri dvoipredni kmetički vožnji je sodelovalo 14 vpreg, pa tudi kmetičkih jahalnih konj je bilo precej. Posebna novost je bil nastop članice in mladine. N. J.

Okrajni odbor SZDL v Gorici je naslovil na delovno ljudstvo goriskega okraja proglas, s katerim poziva borce, aktiviste in ostale prebivalce, naj se 5. in 6. septembra v čim večjem številu udeležijo proslave na Okroglici. S.

V Okroglju Slovenskih Konjic se je pred kratkim pojavil neki Jurij Selč, doma iz okolice St. Jurija. Obiskoval

je na domovih mladince, ki je bil z njimi večkrat na raznih mladinskih akcijah, od koder ima njihove naslove Pripovedoval jim je, da zbira podatke zato, da jim bo udarniško delo plačala država, za kar ga je pooblastil mladinski komite. Varnostni organi so poskrbeli, da bo Selč za razdobje njegove »zadnje akcije« za nekaj časa dala brezplačno stanovanje. L. V.

V Slovenskih Konjicah in bližnji okolici se je sestel poseben odbor, ki bo vodil priprave za odhod na proslavo na Primorsko. L.

V Zrečah se je do sedaj prijavilo že nad 60 ljudi za Okroglico. Prijavljajo se večinoma tisti, ki so že lani bili na proslavi v Dol. Toplicah. L. V.

V Solčani so letos pričeli zidati nov hotel. Gradnja ga sredi vasi — tako so odločili volivci — in bo najlepše poslopje v kraju. — F. K.

V Lajšah pri Šoštanju je šoštanjška strelska družina zgradila novo športno strelišče, ki so ga v nedeljo prvič uporabili. Novi športni objekt privablja mnogo mladih strelcev in kaže, da se bo strelstvo v Šoštanju zelo razmahnilo. F. K.

Baje sta se občinski ljudski odbor in Uprava električnih cestnih železnic že dogovorili in bo 1. septembra že otvorjena redna proga. To bo za Skofljicane koristna pridobitev. H. F.

Vas Planina pri Savelci slavil danes občinski praznik. ki bo združen z odkritjem spomenika nadlim borcem NOV tega kraja. Ze večeraj so odšli partizanske požarje na pot, njihov načrt je bil obiskati pomembnejše partizanske postojanke. Danes bodo po povratku prisostvovali dopoldanskim svečanostim, ki jim sledi kulturni program.

Delovni kolektiv Cinkarne v Celju bo poleg 24. stanovanjske hiše, ki jo že gradi, začel v teh dneh graditi še eno 16-stanovanjsko hišo. Novi stanovanjski zgradbi bodo pokrili še v tem letu.

Za bralke se nekaj posebej

ESTIETSKA VZGOJA V DRUŽINI

Estetska vzgoja je sestavni del vsestranskega razvoja in izoblikovanja otrokove osebnosti. Otroku prične zelo zgodaj dojemati lepoto in jo razumevati. Isto velja za njegov odnos do umetnosti. To je treba upoštevati in zato mora tudi soba, v kateri otrok živi, in pohištvo v njej zadovoljiti potrebo po negovanju čuta za lepoto.

Pravilna in okusna razporeditev stvari v hiši, čistoča in red, gojitev cvetja in okrasitev sten z umetniškimi slikami in predmeti — vse to so pogoji za negovanje smisla za lepoto. Tudi obnašanje odraslih in njihova zunanost prispevata k vzgoji v tem smislu. Prav takšno vlogo imajo tudi otroške igrače: njihova oblika, okusne in skladne barve in podobno. Na žalost tega nismo doslej dovolj upoštevali.

Posebno poglavje v estetski vzgoji otrok je razvijanje ljubezni do risanja, glasbe in drugih umetnosti. Otroci radi rišejo in risanka, svinčnik ali barvna kreda bodo zadovoljili otrokovo željo po prikazovanju raznih doživetij. Otroci tudi radi izrezujejo s škarjicami razne slike ali like in jih lepijo v albume, ki jih skrbno hranijo in izpopolnjujejo. Tudi glede glasbene vzgoje lahko družina in dom marsikaj storita. Gramofon in radio, pa tudi materino petje razvijajo otrokov posluš in smisel za glasbo. Škodljivo je, če od otroka zahtevamo preveč, če zahtevamo, naj zapoje pesem, ki se ne nanaša na njegovo življenje, katere besede in melodija

so mu težke in tuje, samo zato, da bi zabavali svoje goste ali prijatelje.

Nadaljnja sredstva za estetsko vzgojo otrok so pripovedovanje lepih otroških pravljic, branje in recitiranje pesmi, lepih opisov itd. Seveda moramo pri tem upoštevati otrokovo razumevanje, razvijati njegovo domisljivo, ki ni samo zelo razvita, marveč pomeni tudi dober del njegovega duhovnega življenja. Nič manj niso pomembni tudi obiski lutkovnega gledališča in otroškega gledališča za starejše otroke. Toda pri obisku gledališča in kinematografskih predstav ter raznih drugih prireditvah mnogi starši greše, kar na vzgojo

otrok zelo škodljivo vpliva. Zlasti kadar vodijo dečke in deklice na razne prireditve, ki trajajo pozno v noč. Takšno ravnanje nekaterih staršev nikakor ni opravičljivo, celo če ne morejo otroka pustiti samega doma. Takšni obiski niso prav nič koristni, ker morajo starši otroke stalno miriti, karati ali uspavati. Zlasti pa je škodljivo, ker ne navadno prizori malčke plašijo, jih razburijo in obremenjujejo njihovo sposobnost glede razumevanja.

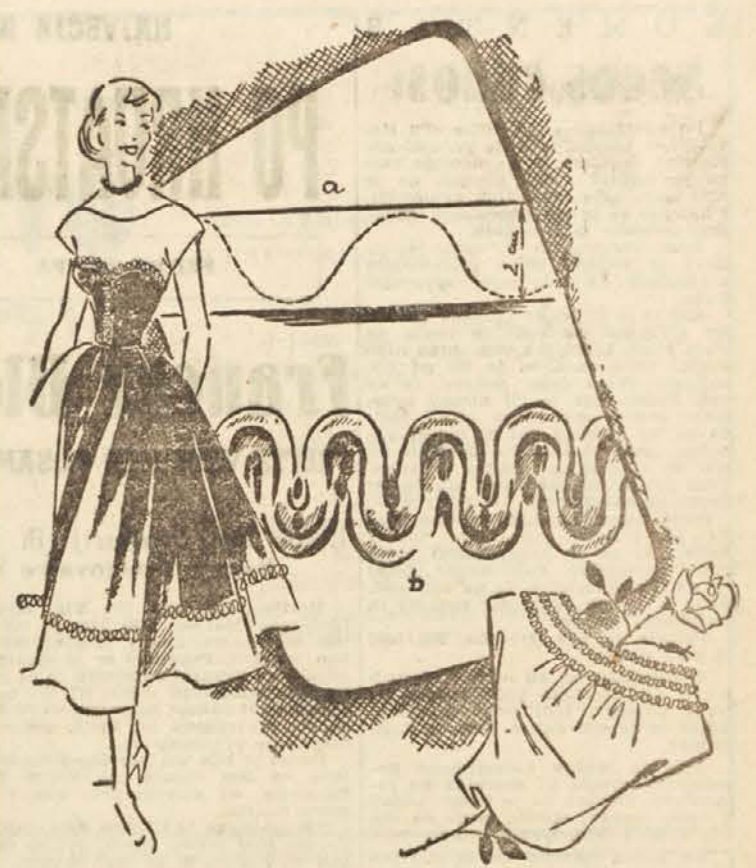
Veliko bolj koristno je, če otroka seznanimo z naravo. To seznanjanje naj ne obsega samo sprehodov, marveč tudi razlago naravnih pojavov in ogled na-

rave: rastlin, cvetja, dreves, raznih hroščev in drugih živalic, potokov, sončnega zahoda, oblakov, mavrice in podobno. Vse to jim je treba razložiti tako, da bodo razumeli. Nabiranje cvetic, pletenje vencev iz raznih bilk in raznobarnega cvetja, zbiranje pisanih kamenčkov so nenadomestljiva sredstva, ki nam pomagajo pri estetski vzgoji.

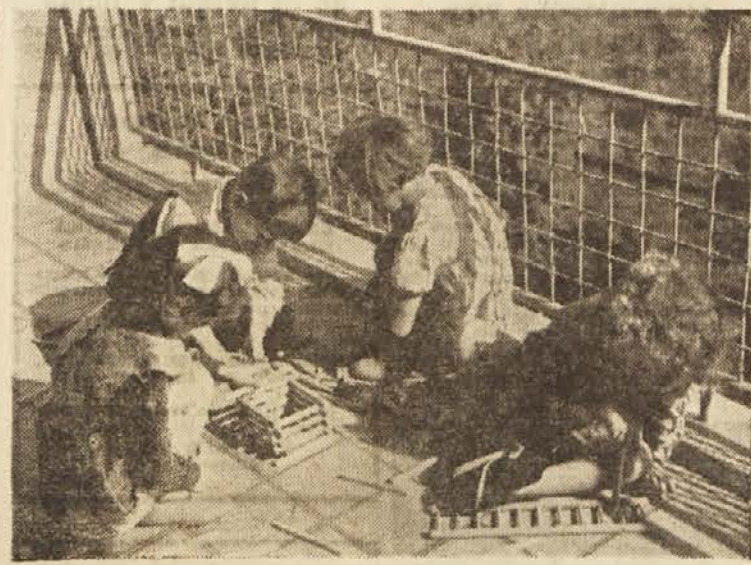
Veliki pedagogi so vedno poudarjali, kako važno je seznaniti otroka z naravo in njenimi pojavi. Ze Frebel je zapisal: »Drevesa so bila moji prvi učitelji. Nisem pozabil nauka, ki mi ga je dala narava.«

Na prvi pogled se zdi, da so to malenkosti. Njihov pomen čisto zanemarjamo, toda tako lahko prizadevanje staršev bo dvojno poplačano, če bodo v otroku razvili čut za lepoto, za red, če bodo v njem razvili nagnjenja, ki bodo pozneje prispevala k vsestranskemu razvoju in vzgoji osebnosti, ki bo koristna družini in vsej naši socialistični družbi.

S. Dj. Simić

Preproste enobarvne poletne obleke in bluze lahko same prijetno poživite. Za to potrebujete 2 cm širok trak, oblike primerne barve. Dvojno svileni nitko povlecite v valoviti črti, kot jo kaže skica a) prav od roba do roba. Ko nitko potegnete skupaj (bolj ali manj, kakor pač želite), dobite ljubke naborke, ki jih našijete na obleko ali bluzo.

Dojenček in temperatura

Dojenček na svojo temperaturo ne more vplivati. To sposobnost dobí šele kasneje, toda samo če je pravilno hranjen, pravilno negovan in če živi v dobrih higienskih razmerah. Mnogi starši, v mestu in na vasi, poleti in pozimi dojenčka preveč grejejo, kar je napačno. Zato dobi popolnoma zdrav dojenček čisto vročino, ki je včasih zelo huda.

Strah pred takoimenovanim prehladom privede mnoge nevedne matere do tega, da dojenčka zavijejo v plenice, ga pokrivajo z volnenimi odejami, polagajo v pernice in postavijo visoko ograjene zibelke v neprežračeni kot sobe. Visoka temperatura, v kateri dojenček živi, se prenese na njegovo telo. In če njegova možganska središča za urejanje toplote že niso razvita, dobi hudo vročino.

Pri mlajšem, pa tudi pri starejšem dojenčku, ki ima središča

za urejanje toplote že razvita, tudi pomanjkanje tekoče hrane povzroča zvišano temperaturo. Medicinska znanost je ugotovila, da dojenček ni sposoben prebaviti hrane, ki ni dovolj vodena. Voda namreč omogoča, da lahko njegov organizem izloča nepotrebne in škodljive sestavine, ki nastajajo iz izrabljenih tkiv. Z vodo izloča tudi škodljive sestavine, ki nastajajo pri prebavi in pri graditvi novega tkiva. Razen tega se voda veže z drugimi hranilnimi sestavinami in postane sestavni del novega dojenčkovega tkiva. Vloga vode pri otrokovi rasti je razvidna iz tega, da obsega tri četrtine njegove teže. Dojenček mora torej s pravilno

sestavljeni hrano ne samo nadomestiti vodo, ki jo izloča z urinom, s stolico, skozi kožo in pljuča, marveč mora dobiti tudi zadosti tekočine za nova tkiva.

V premočno segretil prostorih se dojenček pote. Zato izgublja veliko vode. Če bi dojenček mogel hoditi in se znal boriti proti nevednosti svoje matere in okolice, bi hitro vrgel s sebe vse nepotrebne plenice in odeje odprl bi okna in vdihnil čist zrak in čisto bi pil vodo. Toda dojenček in nemočen in prepusten okolici na milost in nemilost.

V 24 urah izgubi dojenček zaradi premočnega potenja 350—400 gr vode. Ker ne zna svojih želja izraziti, jemlje novo hrano, ne zato, ker je lačen, marveč ker je žejen. Zato se prenaže, žeje pa si ne pogasi, ker zaradi poletne vročine in velike izgube vode hrane, ki jo dobi, ne more zadosti prebaviti. Tako se prične zaradi pomanjkanja tekočine mučiti. Ustnice in jezik se osuše, otrok joka, jed mu ne diši in dobi vročino. Vročina povzroči še hujše potenje, zato izloča vodo iz krvi, ki se zgosti. Številni protistrupi, ki ščitijo njegov organizem pred okužbami, začno slabše delovati ali pa postanejo celo povsem neučinkoviti. Vse to potemtakem ustvarja pogoje za razvoj okužb, ki jih čisto spremljajo driske in bruhanje.

Matere, v poletnih mesecih nikar preveč ne grejte dojenčkov. Pustite jih, naj leže v dobro prezračeni sobi, v tanki srajčki, z lahko plenico prek trebuha ter na trdi blazini. Dajte jim čisto piti prekuhane vode, ali malo oslajenega kamiličnega čaja in nikar jih iz strahu pred prepihom ne pregrejte.

Dr. V. Cupič

Krilo iz gostejše bombažne tkanine s primerno bluzo in debel kvačkan volnen šal bo prijetno oblačilo za večerni sprehod.

Salmijakovec

Salmijakovec hranimo v steklenicah s steklenim zamaškom, ker plutovino in ta razkralja in zato izgubi svojo vrednost. Salmijakovec žge kožo, hlapci pa dražijo sluznico. Blazilno sredstvo v tem primeru je kisova voda ali limonin sok. Za diškonje oblog ga ne smemo uporabljati čisto, ker bi blago — zlasti živaliska vlakna — postalo krhko in bi poru menilo.

Za diščenje obleke pripravimo salmijakovec v razmerju 1:3. To je ena četrtina salmijakovec in tri četrtine vode. Zlasti ga uporabljamo za diščenje mastnih ovrtnikov oprano flanelo izplaknemo v topli vodi, ki smo ji prinesmo žilno salmijakovec. Zelo lepo operemo z ním tudi ščetke, poživimo barve na preprogah, ki jih ščetkamo s ščetko namočeno v milčno salmijakovo vodo. Madaže na priboru, ki je oksidiral, odstranimo s salmijakom. Prav tako tudi madaže kislina, plesni, itd.

PARADIŽNIKI na razne načine

Paradižniki, lepi, rdeči vabijo, toda mlada neizkušena gospodinja ne ve, da jih lahko pripravi na ta ali oni način. Za danes sem zbrala nekaj receptov, ki jih boste gotovo radi uporabile. Najprej vam povem, da morate paradižnike, ki jih hočete lupiti, najprej pomočiti v vrelo vodo, da boste kožico zlahka in tanko potegnile s sadeža.

Juha — tale način ni vsakdanji. Očistite 4 zelene paprike in jih zrežite na rezance. V 5 dkg masla prepražite pol čebule, dodajte pripravljeno papriko in 6 odupljenih paradižnikov, posolite in dušite do mehkega. Nato zalijte s pol litra vode, dodajte

dva kuhana in pretlačena krompirja in pol litra mleka; še drobnjak in juha je gotova.

Če pomlite paradižnike z gobami, kot to pove naslednji recept, boste družino prijetno nenadile. 30 dkg očiščenih gob, malo zelenega peteršilja, čebulo sesekljajte, posolite, popoprajte in dušite na 8 dkg masla. Medtem izdoblite osem do deset paradižnikov in napolnite jih s pripravljeno dušeno maso. Polne paradižnike naložite na mastno pekačo in pecite 10 minut. Preden servirate, potresite še z naribanim sirom.

In oblečeni paradižniki? Da, tudi tako jih delamo. Olupljene

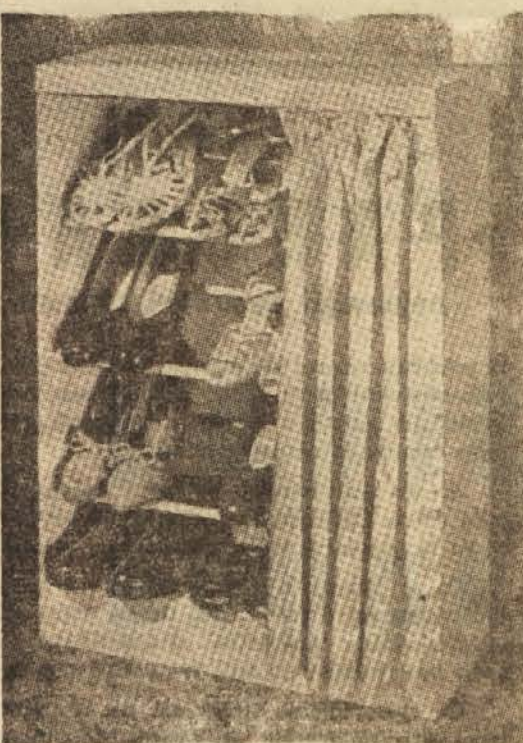
posolite in pomočite v gosto tekoče testo, ki ga naredite s snegom in z dodatkom zelenega peteršilja in drobnjaka.

Kako paradižnike vlagamo? V ta namen se lahko poslužimo več načinov. Ali jih vložimo v kis ali slano vodo, ali pa jih skuhamo v mezo. Vlaganje v kis bolj opuščamo, ker jih potem težko rabimo. Boljša je slana voda. Zrele, trde paradižnike operemo in odcedimo, nato pa zložimo v široke kozarce. Posebej prekuhamo vodo, ki ji dodamo na liter 10 dkg soli. Ohlajeno solnico polijemo na paradižnike in zavežemo.

Paradižnikova mezga je pri nas bolj v navadi in se res še najbolj obnese. Paradižnike zrežemo na majhne kosce in stresemo v položeno posodo ter med stalnim mešanjem kuhamo. Če hočemo sok, ali bolje rečeno paradižnikovo vodo odliči, tedaj na pol kuhane paradižnike stresemo na mokro krpo, ki jo pritrdimo na noge obrnjenega kuhinjskega stola. Vodo, ki se izcedi, porabimo za juho, ostale paradižnike pa kuhamo v mezo, ki jo še vročo napolnimo v kozarce.

Preprosta omarica za čevlje

Slika nam kaže omarico za čevlje, ki jo nekoliko spreten mož lahko sam napravi. Če imamo večjo družino, bo omarica lahko večja. V sredini nima polic, ampak namesto police dve palčki. Čevlje v omarici zagrnemo z zaveso ustreznih barve. V njej bodo čevlji stali prosto in bodo dovolj na zraku, kar je za nje zelo važno. Vendar pa sodijo v omarico čevlji šele takrat, ko so temeljito očiščeni. Čevljev ne smemo nikdar pustiti blatnih, ampak jih takoj temeljito očistimo tudi na podplatih, namažemo s kremo in osvetlimo. Kako čevlje očistimo je odvisno od zgorajnjega usnja. Če so zelo amazani, je najbolje da jih umijemo in šele nato namažemo s pasto.

Splnačna juha Pol kg očiščene in oprane spinade kuhajte 5 minut v slani vodi, nato jo precedite in sesekljajte. Nato segrejte v kozli 25 dkg masla, dodajte spinado, zalijte z vodo v kateri ste spinado kuhali prilijte pol litra mleka in kuhajte 20 minut. Nato juho precedite, dodajte žilko kisle smetane ki jo prej zmešate z žilko moke. Za zakuhno pripravite popuščene kruhove rezine ali pa drobitnove emčke.

Drobitnovi emčki 5 dkg masla, malo jajce, sivi soli dobro zmešajte in postavite v stran približno za 10 minut. Pred zakuhno dodajte še sesekljane zelenega peteršilja, oblijte emčke in zakuhajte

Zdaj pa še nekaj nasvetov za čevlje, ki nam delajo nejevoljo. Na primer skripajoči čevlji. Če skripljejo jih zavijemo v vlažno krpo in jih pustimo čez noč. Morda bodo še z enkratnim poskusom nehali skripati. Veliko nevoljo delajo vsi čevlji. Zato na mestih, kjer vas čevlji tiščijo namažite nogavico z glicerinom, da ne boste dobili kurjih oči. Če so čevlji trdi, jih namažite s petrolejem. Če pa želite, da bodo nepremočljivi, namažite zgornje asnje z ricinovim oljem, podplata pa z lanenim alrijem. Pred uporabo pa olje segrejte. Če boste čevlje mazali z ricinovim oljem, tudi ne bodo plesnili.

PISMO Z BLIŽNJEGA VZHODA

Egipčanska žena in enakopravnost

V razpravi o osnutku nove egiptovske ustave je bilo na važnem mestu vprašanje enakopravnosti žensk. Osnetek ustave določa, da uživa ženska v Egiptu polno enakost in iste politične pravice kakor moški. V osnutku pa je nekaj, kar omogoča odgojitev teh pravic. Ustava namreč določa, da lahko zakonodajalec s posebnimi določbami določi, kdaj in koliko bodo ženske dobile te ali one pravice.

Argumenti proti priznanju volilne pravice in politične enakopravnosti ženskam nasploh so bili različni. Večinoma je šlo za stare, dobro znane antifeministične argumente o manjvrednosti ženske, o njeni neobjektivnosti in podobno. Nekateri pa so skušali priznanje političnih pravic egiptovskimi žensk uporabiti na konkretnih razmerah v Egiptu, kjer je precej prebivalcev, torej tudi mnogo žensk nepismenih, z ozkim obzorjem. Ljudi, ki mislijo samo na vsakdanji boj za kruh, za prigrisce riža in skodelico čaja. Po njihovem mnenju bi bilo treba najprej dvigniti kulturno ravnen žensk in jim šele potem dati politične pravice. Za sedaj je ostalo vse samo pri razpravi, jeseni pa bo nova ustava dobila

dokončno obliko in takrat bo tudi vprašanje ženske enakopravnosti urejeno.

O sodelovanju žensk v političnem življenju Egipta, kakor tudi o novi egiptovski ustavi, je povedala svoje mnenje znana egiptovska književnica in novinarka Amina El Said. Ne da bi se spuščala v podrobno analizo tistih predlaganih členov ustave, ki govore o ženski in njenih pravicah, je poudarila, da jo izmed vseh načrtov, kar jih je pripravila nova republikanska vlada, najbolj zanima in da najbolj želi, da bi se uresničil tisti, ki zahteva odstranitev krivic v položaju žensk. To je vprašanje — pravi Amina El Said — za katero se bo odločilo zavzemala.

Zanimiva sta lik in življenje te ženske, ki uživa v javnem, posebno v kulturnem življenju Egipta velik ugled in ki je na visokem položaju. V zasebnem življenju je književnica Amina El Said znana kot dobra žena in mati. Njen mož je profesor egiptovske univerze. Njeni otroci so že odrasli, hodijo v šolo in so zelo dobri dijaki. Veliko skrb posveča domu in družini, ker meni, da mora žena ustrezati

predvsem na tem področju in šele potem se lahko ukvarja z javnim delom. Ta egiptovska književnica je zelo izobražena. Proučevala je dela velikih pisateljev in pesnikov Vzhoda in Zahoda in tako oblikovala svoj književniški slog in okus. Večino svoje dejavnosti posveča delu na literarnem področju in novinarstvu, toda novinarstvo je njeno postransko delo, čeprav dela v egiptovskem tisku zelo malo žensk.

O delu žensk v teh deželah ima Amina El Said posebno mnenje. Egiptovska ženska, ki je že uspešno prodrla na razna področja kulturnih in socialnih problemov, je ustvarila v novinarstvu zelo malo. Vzrok je v tem, kakor pravi Amina El Said da je novinarstvo zelo težaven poklic. Kdor hoče v njem kaj doseči, mu mora posvetiti vse svoje življenje. biti mora pripravljen na delo zmeraj, noč in dan. Zenska pa tega zmeraj ne more.

Če človek gleda življenje žensk v Egiptu, takoj opazi dva ekstrema. Na eni strani so maloštevilne ženske intelektualke, kakor so, denimo, Amina El Said in ostale kulturne in javne de-

lavke ženske, ki so svoje življenje posvetile delu na socialnem in zdravstvenem področju in ki se bore za enakopravnost žensk v Egiptu, na drugi strani pa je nešteto kmečkih žensk, kmetic, ki so že zdavnaj na drugačen način uresničile to težnjo sodobne egiptovske ženske.

Kmetice so v svojem bednem življenju popolnoma izenačene z moškimi: navsezgodaj skupaj vstaneta, kmet gre s svojo ženo delat na polje, saditi in sejati na bombažna, žitna in riževa polja v bogatem in plodnem nilskem blatu. Skupaj delata pod vročim afriškim soncem, izčrpana in onemogla, skupaj sta izpostavljeni istim boleznim in na koncu isti zgodnji smrti.

Razen modernih zakonov čaka novo egiptovsko republiko tudi naloga, da jih smelo uveljavi in prilagodi stvarnosti te dežele, ki se je še vedno drži pečat stoletne zaostalosti še iz faraonskih časov. Za zdaj je v Egiptu zelo malo izobraženih in naprednih žensk, in hitrost, s katero bo njih število naraščalo bo hkrati merilo naprednosti novih zakonodajalcev in nove republike.

Veda Zagorac

KOMENTAR

Neos ednosi

Po večerajšnji etapi dirke »Po Hrvatski in Sloveniji« se je prijel neprijeten dogodek. Vodja nemške ekipe je namreč vozil protest, da je naša ekipa baje rezal zrak avtomobilu, s katerim se je vozil smalec »Fimskih novosti« iz Beograda.

Brez preverjenosti točitosti te trditve je vodstvo dirke prepovedalo avtomobilu, da bi se naprej spremljal dirko. Kaj se je dejansko zgodilo? Reporter »Fimskih novosti« je resda na etapi Bled-Ljubljana vozil pred našo ekipo. Toda oddaljen je bil od nje najmanj okrog deset metrov, če ne več. Razen tega je bil njegov avtomobil precej majhen in nizek, tako da na tej razdalji res ni mogel vozati rezati zraka. Pa pustimo to. Naj bo celo sklep vodstva pravilen. Toda potem nastane drugo vprašanje: Čemu nedoslednost?

Vodja jugoslovskega moštva Spajić je prijavil nemškega vozača Reitzja, ki ga je baje nemški avtomobil na poletni Pulj-Koper vlekli tri do štiri kilometre, če ne celo več. Reitz je potem avtomobil zapustil in nadaljeval vožnjo.

Prijava je bila izročena. Pri tem je tudi ostalo. Vprašujemo se, ali ni to nedoslednost? Če ukrekajo proti nemcu, je treba ukrepati tudi proti drugemu. Zlasti če je šlo, kakor kaže, za težji primer.

Zato je takšna nedoslednost popolnoma nejasna in skorajda ne razumljiva. Sodimo, da je treba ravnati z vsemi enako, seveda glede na obseg kršitve tekmovalnih predpisov.

Na koncu menimo, da bi bilo potrebno, da bi vodstvo ekipe temu posvetilo na prihodnjih dirkah malo več pozornosti.

AUSTRIA : DINAMO 3:1

Dunaj, 15. avg. — Danes je bila v Pratu odigrana tekma med Austrijo in Dinamom v okviru Garshoppersovega pokala. Zmagala je Austrija s 3:1 (3:1).

Novo slovenska rekorda

Celje, 15. avg. V atletskem dvoboju med celjskim Kladivarjem in Odredom (Lj.) je zmagal Kladivar z 68:59. Najboljši rezultat je dosegel Pokorn (Oj), ki je skočil v daljino 7,26 m, kar je nov slovenski rekord in najboljši letošnji rezultat v državi. Rekord je dosegel tudi Hanc na 3000 m, 15:08,2.

LOKOMOTIVA — MONTAŽNO 50:39

Zagreb, 15. avg. — Včeraj se je v Zagrebu zabeležila 1. kolo zahodne skupine košarkarske lige. V prvi tekmi je Lokomotiva premagala Montažno s 50:39 (21:10).

Profil zadnje osme etape

NAŠI NOGOMETASI NA DALJNEM VZHODU

40 ur potovanja z letalom

Jugoslovska reprezentanca bo imela v Indoneziji 5 tekem — Jugoslovani bodo prvi Evropejci, ki bodo gostovali na Javi

Naša nogometna reprezentanca bo pojuriranjem odpotovala v Indonezijo. To je doslej najdaljše potovanje naših nogometašev z letalom. Od Beograda do Djakarte bodo potekali prek Sijona, Pariza, Londona, Rima, Kaira, Karaja, Ranguna in Bangkoka, dokler ne bodo prispeli v Djakarto, kjer bodo odigrali prvo tekmo. V treh dneh bodo potovali z letalom kakih 40 ur do te daljine in zelo malo znane dežele. To bo ena najzanimivejših turnej naših nogometašev. Naši nogometaši bodo prvi Evropejci, ki bodo gostovali v Indoneziji. Pred vojno so v tej daljni azijski deželi gostovali z druge celine samo Avstralcji, ki so odigrali tamkaj eno tekmo.

Za naše nogometaše, ki so prepotovali vso Evropo, bili v Aziji, Afriki, Avstraliji, Južni Ameriki, bo to težavna preizkušnja. Naša mlada enajstletica je dobila nalogo, da v tej daljnovzhodni deželi zastopa naš in hkrati evropski nogomet.

NAŠI NOGOMETASI BODO IMELI PET TEKEM

Na turneji po Indoneziji nas bodo zastopali: Krivokuća, Antić, Glogradjić, Jurisko, Lazarevski, Borzani, Klajić, Davidović, Ognjanov, Jocić, Milutinović, Rodinski, Pašić, Ognjanović in Mujić. Našo reprezentanco bodo vodili Rato Dugonjić, Vlado Kanižević, dr. Mihajlo Andrejević, Aleksandar Tirnanić in trener Toni Pogacnik.

Določeno je že razpored tekem naše reprezentance v Indoneziji. Naši nogometaši bodo prispeli v Djakarto 21. t. m., kjer bodo imeli prvo tekmo z indonezijsko reprezentanco dne 23. avgusta. V Surabaji bodo igrali 26. avgusta in Semerang 29. avgusta z reprezentanco teh pokrajin. Zadnji dve tekmi 30. avgusta in 2. septembra bodo vnovič odigrali v Djakarti. Nasprotnika na teh tekmah še niso znana.

MESTA, KJER BODO TEKME

Vse tekme bodo igrali v mestu na otoku Javi, kjer temperatura toplih avgustovskih dneh ni višja od 35 do 37 stopinj.

Guzel in Črepinšek zmagala v predturnirju

Predtekmovanje letošnjega mladinskega prvenstva Slovenije v Novem mestu je zaključeno. V prvi skupini je zmagal mojstrski kandidat Leo Guzel (Mb) 8,5, Draksler (Celj) in Kiserl (Kranj) 7,5, Malosić (Ml) 6, Kac (Mb), Vesperl (Lj) 5, Siferl (Trzin), Gabrovšek (Lj) 4,5, Studičnik (Mb) 3, Sterl (Nm), Kušar (Zalec) 2 točki.

V drugi skupini je zmagal Črepinšek (Mb) 8,5, Tomšič (N. Gorica), Stupica (Lj) 7,5, Vavpetič (Domžale), Perdan (Lj), Plavšak (Celje) 7, Rožič (Mb) 5, Novak (Mb) 4,5, Sila (Nm) 3,5, Bolčina (Lj) 3,5, Baudek 3, Medić (Nm) 2,5 točki.

Po peti vsake skupine se je uvrstilo v finalni turnir, ki prične danes, Draksler in Siferl sta dosegla prvo kategorijo.

NAJVEČJA AMATERSKA KOLESARSKA DIRKA V EVROPI

SOBOTA 15. AVGUSTA Ljubljana—Maribor

Francoz Blondelle prvi v Mariboru

REITZ VODI MED POSAMEZNIKI, BELGIJA PA V MOŠTVENEM GENERALNEM VRSTNEM REDU

Etapa brez razburljivih dogodkov in tempa — Vozači so vozili kot da spijo — Bonny, zmagovalec Vršiča, odstopil — »Mrtvi tek« Reitzja in Petroviča

Maribor, 15. avg. Na VII. etapi Ljubljana—Maribor (143 km) je startalo 42 vozačev. Bonny je pred startom odstopil. Popoldne se je namreč nenadoma dvakrat onesvestil in ni bil zmožen nadaljevati dirke. Njegov nepričakovani odstop, kateremu so vzrok napori pri vzponu na Vršič, pomeni precejšnje presenečenje.

Danes je bila vsa pozornost usmerjena na dva vozača, na Reitzja in Petroviča, od katerih prvi nosi rumeno majico.

Tempo dirke je bilo zelo slab, Jugoslovani niso preveč hiteli, ker so čakali na Ročiča, ki je imel okvaro.

BOGOVIČ PRVI NA VRHU TROJAN

Na vrh Trojan, kjer so imeli trije vozači priložnost, da nekaj »zaslužijo« pri bonifikaciji, je bil plasman naslednji: Bogovič (Hrvatska), Blondelle (Francija), Reitz (Nemčija) in Petrovič (Jugoslavija). Tako je Reitz dobil dragoceni 15 sekund bonifikacije. Tako za Trojanami je Ročič znova imel okvaro na kolesu. Čakala sta ga Petrovič in Bulatović. Ročič res nima sreče.

WANDERLINDNOVA IN BLONDELLOVA SMOLA

Belgijec Wanderlinden in Francoz Blondelle sta pred ciljem zapustila skupno skupino. To jima je zlahka uspelo. Kmalu za tem sta storila isto Francoza Chapuis in Lebour.

Pri 95. kilometru sta imela Wanderlinden in Blondelle pet minut prednosti pred glavno skupino.

Vodja nemške ekipe se je iz avtomobila jezil in kričal na svoje vozače, zlasti na Reitzja: »Kakšna vožnja je to? Mar je to dirka?«

USPAVAJOČA VOZNAJA

Glavnina vozačev, v kateri sta bila dva velika favorita, je vozila skorajda kot da spi. Reitzu se ni mu-

dilo. Vozil je skupaj s Petrovičem, imel pa je 15 sekund prednosti, ki jih je kot tretji dobil na vrhu Trojan.

Zmagovalec Vršiča Bonny

Včasih vozijo tekmovalci samo po 10 km na uro. Medtem prvi »begunci« povečujejo razdaljo, ki znaša že 16 minut.

KONČNO: PETROVIČEV »POBEG«

Na nekem klancu, 20 km pred ciljem se je Petrovič končno za nad 30 m »odtrgal« od Reitzja. Pred njim je bilo sicer 13 »beguncev«, toda ti zanj niso bili važni in nevarni.

Daleč spredaj sta se Vanderlinden in Blondelle približevala s hitrostjo 40 km na uro cilju.

Toda Petroviča so hitro »ujeli«. Tako je propadel zadnji in edini poskus »pobega« v tej etapi.

Vrstni red na cilju v Mariboru je bil naslednji: 1. Blondelle (Fr.) 3:55:11, 2. Vanderlinden (B) 3:55:11, 3. Chapuis (Fr.) 3:57:56, 4. Lebruge (Fr.) 3:57:56, 5. Koilers (Niz.) 4:00:35, 6. Gruber (Nemčija) 4:00:44, 12. Bogovič (Hrv.) 25. Petrovič (J), 26. Reitz (N.), Reitz in Petrovič sta prispela na cilj v mrtvem teku 4:03:27.

Po današnji etapi vodi v splošnem plasmanu še nadalje Nemec Reitz z 26:29:13, pred Petrovičem 26:32:02. Na tretjem mestu je Wan Kerckhove (B) 26:41:27, četrti je Jennes (B) 26:42:35.

(Fr.) 3:57:56, 4. Lebruge (Fr.) 3:57:56, 5. Koilers (Niz.) 4:00:35, 6. Gruber (Nemčija) 4:00:44, 12. Bogovič (Hrv.) 25. Petrovič (J), 26. Reitz (N.), Reitz in Petrovič sta prispela na cilj v mrtvem teku 4:03:27.

Po današnji etapi vodi v splošnem plasmanu še nadalje Nemec Reitz z 26:29:13, pred Petrovičem 26:32:02. Na tretjem mestu je Wan Kerckhove (B) 26:41:27, četrti je Jennes (B) 26:42:35.

PRED SVETOVNIM SAHOVSKIM PRVENSTVOM

Predstavljamo vam kandidate

Od 28 kol šahovskega veleturnirja kandidatov za svetovnega prvaka bodo 8 prvih odigrali v Schaffhausenu, ostala pa v Zürichu. Po dosedanjih vesteh bo po dokončni odpovedi Američana Reshewskega sodelovalo 14 velemojstrov: Najdorf, dr. Euwe, Gilgorić, Szabo, Stahlberg, Keres, Smislov, Boleslavsky, Bronstein, Kotov, Keller, Petrosjan, Talmanov in Averbach. Po zadnjih vesteh je več predlogov, da bi se število udeležencev povečalo na 16, toda o tem bo odločil naslednji kongres Mednarodne šahovske federacije, ki prične z delom 23. avgusta v Švici.

Do pričetka veleturnirja kandidata vam bomo predstavili vse udeležence. Pričnemo z argentinskim velemojstrom Najdorfom.

MIGUEL NAJDORF

Najdorf je rojen 15. aprila 1910 v Varšavi. Njegovi glavni uspehi od leta 1948 so:

- 1945: Groningen deli 4. in 5. mesto s Szabojem, Barcelona 1. mesto. 1947: San Paolo 2. mesto (1. Elliskses), Mar del Plata 1. mesto, Buenos Aires 2. mesto (1. Stahlberg). Svetovni rekord v igri na slepo: 45 partij igral, 39 dobil, remiziral 4 partije. 1948: Mar del Plata 1. mesto, Benetke 1. mesto, Mar del Plata 4. in 5. mesto. 1949: New York 2. mesto (1. Fine), dvoboj z dr. Trifunovićem 6:6. 1950: Dvoboj z Boibochanom 5,5:4,5, Bled 1. mesto, Amsterdam 1. mesto. 1951: New York 2. in 3. mesto (1. Reshewsky). 1952: Kuba 2. mesto (1. Reshewsky), dvoboj z Reshewskym 7:11. 1953: Mar del Plata 2. mesto (1. Gilgorić), dvoboj z Reshewskym 9:11.

Pomoč Hajduka splitskim klubom

Split, 14. avgusta. Nogometni klub Hajduk je dal klubom in društvom v Splitu denarno pomoč, in sicer: TVD Partizani 50 tisoč, plavalnemu klubu 50 tisoč, veslaškemu klubu Gussar 18 tisoč, plavalnemu klubu Jadran 60 tisoč, košarkarskemu klubu Split 50 tisoč, rokometnemu klubu Marjan 50 tisoč in plavalnemu klubu KOK 50 tisoč.

Ta tovariška gesta Hajduka, ki v mešah svojih zmoglosti pomaga pasivnim športom, zasluži vso pohvalo.

Današnji športni program

- LJUBLJANA: Ob 16:30: Finalna nogometna tekma za pokal maršala Tita Branik: Odrad. Ob 20: Polfinalna košarkarska tekma Lokomotiva: ASK. Igrišče pod Cekinovim gradom. MARIBOR: Ob 19: V Ljudskem vrtu odbojgarska tekma reprezentanca Jugoslavije: Branik. Ob 12:30: Start na Partizanski cesti poslednje osme etape kolesarske dirke »Po Hrvatski in Sloveniji«. Ob 16:30: Na stadionu Železnica kvalifikacijska tekma za vstop v hrvatsko-slovensko ligo Izola: Železnica (Maribor). KROPA: Ob 14: Slovenska otvoritev kopaljšča. KRSKO: Tradicionalne konjske dirke v okviru kmečkega praznika.

STUDENTSKE IGRE

Jugoslovani najboljši v waterpolu

Darko Krnjajič v finalu

Na mednarodnem študentskem športnem tednu v Dortmundu je bilo danes zaključeno tekmovanje v waterpolu. Zadnji rezultati: Egipt — Belgija 9:2 (2:1), Nemčija — Luxemburg 17:0 (10:0).

Končni plasman: Jugoslavija 8 točk (31:11), Nemčija 4 točke (23:18), Belgija 2 točki (20:17), Luxemburg brez točke (2:72).

V metu krogle so je Jugoslovani Darko Krnjajič kvalificiral za finalno tekmovanje, ki bo v nedeljo. Rezultati predtekmovanja: Luther (Nemčija) 14:59, Farach (Britanija) 13:92, Pino (Španija) 13:11, Oberbach (Nemčija) 13:05, Koima (Japonska) in Krnjajič 12:76.

Dortmund, 16. avg. — Rezultati tekem nogometnega turnirja: Egipt — Japonska 3:0 (3:0), Belgija — Posarje 2:1 (1:0), Nemčija — Švica 2:0 (2:0), Končni plasman: 3. Nemčija, 4. Švica, 5. Egipt, 6. Japonski, 7. Belgija, 8. Posarje.

JUGOSLAVIJA: ŠPANJA 1:0 Dortmund, 15. avg. V finalni tekmi nogometnega turnirja študentskih športnih iger vodi Jugoslavija z 1:0.

V teku na 500 m ovire je Milka Babovičeva dosegla nov državni rekord v času 11,7.

EVROPSKO VESLAŠKO PRVENSTVO

Naš četverec s krmarjem se ni uvrstil v finale

Kopenhagen, 15. avg. Jugoslovanski četverec s krmarjem se ni uvrstil v finale.

RADIO BEOGRAD razpisuje natečaj ZA GLAVNEGA UREDNIKA GLASBENEGA PROGRAMA

Potrebna je glasbena akademija ali konservatorij ter ustrezna glasbena praksa.

Kdor se želi udeležiti natečaja, naj pošlje tudi svoj življenjepis z opisom dosedanjega službovanja. Zasluzek po tarifnem pravilniku. Prijavitelj se je treba do 1. septembra 1953.

Radio Beograd Bilevdarska 2. 3311-1-2

INDUSTRIJSKO PODJETJE »Mačva« V BANJI KOVLJACI potrebuje: Samostojnega strojnika za stabilne parne kotle do 200 ks. V posebej pridelo prošili z opravljenim izpitom in najmanj petletno prakso. Stanovanje zagotovljeno. Kvalificiranega brusilca orodja za industrijsko obdelavo lesa. Večje število kvalificiranih mizarjev (ročnih in strojnih). Zasluzek po tarifnem pravilniku. Pismene pogudbe z obširnimi opisom dosedanjega službovanja in svoje pogoje pošljite na gornji naslov. 3247-1-2

STUDENTSKE IGRE

Jugoslovani najboljši v waterpolu

Darko Krnjajič v finalu

Na mednarodnem študentskem športnem tednu v Dortmundu je bilo danes zaključeno tekmovanje v waterpolu. Zadnji rezultati: Egipt — Belgija 9:2 (2:1), Nemčija — Luxemburg 17:0 (10:0).

Končni plasman: Jugoslavija 8 točk (31:11), Nemčija 4 točke (23:18), Belgija 2 točki (20:17), Luxemburg brez točke (2:72).

V metu krogle so je Jugoslovani Darko Krnjajič kvalificiral za finalno tekmovanje, ki bo v nedeljo. Rezultati predtekmovanja: Luther (Nemčija) 14:59, Farach (Britanija) 13:92, Pino (Španija) 13:11, Oberbach (Nemčija) 13:05, Koima (Japonska) in Krnjajič 12:76.

Dortmund, 16. avg. — Rezultati tekem nogometnega turnirja: Egipt — Japonska 3:0 (3:0), Belgija — Posarje 2:1 (1:0), Nemčija — Švica 2:0 (2:0), Končni plasman: 3. Nemčija, 4. Švica, 5. Egipt, 6. Japonski, 7. Belgija, 8. Posarje.

JUGOSLAVIJA: ŠPANJA 1:0 Dortmund, 15. avg. V finalni tekmi nogometnega turnirja študentskih športnih iger vodi Jugoslavija z 1:0.

V teku na 500 m ovire je Milka Babovičeva dosegla nov državni rekord v času 11,7.

EVROPSKO VESLAŠKO PRVENSTVO

Naš četverec s krmarjem se ni uvrstil v finale

Kopenhagen, 15. avg. Jugoslovanski četverec s krmarjem se ni uvrstil v finale.

RADIO BEOGRAD razpisuje natečaj ZA GLAVNEGA UREDNIKA GLASBENEGA PROGRAMA

Potrebna je glasbena akademija ali konservatorij ter ustrezna glasbena praksa.

Kdor se želi udeležiti natečaja, naj pošlje tudi svoj življenjepis z opisom dosedanjega službovanja. Zasluzek po tarifnem pravilniku. Prijavitelj se je treba do 1. septembra 1953.

Radio Beograd Bilevdarska 2. 3311-1-2

INDUSTRIJSKO PODJETJE »Mačva« V BANJI KOVLJACI potrebuje: Samostojnega strojnika za stabilne parne kotle do 200 ks. V posebej pridelo prošili z opravljenim izpitom in najmanj petletno prakso. Stanovanje zagotovljeno. Kvalificiranega brusilca orodja za industrijsko obdelavo lesa. Večje število kvalificiranih mizarjev (ročnih in strojnih). Zasluzek po tarifnem pravilniku. Pismene pogudbe z obširnimi opisom dosedanjega službovanja in svoje pogoje pošljite na gornji naslov. 3247-1-2

PONOVO ZNIŽANJE CEN PIRELLI GUMA! MERKUR IMPORT-EKSPORT-ZAGREB

Berite »PANORAMO« najnovejši ilustrirani zabavni časnik,

ki priobčuje zmeraj kaj novega. »PANORAMA« priobčuje na najzanimivejši način doslej neobjavljeno gradivo o deželah in običajih, naravnih pojavih, najnovejših pridobitvah s področja tehnike in razne zanimivosti.

Ali ste brali roman »Melisa« slovečega angleškega pisatelja Johna Curwooda? Če niste, bo »PANORAMA« tista, ki bo ta popularni roman priobčevala v nadaljevanjih.

Če se ukvarjate z enigmatiko, vas bo »PANORAMA« tudi v tem oziru zadovoljila. Če ste dobri enigmati, vas bo »PANORAMA« nagradila. »PANORAMA« organizira za svoje bralce-enigmatične tudi dva velika nagradna natečaja.

Če vas zanimajo stripi, vas bo »PANORAMA« tudi v tem oziru zadovoljila — Kristof Kolumb, Bim in Bum, Marta in Vine, »Tarzan« in drugi so osebnosti, ki jih bo »PANORAMA« priobčevala na svojih straneh.

Zvedeti kaj novega nikoli ni drago. Zato ne zamudite priložnosti in kupujte »PANORAMO«, ki jo dobite po zelo zmerni ceni v vseh prodajalnah časnikov.

Naročila pošiljajte na

NOVINSKO IZDAVAČKO PODUZEČE »DNEVNIK«, NOVI SAD, J. DJORDJEVIĆA 2. Tekoči račun št. 300-T-254 podružnica Narodne banke, Novi Sad.

JESENIŠKI »STRELSKI TEDEN«

Na Jesenicah se je začel večeraj popoldne »Strelski teden« poveljstvom narodnega heroja, polkovnika JLA in predsednika Strelske zveze Slovenije Klanjščka-Vasje. Teden, ki ga je organizirala jeseniška strelska družina narodnega heroja Matije Verdnička-Tomaža, se je začel s tabornim ognjem in kresovi, v nedeljo pa bo ob 9. uri dopoldne otvoritev strelšča in parka ter razvite društvene prapora. Med tednom pa bodo vsak dan strelske vaje posameznikov in moštven Gorenjske.

stadijon pa je zgrajen iz bambusa. Iz Djakarte, mesta na zahodni Javi, bodo naši nogometaši odpotovali v Semerang, glavno mesto istoimenske pokrajine. To je tretje največje mesto Jave in eno izmed največjih pristanišč v Indoneziji. Leži kakih 255 km od Djakarte. V tem mestu, ki ima približno 220.000 prebivalcev žive Evropejci in Kitajci.

JESENIŠKI »STRELSKI TEDEN«

Na Jesenicah se je začel večeraj popoldne »Strelski teden« poveljstvom narodnega heroja, polkovnika JLA in predsednika Strelske zveze Slovenije Klanjščka-Vasje. Teden, ki ga je organizirala jeseniška strelska družina narodnega heroja Matije Verdnička-Tomaža, se je začel s tabornim ognjem in kresovi, v nedeljo pa bo ob 9. uri dopoldne otvoritev strelšča in parka ter razvite društvene prapora. Med tednom pa bodo vsak dan strelske vaje posameznikov in moštven Gorenjske.

Portland. — Ameriška plavalnica Green je dosegla nov svetovni rekord v plavanju na eno miljo z rezultatom 23:03,4. Prejšnji rekord je imela Ilvegerieva (Danska) 23:11,5.

MEDNARODNI NOGOMETNI SODNIKI ZA PRIHODNJO SEZONO

Beograd, 14. avg. — Na plenumu Zveze nogometnih sodnikov Jugoslavije so bili naslednji sodniki izvoljeni za mednarodne: Podubski, Lemesić, Stefanović, Romčević in Matunčić. Njihovi namestniki pa so Vlačić, Damjanin in Eperit.

Filatelistična društva z Bleda, Jesenice in Radovljice bodo priredila na Bledu od 15. do 25. avgusta prvo gorenjsko filatelistično razstavo. Razstava bo prva te vrste v zgodovini filatelije na Gorenjskem, ter bo hkrati pregled dosedanjega dela vseh teh društev.

KRATKE VESTI

Moskva. — Dinamo iz Moskve se je uvrstil na čelo lestvice nogometnega prvenstva SZ. To močvito ima točko več kot Spartak iz Moskve, ki

stanišč na Javi ter najpomembnejših trgovskih središč. V drugi svetovni vojni je bila to ena poslednjih posojank nizozemske obrambe na Javi njeno pristanišče pa je bilo leta 1942 silno razdejano zaradi bombardiranja.

Tretje mesto, kjer bodo gostovali jugoslovanski nogometaši, je Surabaja na vzhodni Javi — glavno mesto istoimenske pokrajine. To je morsko pristanišče ob ustju reke Kari Mus Steje približno 350.000 prebivalcev in je drugo največje mesto v Indoneziji. To je eno izmed največjih pristanišč na Javi ter najpomembnejših trgovskih središč. V drugi svetovni vojni je bila to ena poslednjih posojank nizozemske obrambe na Javi njeno pristanišče pa je bilo leta 1942 silno razdejano zaradi bombardiranja.

stanišč na Javi ter najpomembnejših trgovskih središč. V drugi svetovni vojni je bila to ena poslednjih posojank nizozemske obrambe na Javi njeno pristanišče pa je bilo leta 1942 silno razdejano zaradi bombardiranja.

JESENIŠKI »STRELSKI TEDEN«

Na Jesenicah se je začel večeraj popoldne »Strelski teden« poveljstvom narodnega heroja, polkovnika JLA in predsednika Strelske zveze Slovenije Klanjščka-Vasje. Teden, ki ga je organizirala jeseniška strelska družina narodnega heroja Matije Verdnička-Tomaža, se je začel s tabornim ognjem in kresovi, v nedeljo pa bo ob 9. uri dopoldne otvoritev strelšča in parka ter razvite društvene prapora. Med tednom pa bodo vsak dan strelske vaje posameznikov in moštven Gorenjske.

Portland. — Ameriška plavalnica Green je dosegla nov svetovni rekord v plavanju na eno miljo z rezultatom 23:03,4. Prejšnji rekord je imela Ilvegerieva (Danska) 23:11,5.

DNEVNE NOVICE

Množične organizacije terena Prule prejeajo danes, 16. t. m., od 9. do 11. ure pionirsko tekmovalno z avtomobilski in s skiroji na Prulah. Po tekmovalju razdelitev nagrad in razjanje. Množične organizacije terena Prule.

Medicinska visoka šola v Ljubljani splošna: 1. Prijave za izpite v jesenskem roku bosta sprejemala dekanata od 20. do 29. avgusta t. l. 2. Izpiti v jesenskem roku bodo od 1. IX. do 15. X. t. l. 3. Vpisovanje: v I. letnik 5. in 6. X., v II. letnik 7. in 8. X., v III. letnik 9. in 10. X., v IV. letnik 12. X., v V. letnik 15. X. t. l. 4. Pričetek predavanj bo 15. X. t. l. 5. Slušatelje opozarjamo, da bomo izdajali v prihodnjem letnem letu običajne objave za znanstvene vožnje le slušateljem, ki bodo predložili potrdilo pristojnega ljudskega odbora o stalnem bivališču.

Danes sveže morske ribe v ribarni.

DANES IN JUTRI KINO

KINO UNION: Ameriški film »Sužnja preteklosti«. Brez tednika. Predstave ob 16. 18.30 in 21.

KINO KOMUNA: Angleški film »Dolgo je pomnil«. Tednik. Predstave ob 16. 18 in 20.

KINO SLOGA: Angleški film »Izobčenež z otokova«. Tednik. Predstave ob 18. 18 in 20. Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 9. do 11. ure ter od 14.30 dalje.

KINO Siska: Ameriški film »Pet prstov«. Tednik. Predstave ob 16. 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO TRIGLAV: Amer. film »Podvodna četa«. Tednik. Predstave ob 16. 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

LETNI KINO TIVOLI: Angleški film »Mreža«. Tednik. Predstava ob 20.

LETNI KINO BEŽIGRAD: Ameriški film »Rebecca«. Tednik. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic v letnih kinematografih eno uro pred pričetkom predstave.

LETNI KINO DOM MILICE: Angleški film »Pet prstov«.

CELJE UNION: Amer. film »Paula«. CELJE DOM in LETNI: Avstrijski film »Niki«.

BLD: Avstrijski film »Maja v tanci«.

KAMNIK: Avstrijski film: Eva podeduje rajb.

ZADOBROVA: Ameriški film »Tarzan med lovci«.

VEVCE: Angleški film »Ljubezjen je lepa«.

DOMZALE: Jugoslovanski film »Vsi na morje«.

JESENICE: RADIO in LETNI: Amer. film »Pohod v džungla«. FLAVZ: Amer. film »Zlomljena puščica«. KOROSKA BELA: Franc. film »Prepovedane igre«.

KRANJ: STORŽIČ: Amer. film »Konec svetla«. PARTIZAN: Amer. film »Konec svetla«. SVOBODA: Amer. film »Velika reka«.

18.00 Za dobro voljo! (sodeluje trio Dorko Skoberne) - vmes ob 18.30 do 18.45 Radijska reportaža - M. Merčun: Triglav - 19.00 Radijske reklame - 19.10 Zabavna glasba - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Vincenzo Bellini: Mesečnica, opera v dveh dejanjih - vmes ob cca 21.00 Sportna poročila - 22.00 Napoved časa, poročila in pregled sporeda za naslednji dan - 22.15 Zabavna in plesna glasba - sodeluje Zabavni orkester Radia Ljubljana pod vodstvom Bojana Adamiča - 22.55-23.00 Lahko noč - 23.00-24.00 na valu 327,1 m; Oddaja Radia Jugoslavija za tujino (prenos iz Zagreba).

RADIO KOPER

Nedelja, 16. avgusta: 8.15 Slovenske narodne - 8.30 Za naše kmetovalce - 9.00 Mladinska oddaja: Snelgijca ter pogovor s pionirji - 13.45 Glasba po željah - 15.00 Od Triglava do Jadrana - 17.00 Radijski festival primorskih in tržaških pevskih zborov - tekmovalno - VII. oddaja - 17.30 Glasba po željah v hvalnični - 18.15 Jurina in Franina - 18.30 Iz slavnosti ob odkritju spomenika padlim v Gorjanskem.

V LJUBLJANI SO SE POROČILI:

Bivši univ. profesor dr. Boris Furlan in gospodinja Frančiška Magušar, mizar, pom. Janez Jereb in gospodinja Marija Ogrin, novinar Ferdinand Žužek in uslužbenka Ksenija Kramaršič, skladiščni delavec Franc Petkovšek in posestnica Albina Kačar, avtomehaničar Roman Rojc in nameščenka Kristina Zakrajšek, krojač Jožef Šuštar in snažilka Pavla Dolenc, posestnik Alojzij Antonič in učiteljica Ivana Maver, mlinar Anton Smole in delavka Terezija Koper, posestnik Alojzij Verbič in posestnica Terezija Lavrh, delavec Ludovik Česnovar in delavka Marija Potokar, krovec Alojzij Poženel in čevljarica pom. Ivana Spendal, železničar Frančišek Černoša in delavka Marija Škubic, višji javni tožilec Stanko Furlan in nameščenka Noveja Podreka, nameščenec Stanimir Mršol in nameščenka Sonja Cepirio, mehanik Anton Bizjan in navijačka Alojzija Božnar, organ LM Mihael Lokar in tkalka Marija Presnetnik, stavec Wilhelm Schmitz in nameščenka Viljemina Heluš, nameščenec Miloš Kadunc in nameščenka Lopusava Opara, prometnik Florijan Rebol in trg. pomočnica Ana Berkopec, uslužbenec Anton Hraštelj in uslužbenka Miljana Milosavljevič, električar Bogomil Golob in šivilja Kristina Keržin, inž. Rudolf Klatzer in bolničarka Jožefa Accetto, mizar Lovrenac Košnjanič in nameščenka Stanko Hacin in nameščenka Marija Krapec, električar Peter Kuclar in šivilja Helena Kralj, kovinostругar Paveh Peteh in gospodinja Marija Zabužek, strok. učitelj Jožef Krstjan in krojačica Stanislava Lančar, mizar Ivan Rozman in krojačica Jožefa Ljubič, str. tehnik Franc Alaj in nameščenka Cvetka Očepek, trg. poslovodja Dušan Rahne in trg. pom. Serafina Naglič, oficir JLA Radoš Raonič in uslužbenka Marija Pristovnik, študent Franc Rihtar in študentka Alojzija Luglio, ključavničar Stojan Stanojevič in delavka Sava Zorič, delavec Ljubomir Vukčević in delavka Ljudmila - šivilja, šofer Anton Jakšič in nameščenka Ljudmila Bregant, kmet Franc Muli in delavka Roza Gilha, uslužbenec Alojzij Paik in delavka Veronika Gruđen, nameščenec Anton Merhar in trg. pom. Marija Zupančič, abs. filozof. Leopold Stanta in učiteljica Vida Steblaj, tesar Karl Dolanec in bolničarka Ana Strava, železničar Alojzij Pirnat in gospodinja Marija Strava, učitelj Milan Vrežec in nameščenka Marija Božič, inž. tehnik Vladimir Gošnik in geometer Danijela Mežnaršič, električar Jožef Kološa in delavka Vojka Jugovič, ilvar Franjo Vurušič in delavka Ljudmila Sepič.

DROBNI OGLASI

STROKOVNO NEGOVALKO sprejmemo za dva otroka ali žensko, ki ima izkušnje v negi in vzgoji otrok. Naslov pošljite ogl. oddelku »Borbe«, Kardeljeva 31. Beograd, pod »izkušena negovalka«, 0782 1-3

OTROSKI VOZICEK z dečjo opremo prodam. Ogled v nedeljo od 10. do 12. ure, čez teden od 15. do 17. ure Zarnikova 9/II levo, Ljubljana. 1108

RAČUNOVODKINJO, samostojno, z večletno prakso sprejemamo takoj v naše podjetje. Pismene ponudbe je poslati na podjetje »Odeja«, Skofja Loka, Gorenjsko. 646

KVALIFICIRANE ZIDARJE išče za takojšen nastop ustanova Mestna kanalizacija, Ljubljana. - Služba stalna, delo akordno, plača po tarifnem pravilniku. Samska stanovanja zagotovljena. 647

PRIGOLICO ZA TRAKTOR na dva kolesa, nosilnosti 4,5-5 tone, kupi Poljoprivredna zadruga iz Lučkog, pošta Hrvatski Leskovac.

*KOMISIJA - invalidsko podjetje s svojimi poslovalnicami Stari trg št. 4 in 9, Ciril Metodovi 16 sprejema v komisijsko prodajo razne predmete, in sicer: harmonike, računske stroje, šivalne stroje, radio-aparate. Istočasno sprejemamo vse galanterijsko in tekstilno blago. Pridite in se prepričajte pri nakupu in prodaji gornjega blaga in predmetov, ker pri nas s cenami močno konkuriramo vsem ostalim trgovinam. 611

VESTNI VODOVOD MOSTAR ima na zalogi večjo količino porcelanastih ploščic 15x15x6 po zelo ugodni ceni. Interesenti naj se obrnejo na naslov: Gradski vodovod Mostar telefon št. 337. 3161 1-3

PERFEKTRNA KUHAJA sprejmemo takoj Plača po uredbi Pismene ponudbe pošljite takoj na Oficirsko restavracijo, Postojna. 638

OBRO OHRANJEN PIANINO ku otm Plačam po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku. 634

PREMLJENO SOBO v Ljubljani iščem Ponudbe na upravo »Ljudske pravice - Borbe«. 1104

... umrli in rodili pa od 8. do 15. t. m.:

Rudi Cagran, 30 let; Marija Tomc roj. Nograšek, 75 let; Jože Zuran, 61 let; Angela Ruprecht, 71 let; Janez Rožič, 41 let; Terezija Koritnik roj. Ušić, 45 let; Anton Prebil, 72 let; Pavla Celjč roj. Marinič, 68 let; Lucija Jerman roj. Trnovc, 70 let; Terezija Renčelj roj. Novak, 83 let; Zvonko Vasiljevič, 3 mesece, Istok Kranjc, 3 mes.; Olga Očepek, 3 mes.; Aleksander Paulin, 14 let; Terezija Pokovec, 83 let; Karel Meseč, 85 let; Mara Marn roj. Glumac, 54 let; Terezija Pretnar roj. Tonec, 88 let; Florjan Velepčič, 49 let; Franc Kreč, 90 let; Alojz Maček, 54 let; Franc Tul, 50 let; Lotrič - deklica, 6 dni; Tinka Zorec roj. Cuk, 47 let; Ivana Hvasnja, 75 let; Ana Medoš roj. Kizur, 53 let; Helena Justin roj. Pehani,

CELJSKE VESTI

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA DEZURNA SLUŽBA V CELJU

16. avgusta tov. dr. Sešek Maks. Celje, Ljubljanska cesta 36.

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS

Stanje dne 15. avgusta: Nad Srednjo Evropo se še vedno ohranjuje področje visokega zračnega pritiska, katero povzroča lepo, suho, toplo vreme. Od severozahoda pa pritekajo hladnejše zračne gmote, katere bodo že v prihodnjih dneh povzročile delno poslabšanje vremena.

Danes ob 16. uri je bilo v Sloveniji in Jugoslaviji delno oblačno vreme. Na Jadranu so bile temperature med 26° in 28°.

V Ljubljani je ob 10. uri znašal zračni pritisk 738,3 mm, temperatura zraka 22,2°, minimalna temperatura 12,1°, relativna vlaga 60%.

Napoved za nedeljo, 16. avgusta: Se pretežno lepo vreme z delno oblačnostjo. Zjutraj po kotlinah megla. Temperatura ponoči 8 do 10°, podnevi 23 do 30°.

78 let; Marija Veber, 63 let; Florjana Windisch, 67 let; Jože Zupan, 60 let; Janko Mlakar, 79 let. - Umrlih 31.

Od 8. do 15. avgusta 1953 je bilo v Ljubljani rojenih 96 otrok. Od teh je rojenih 49 otrok, katerih starši imajo stalno bivališče v Ljubljani, in sicer 25 dečkov in 24 deklic.

Rojstva in smrti v Mariboru-mestu

Rodile so: Matilda Kovačević, 19 let, brusilka, Slov. Bistrica - Zarka; Marija Kladnik, 34 let, gospodinja, Ruše - Milana in Branka; Alojzija Mažera, 28 let, gospodinja - Andreja; Marija Telchman, 24 let, tkalka - Alberta; Elizabeta Knupič, 23 let, delavka, Polički vrh - Lidijo; Ana Hanžič, 31 let, gospodinja, Ceršak - Ano; Marija Znidar, 37 let, gospodinja, Sesterže - Slavka; Terezija Haluzan, 25 let, polj. delavka, Polički vrh - Slavka. - Umrli sta: Terezija Jerič, otrok; Friderik Binder, 77 let, zlatar.

TRGOVSKO PODJETJE

KURIVO

LJUBLJANA, MASARYKOVA C. 15/II

nudi cenjenim odjemalcem v poslovalnicah na

Vilharjevi cesti
Tržaški cesti
Dolenjski cesti
Tesarski ulci in
v Polju pri Ljubljani

bukova drva A klase po 2050 din za 1 prm
hrastova drva po 1800 din za 1 prm
bukova drva C klase po 1450 din za 1 prm

Pohitite z nakupom!

Prodajamo tudi premog iz vseh slovenskih rudnikov po najnižji ceni

Uprava doma

»VINKA DOBAJA«

DUPLICA PRI KAMNIKU razpisuje

mesto vzgojitelja

Prednost imajo kandidati z večletno prakso, ki so večji voditi tudi posle administracije. Nastop službe 1. septembra, toda najkasneje 15. septembra 1953. Prijave poslati do 23. avgusta 1953 na naslov: »Stol«, tovarna upognjenega pohištva, Duplica pri Kamniku.

Prošniji je treba priložiti:

Zviljenjepis, rojstni list, potrdilo o državljanstvu, potrdilo o nekaznovanju, potrdilo o volilni pravici, podatke o strokovni in šolski izobrazbi, točne podatke o dosedajni zaposlitvi in zdravstveno spričevalo z rentgenskim izvidom, ki pa ne sme biti starejše od 14 dni.

Razpis

Rudnikom svinca in cinka »Zelotovo«, Probištip, LR Makedonija je potrebno naslednje osebe:

1. elektroinženir ali elektrostrojni inženir;
2. gradbeni inženir;
3. tehnolog za flotacijo;
4. tehnolog z daljšo prakso za nove proizvode;
5. rudarski inženir za pospeševanje proizvodnje.

Plača po dogovoru

Komfortno stanovanje zagotovljeno

Ponudbe je poslati na gornji naslov. Uprava podjetja. 3287 1-3

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna v nedeljo, 16. avgusta: »Pri gradu«, Partizanska c. 1.

KINO

PARTIZAN: Ameriški film »Zadeva Paradin«.

UDARNIK: Ameriški film »Podvodna četa«.

POBREZJE: Ameriški film »Veliki valček«.

STUDENCI: Danski film »Sirota Stina«.

MESTNI KINO MURSKA SOBOTA: Angleški zabavni film »Najsrčnejši dnevi vašega življenja«.

RADIO MARIBOR

6.00-12.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana - 12.00-12.20 Oddaja v madžarščini - 12.20-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

Obvestilo

Obveščamo družbene organizacije, ustanove, podjetja in prebivalstvo, da od 10. avgusta t. l.

ne dovoljujemo nobenih obiskov

bodi kolektivnih, skupinskih ali posameznih, da bi si ogledali tovarno »JUGOVINIL« v Kaštel Sučurcu

Pripominjamo, da je bilo objavljenih v našem tisku več člankov o tovarni »JUGOVINIL« in posebej posnet tudi film, tako da se lahko prebivalstvo seznanilo s pridobitvami in uspehi delovnega kolektiva »JUGOVINIL«. Strokovne obiske, ki jih organizirajo posamezne fakultete, šole in podobno, bomo dovoljevali samo s predhodnim dovoljenjem tovarniške uprave. Prošnje za takšno dovoljenje je treba poslati tovarni najmanj 15 dni prej.

»JUGOVINIL«

TOVARNA PLASTICNIH MAS KAŠTEL SUČURAC

1768

OBJAVA

OKRAJNI PRIPRAVLJALNI ŠTAB ZA PROSLAVO 10. OBLETNICE PRIMORSKIH BRIGAD - TOLMIN

obveščata vse bivše borce Vojkove brigade in vseh edinic IX. Korpusa ter Prekomorskih brigad, da bo zbirališče za odhod na proslavo brigad na Okroglici pri Gorici dne 5. septembra ob 10. uri na železniški postaji Most na Soči.

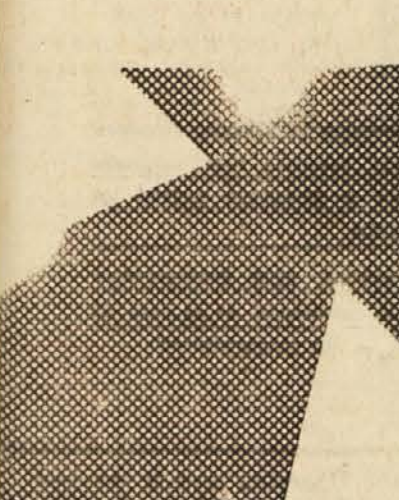
Vsi bivši borci zgoraj omenjenih edinic naj se prijavijo Občinskim delovnim štabom, ki so formirani po občinah iz vrst rezervnih oficirjev. Na teh občinskih štabih se tudi dobijo vse podrobnejše informacije glede odhoda na zbirališče in glede proslave Primorskih brigad.

Obveščamo nadalje, da ne bo predvidenega zbora Vojkove brigade na Vojškem dne 30. avgusta, temveč vabimo vse borce omenjene brigade, kakor tudi vse ostale borce na snidenje ob 8. uri istega dne v Idriji ob priliki slovesnega odkritja spomenika padlim borcem NOV.

Prav tako ne bo zbora Vojkove brigade v Cerknem dne 5. septembra, kot je to bilo objavljeno, ker so nastopile razne tehnične ovire. Kot je zgoraj navedeno, bo zbor za odhod na Okroglico istega dne ob 10. uri na železniški postaji Most na Soči.

OBVEŠČAMO NAŠE NAROČNIKE, DA IMAJO PRI MALIH OGLASIH, OSMRTNICAH IN ZAHVALAH 50% POPUSTA OGLAŠUJE V »LJUĐSKI PRAVICI - BORBI«!

LADJEDELNICA "TITO" BEOGRAD

- kupi:
1. Stroj z valji za ravnanje pločevine do 10 mm debeline in 2 m širine.
 2. Stroj za zavijanje pločevine do 20 mm debeline in širine valja 5 do 6 m.
 3. Hidravlično stiskalnico za zavijanje pločevine na dve osi 200-300 t.
 4. Dva kamiona »Diesel« nosilnosti 5 ton.
 5. Stroj za rezanje spiral do 2" z motorjem.
 6. Naprave za valjanje kotelskih cevi premera 70 do 100 mm, po možnosti s 5 valji.
 7. Jeklene vlačilne vrvi, pocinkane, zvitljive, premera 32 mm.

SAVSKI NASIP ŠTEV. 7
Telefoni: 30-608, 20-473, 28-891

PONUDBE Z NAČILNOSTMI STROJEV JE TREBA POSLATI PISMENO NA GORNJI NASLOV.

Ljubljančani!

Priljubljeni odbor pri MO SZDL za proslavo desete obletnice priključitve Primorske k Jugoslaviji ter desete obletnice ustanovitve primorskih brigad na Okroglici pri Gorici, ki bo dne 5. in 6. septembra t. l., sporoča:

Priljubljeni odbor sprejema prijave od vseh množičnih, sindikalnih, kulturnih in športnih organizacij, podjetij, ustanov in uradov, ki bodo sodelovali na proslavi.

Udeleženci, organizacije in podjetja, ki bodo potovali na proslavo z vlaki, kamioni in ostalimi prevoznimi sredstvi naj to sporoče.

Priljubljenemu odboru, Resljeva cesta 9/II., soba 26 ali telefonično na št. 20-223

Tovarna vžigalic »Drava«

ima na razpolago večjo količino vžigalic, pakiranih po 500 vžigalic (NF format) v kartonskih škatlah prejšnje proizvodnje, ki ne ustrezajo kakovosti sedanje proizvodnje. Vžigalice so narejene iz nekoliko slabšega lesa in glavice so obledele; zato so izločene iz redne prodaje.

Te vžigalice so uporabljive, zlasti primerne so za uporabo v gospodinjstvih (prižiganje plinskih kuhalnikov, štedilnikov itd.). Tovarna vžigalic takšnega formata ne proizvaja več in zato jih prodaja po ceni, znižani za tretjino.

Nova znižana cena:

Din 40.— škatla s 500 vžigalicami.

Razpošilja jih v lesenih zabojih po 500 škatel, embalaža je računana v ceno blaga.

Trgovinskemu omrežju dajemo 10% rabata in 2,5% kasakonta ob plačilu v desetih dneh od dneva, ko je bil račun izstavljen. — Naročila pošljite na:

TOVARNA VŽIGALIC »DRAVA«, KOMERCIALNI SEKTOR, OSIJEK

1763

»BRODOSPAS« — SPLIT

potrebuje več:

motornih kompresorjev, diesel ali bencinskih, motornih agregatov za varjenje in rezanje, diesel ali bencinskih, motornih sesalk, diesel ali bencinskih raznih zmogljivosti in v dobrem stanju.

Ponudbe je treba poslati na obratni sektor »BRODOSPAS« — SPLIT
Informacije na telefon št. 31-01

VOJNO-POMORSKA AKADEMIJA razpisuje

natečaj

za sprejem dveh profesorjev iz predmeta matematike z zvanjem profesorjev za višje šole

Natečaja se lahko udeležijo vsi profesorji matematike s podskupino fizike, ki imajo vsaj 3 leta prakse z zvanjem profesorja na višjih razredih gimnazije ali na ustreznih šolah.

Plače po uredbi o državnih uslužbencih.

Nastop 1. septembra 1953.

Prošnje s potrebnimi dokumenti in kratkim opisom dosedanjega dela je treba poslati Vojno-pomorski akademiji Divulje najpozneje do 28. avgusta 1953.

Uprava Vojno-pomorske akademije

1953

GRADBENO PODJETJE »TEHNIKA« V LUKAVCU

Potrebuje na gradbiščih Maglaj, Lukavac in Tuzla

5 gradbenih inženirjev in
5 gradbenih tehnikov

po možnosti s petletno prakso

Interesenti naj se obrnejo na direkcijo podjetja (personalni odsek) v Lukavcu. — Zasluzek po pogodbi!

Gradbeno podjetje »TEHNIKA« v Lukavcu

Tri kamnoseke sprejme takoj

MLO LJUBLJANA — UPRAVA CEST. — Samsko stanovanje preskrbljeno. — Plača po tarifnem pravilniku.

Na novo odprta restavracija

vam nudi prvovrstna dolenska, štajerska in istrska vina, izvrstna domača in srbska kuhinja. Sprejemamo abonente.

Prepričajte se!

„LLOYD“

Ljubljana, Trubarjeva ulica 7

Za obisk se priporoča soc. zak.

Pepca Kumelj

Opozorilo

potrošnikom električnih prevodnikov, izoliranih s plastično PVC maso

Velikanska uporaba električnih prevodnikov in kablov, izoliranih s PVC maso v tujini, je izpodbudila naše podjetje, da se je odločilo za isto proizvodnjo, tako zaradi odličnih izolacijskih lastnosti PVC mase, ki je boljša od gumija, kakor tudi zato, ker naša tovarna »JUGOVINIL« v Kaštel Sućurcu izdeluje isto maso v velikih količinah.

Iste prevodnike lahko uporabljamo na ozemlju FLRJ, kar je bilo objavljeno v »Službenem listu FLRJ« 21. V. 1952, v katerem je Zvezna uprava za standardizacijo objavila jugoslovanski standard JUS NB 2702/1952:

Električne instalacije v poslopih Postavljanje električnih prevodnikov

1. Lastnosti električnih prevodnikov:

1/1 Za električne instalacije, opreme itd.

1/2 Do izdaje jugoslovanskih standardov se lahko uporabljajo tudi takšni prevodniki domače in tuje proizvodnje, ki niso zajeti z jugoslov. standardi ali predpisi, če po kakovosti niso slabši od izoliranih prevodnikov, ki se uporabljajo v isti namen, in če ustrezajo enemu izmed tujih standardov.

Ker naši električni prevodniki, izolirani s PVC maso, ustrezajo predpisom:

VDE 0890 VDE 0250/51 in VDE 0209/51

se lahko po zgoraj citiranem jugoslovanskem standardu JUS NB 2702/1952 s PVC maso izolirane prevodnike, izdelane v tovarni »ELKA« Zagreb, uporabljajo na vsem ozemlju FLR Jugoslavije.

Da PVC izdelki ustrezajo zgoraj navedenim VDE predpisom, dokazuje začasno dovoljenje za uporabo na ozemlju LR Hrvatske električnih prevodnikov, izoliranih s PVC maso, ki ga je izdal bivši Biro za pospeševanje proizvodnje LRH (spis št. 77-SV/TN z dne 4. 3. 1952), in sicer na temelju uradnih rezultatov preizkušanja teh prevodnikov na Tehnični fakulteti v Zagrebu (spis z dne 15. 2. 1952 Tehn. fak.).

Po zgoraj navedenih VDE predpisih se lahko namesto dosedanjih prevodnikov, izoliranih z gumijem (po JELKO), kakor NG, OG, TeJ, SOJ itd. uporabljajo električni prevodniki, izolirani s PVC maso.

To objavljamo zato, ker nekateri potrošniki z nezaupanjem začenjajo uporabljati prevodnike, izolirane s PVC maso, in ker se je dogajalo, da je bila, največkrat zaradi neobveščenosti, njihova uporaba prepovedana.

Podjetje »ELKA« bo v kratkem izdalo navodila za uporabo električnih prevodnikov, izoliranih s PVC maso.

»ELKA«

TOVARNA IZOLIRANIH PREVODNIKOV
IN ARMIRANIH CEVI

Zagreb

MARKIĆEVA 60 — TELEFON 39-741

NAŠ ZAŠČITNI ZNAK

Sporočamo javnosti,
ljubiteljem koles,
uporabnikom in
odjemalcem.

Mnenje ljudi raznih poklicev v naših republikah je, da so kolesa, ki se prodajajo, izdelana v »ROG« tovarni koles v Ljubljani. Javnost obveščamo, da »ROG«, tovarna koles v Ljubljani, doslej ni izdelovala kompletnih koles, niti montirala iz domačih ali uvoženih delov. Razstavljena kolesa na velesjmu v Zagrebu so bila naši prototipi. Kolesa, ki so v prodaji, so izdelana v nam konkurenčnih tovarnah.

»ROG«, tovarna koles v Ljubljani, prične s proizvodnjo in prodajo kompletnih koles v septembru t. l. S pojačano proizvodnjo na osnovi možnosti razpoložljivega strojnega parka, opreme, sredstev itd. bo poskušala ustreči odjemalcem.

»ROG«, tovarna koles v Ljubljani, zaradi pomanjkanja zgradb, strojev, opreme, sredstev itd. še do sedaj ni bila v stanju na sodobni industrijski osnovi proizvajati kolesa. Kljub velikemu povpraševanju po naših kvalitetnih izdelkih tudi v bodoče verjetno ne bo možno zadovoljiti vse odjemalce, ker je povpraševanje preveliko. Prepričani smo, da nam bo mogoče odjemalce zadovoljiti predvsem zaradi naših kvalitetnih izdelkov.

Kadar izražate priznanje našim izdelkom, povejte javnosti, kadar ugotovite slabost, opišite jo in javite nam in če je naša krivda, bomo izdelek zamenjali.

Povsod zahtevajte rezervne dele in kolesa z našim zaščitnim znakom. Obveščamo javnost, ki ima z nami poslovne stike, da smo se preselili v center Ljubljane.

Pogodbe za prodajo izdelkov leta 1954 bomo sklepali na velesjmu v Zagrebu meseca septembra.

Naš naslov: »ROG«, tovarna koles, Ljubljana, Trubarjeva cesta 72.
Telegrami: »ROG« — Ljubljana.

Naše telefonske zveze: tajništvo 20-528, komerciala, računovodstvo, tehnično 21-534 in 23-455.

Izrežite in uporabite objavo za poslovne stike z nami.

Obveščamo gospodarska podjetja, ustanove in cenjeno občinstvo, da sta se kamnoseška obrata v Kolodvorski ulici 32 in na Koželjevi cesti 4 (Žale) odcepila od podjetja »Mineral«. Industrija naravnega in umetnega kamna in osnovala samostojno kamnoseško podjetje

»NARAVNI KAMEN« s sedežem v Ljubljani, Kolodvorska ul. 32

Telefon 20-210 — Stev. tekočega računa pri NB 604-T-321

Predelujemo vse vrste marmorja in granita za oblogo sten, stopnic in tlakov ter vršimo oblaganje, izdelujemo vsa graverska, kiparska in ostala arhitektonska dela v marmorju. — Za cenjena naročila se priporočamo.

UPRAVA

PODJETJE ŠUMEČNIK ANTON

Kamnoseštvo iz umetnega kamna

CELJE

MARIBORSKA CESTA 56

Telefon št. 23-71

Tekoči račun pri Celjski
mestni hranilnici T-8

Izdelujemo: Montažne in klinaste stopnice, terazzo tlak vseh vrst betonske cevi, betonska okna in razne fasade iz umetnega kamna ter ostale okrase za zgradbe

Postrežba hitra in solidna, cene konkurenčne. Zahtevajte ponudbe in proračune, ki so vam na razpolago brezplačno. — Se priporočamo!